

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1956 — Nr. 11

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1955

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1956

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1956 — Nr. 11

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1955

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1956

INNHold

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, R. Skotnes	7
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg	21
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde	40
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Møre og Trønde- lag, Aksel Næss	50
Beretninger fra fiskeriinspektøren for Vestlandet, Ola Haaland	65
Beretninger fra fiskeriinspektøren på Skagerak- kysten, L. E. Buvik	89

Forord.

Dette hefte inneholder beretninger om fiskeriinspektørens virksomhet i 1955.

Fiskeridirektoratet, Bergen, den 10. mai 1956.

Klaus Sunnanå,

Kr. Bratland.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, R. Skotnes.

1. kvartal 1955.

Været og fiskets gang. Det forholdsvis gode fiske senhøsten 1954 fortsatte også til ut over i dette kvartal. Som vanlig foregikk det beste fiske på Vestfinnmark. Værforholdene var mindre tilfredsstillende, særlig på slutten av kvartalet.

Oppfisket kvantum. Det samlede oppfiskete kvantum i dette kvartal utgjorde 16.321.789 kg mot samme tid i 1954 9.815.805 kg.

Anvendelsen. Av partiet er 1) hengt 19,07 %, 2) saltet 44,0 %, 3) iset 20,76 %, 4) filetert 15,73 % og 5) annen anvendelse 0,44 %.

Vest- og Østfinnmark. Av de vel 16.000 tonn fisk er ca. 69,47 % oppfisket i Vestfinnmark og ca. 30,53 % for Østfinnmark. Årsaken til denne forskyvning er som foran nevnt det forholdsvis gode fiske for Vestfinnmark, spesielt Måsøy herred og Breivikfjorden med henholdsvis 3.003.964 og 2.728.492 kg mot samme tid i 1954 henholdsvis 1.712.885 og 2.007.242 kg.

Torskelever	12.524 hl	utvunnet	5.179 hl	damptran	=	41,4 %.
Hyselever	540 »	—	145 »	—	=	26,9 %.
	<u>13.064 hl.</u>		<u>5.324 hl.</u>			

Deltakelsen i fisket. Deltakelsen i dette kvartal har vært drevet fra 111 farkoster med 393 mann til 519 båter med 2.156 mann.

Rang i statistikken.

Måsøy herred rangerer i statistikken som nr. 1 med 3.003.964 kg, dernest kommer Hasvik herred som nr. 2 med . . . . 2.836.122 » og Nordkapp herred som nr. 3 med . . . . . 2.109.050 »

Sild og lodde. Av sild er det i kvartalet fanget av størrelsen 20 stk. eller flere pr. kilo 1.890 hl til en samlet verdi av kr. 16.245 eller ca. kr. 8,60 pr. hl. I samme tid er fanget og levert til fabrikk 107.160 hl lodde til en verdi av kr. 830.498 eller ca. kr. 7,75 pr. hl.

2. kvartal 1955.

Oppsynet. Dette ble satt den 21. mars og avsluttet 18. juni 1955.

Værforholdene. Disse har i dette kvartal vært meget urolige med kuling overveiende fra nord til sydost, med kald og surt vær. De fleste oppsynsbetjenter meddeler således om en betraktelig innskrenkning i fiske som følge av været. En oppsynsbetjent meddeler bl. a.: «Været har tatt bort det meste av sesongen, dernest helligdagene. I alt 20 søn- og helligdager i oppsynssesongen.» Det siste har jeg imidlertid ikke kontrollert. Været har også medført en del brukstap, men enkelte av fiskerne skylder trålerne for en del av dette tap. Hva dette har medført i tap av kvantumet er selvsagt vanskelig å beregne, men ubetydelig er det ikke.

Deltakelsen i fisket. Ifølge oppgave fra fylket deltok der i fiske på tellingsdagen 14. mai 1955 i alt 1.806 fiskefarkoster med 9.257 mann. De forskjellige redskapsklasser som garn, liner, jukse, rundfisknøter og trål var representert. Hvor mange trålere som deltok er ikke oppgitt, men tallet antas å ligge mellom 4- og 500 stykker. Heller ikke er det opplyst hvor meget av det samlede kvantum som er brakt i land av trålerne.

Fiskets gang. Lodden kom inn gjennom Varangerfjorden omkring 20. mars og noe senere vestover, og forsvant fra kysten eller stakk ned på dypere vann i løpet av mai måned. Det største fiske foregikk i Østfinnmark, spesielt ved Båtsfjord og Vardø.

a. *Garnfiske.* Som vanlig de siste år ble fisket innledet med garn. Sesongen for dette redskap ble imidlertid ikke av lang varighet, da fisken overveiende sto på dypt vann. Der er dog tatt en del fangster i slutten av april og i begynnelsen av mai. Kvantumet ble av den grunn ikke særlig stort. Nylongarnene er dog fremhevet som et meget godt redskap og med betraktelig bedre fangstevne enn garn av bomull- og hampetråd.

b. *Linefiske.* Resultatet må betegnes som forholdsvis godt. Fisken sto overveiende ved bunnen på 100—140 favners dybde. Til å begynne med var det mest hyse, men senere i sesongen overveiende torsk. Også ute på bankene ga linedriften et tilfredsstillende resultat. Driften måtte imidlertid en ukens tid under det beste fiske innskrenkes betraktelig på grunn av mangel på agn. Der ble dog fanget en del pen og brukbar agnsild i Sørvaranger, og med snurpenøter ca. 20—30 n. m. i O. T. N. av Vardø, men denne tilgang hjalp ikke stort til den store fiskeflåte som var tilstede. For Berlevåg fortsatte linedriften til medio juni. For Honningsvåg, Gjesvær og Hjelmsøy er linefisket karakterisert som ubetydelig.

c. *Juksa.* På grunn av urolige værforhold og at fisken står ved bunnen ned til gjennomsnittlig 100 favners dybde, har heller ikke

dette redskap brakt på land særlig meget av fangstkvantumet. Utenfor Nordkyn varte juksafiske noen få dager, og etter det opplyste var det godt fiske som fiskerne mente kom ut av fjordene. For Kamøyvær til Hjelmsøy opplystes imidlertid at det meste av fisken ble fanget på jukse. Dette fiske varte overveiende fra 22. april til 17. mai.

d. *Rundfisknot*. Særlig mange var det ikke som drev med dette redskap. Fangstresultatet kan således neppe telle særlig meget i det samlede kvantum.

e. *Trålfiske*. Det må vel med rette kunne sies at trålerne denne gang har hatt høysesong. Bl. a. har fisken den hele tid stått ved bunnen som skulle være ideelt for tråling. Hertil kommer at fisketyngden iallfall utenfor Østfinnmark har vært stor. Fiskeområdet er også meget stort. Bortsett fra kysten utenfor sjøgrensen, har fisket foregått på Nordkappbanken, Øst- og Kildinbanken og noe på Bjørnøfeltene. For Kongsfjord har der vært innmeldt til oppsynet 20 stk. småtrålere med 120 manns besetning. For Mehamn opplyses å ha vært innmeldt 3 småtrålere med 24 manns besetning. Videre opplyses å være ilandbrakt der 115.387 kg fisk. Herav har stortråleren «Barcon» den 6. juni levert en fangst på 85.159 kg velbehandlet torsk nedlagt i kunstis. Leveren dampes ombord. I begynnelsen av sesongen besto fangstene overveiende av hyse, men den resterende tid så å si utelukkende av torsk. At kvantumet for Honningsvåg-distriktet ble så pass stort, skyldes vesentlig trålerne. Når det gjelder størrelsen av den trålfangede fisk, er den alminnelige mening at størrelsen av torsken gjennomsnittlig ligger noe over enn det som har vært vanlig de tidligere år trålfiske har vært drevet. Den alminnelige mening blant fiskerne er at såfremt værforholdene hadde vært bedre og at agnmangelen ikke hadde kommet så ubeleilig som det gjorde, hadde fiskekvantumet i Finnmark blitt betraktelig større.

Anmeldelser på trålere. Det har i dette kvartal vært foretatt anmeldelser for Østfinnmark på 7 norske småtrålere. Herav har 4 vedtatt bøter på tilsammen kr. 14.000. Dessuten er anmeldt 2 utenlandske stortrålere, men avgjørelse er ennå ikke foretatt. Så vidt vites foreligger der ingen slike anmeldelser for Vestfinnmark.

Kvantumet. Av det oppfiskede kvantum 60.724.800 kg er ca. 76,93 % fanget i Østfinnmark og resten 23,7 % fanget i Vestfinnmark.

Anvendelsen. Av partiet er 1) hengt 63,89 %, 2) saltet 14,74 %, 3) iset 5,21 %, 4) filetert 13,34 % og 5) annen anvendelse 2,82 %.

Torskelever	37.335 hl,	utvunnet	17.642 hl	damptran	=	47,3 %.
Hyselever	5.519 »	—	1.580 »	—	=	28,6 %.
	<hr/>		<hr/>			
	42.854 hl.		19.222 hl.			

Båtsfjord rangerer i statistikken som nr. 1 med 17.486.388 kg, dernest kommer Vardø by som nr. 2 med . . . . . 14.813.548 » og Hammerfest som nr. 3 med . . . . . 2.981.093 »

Sild. Av sild er det i dette kvartal fanget i alt 5.890 hl av størrelsen inntil 20 stk. på kiloet, til en førstehandsverdi av kr. 82.566 eller kr. 14,02 pr. hl. Av dette parti er 111 hl anvendt til agn til en gjennomsnittspris av ca. kr. 23,16 pr. hl. I samme tidsbolk er fanget 52.404 hl sild av størrelsen 20 stk. eller flere pr. kilo, til en førstehandsverdi av kr. 501.122, eller en gjennomsnittspris av kr. 9,56 pr. hl. Av dette parti er 919 hl anvendt til agn til en pris av ca. kr. 16,96 pr. hl.

Lodde. Av lodde er det i dette kvartal fanget i alt 320.743 hl til en samlet førstehandsverdi av kr. 2.502.666 med en gjennomsnittspris av kr. 7,80 pr. hl. Av dette parti er det igjen anvendt til agn 1.932 hl til en gjennomsnittspris av kr. 16,50 pr. hl. En tid var det vanskelige avsetningsforhold idet sildoljefabrikken på Vadsø ikke kunne ta unna. Den hadde heller ikke tilstrekkelig bing-kapasitet, men dette er vel barnesykdommer som blir rettet på senere. Under sesongen iverksatte sildekontoret i Øksfjord fangstdirigering med kontor i Vadsø. Store partier ble fraktet til Honningsvåg og Øksfjord. På grunn av vanskelige værforhold forekom det at fraktbåtene måtte ta havn på veien for å avvente en bedring.

Agn. Som agn er under vinterfisket overveiende nyttet frosset sild sørfra. Under vårtørskfisket er nyttet fersk lodde og frosset sild sørfra, samt fersk sild fra banken utenfor Vardø og sild som er fanget i Sørvaranger. Jeg anser det for meget påkrevd at der helst i forbindelse med allerede eksisterende sildoljefabrikker blir oppført mindre agnfryserier for frysning av sild som blir fanget utenfor Finnmark. Likeledes bør der oppføres større agnlagre med lav temperatur i de større og middelstore fiskevær.

Saltfischen. Denne er solgt noenlunde etter hvert. Prisen har dreiet seg mellom kr. 27 og kr. 31,50 pr. vekt à 20 kg. Som følge av snar levering har svinnprosenten blitt forholdsvis liten. Det er imidlertid grunn til å anta at tilvirkerne gjennomsnittlig har hatt en rimelig fortjeneste.

Tørrfischen. Det er for tidlig å spå hvilket utbytte det kan bli av denne gren av næringen. Om vinteren blir det bare den mindre fisk som blir hengt. Av denne fisk blir det imidlertid bare frostfisk og dermed afrikavare. En ikke ubetydelig del kommer bort fra hjellene idet den blir tatt av fuglene. Tørkeforholdene ut over våren og forsommeren har ikke vært tilfredsstillende. En del har fått jordslag, men kvaliteten er på grunn av det kalde været ikke blitt særlig forringet. Utseende medfører imidlertid at den blir nedsatt i kvalitet.

Det er heller ikke ubetydelige kvanta småfisk av tidligere års produksjon som ennå ligger usolgt på lagrene.

Tranen. Som følge av lave priser og streng vrakning har avsetningen gått tregt. Det meste er dog omsatt. Det kan vel neppe regnes med at denne produksjon har gitt sine utøvere noen særlig fortjeneste, selv for de som nå har moderne felles trandamperier.

Ferskfiskomsetningen. Noen særlig forandring i denne omsetning er ikke skjedd. Det gledelige er at kvaliteten av fisken synes å ha blitt noe bedre. Eksportørene både for inn- og utenlandske markeder holder seg bedre underrettet om markedenes avtaksevne, slik at tilførselene kan bli noe bedre regulert. Hurtigrutene er fremdeles det viktigste transportmidlet for ferskfisken fra denne landsdel. Meget er gjort for å bedre kvaliteten både ombord i fiskebåtene og under omladningen og transporten frem til forbrukerne. Men jeg vil ikke unnlate å nevne at det på ett punkt er noe svikt, nemlig på omladningsstedene fra lokalbåt til hurtigrutene. I henhold til regler av 14. juni 1955, er der stillet midler til rådighet til bygging, innredning eller utvidelse av ferskfiskskur på omladningsstedene til fremme av transporten av ferskfisk, som særlig er påkrevd i dette fylke med lang kystlinje. Så vidt vites er det bare en hittil som har søkt om slike midler.

Filetproduksjonen. Man må vel kunne si at råstofftilgangen dette halvår er blitt betraktelig bedre i forhold til tidligere år. Statistikken når det gjelder anvendelsen, er vel neppe riktig på dette punkt. På grunn av at ferskfisken blir transportert fra utværene inn til filetfabrikkene, er det grunn til å anta at en større del rangerer i statistikken som iset. Imidlertid skaffer fileteringen en større sysselsetting på de steder hvor fabrikkene ligger, mens denne blir tilsvarende mindre i utværene. Dette er et forhold som etter mitt skjønn bør rettes på og jeg ser ingen annen utvei enn at der også i de større utvær blir oppført fileteringsanlegg med adgang til frysing. Kvaliteten blir i tilfelle bedre og transportutgiftene innspart.

Arbeidskraft. Så vidt jeg har brakt i erfaring har det ikke forekommet mangel på arbeidsfolk til behandling av fisken, selv under dette vårtorskefiske.

Slipp- og mekaniske verksteder. Kaien til slippen i Båtsfjord er påbegynt, men oppførelsen av selve slippen og verkstedsbygningen blir neppe påbegynt før til våren eller forsommeren 1956. Omkostningene hermed er ved nye beregninger kommet opp i ca. 2 mill. kroner. I *Korsfjord* i Talvik kommune foregår en videre utbygging av et allerede eksisterende slippanlegg. Utvidelsen er beregnet å koste ca. kr. 400.000. Finansieringen er imidlertid ennå ikke i orden. Der-

imot regner man med at slippen m. v. i Havøysund, Nordvågen og Sarnes, Nordkapp kommune, er noenlunde i orden.

Vannanlegg. Arbeidet med vannanlegg i fiskeværene har de siste år vist positive resultater, men det står ennå noe igjen før det endelige mål er nådd. Det har imidlertid vært vanskelig innen en rimelig tid å få inn de nødvendige dokumenter som knytter seg til slike anlegg. Bl. a. vann- og grunnrettigheter m. v. Særlig sent har det gått med de anlegg som er gitt bevilgning og hvor arbeidet er påbegynt før slike dokumenter forelå.

Ror- og egnebuer. Også i denne tidsbolk er innkommet en del søknader om nedskrivningsbidrag og lån til oppførelse av ror- og egnebuer med kai. Det samme gjelder forespørsler om slik støtte.

Støtte til flytting fra utværene. En del slike søknader er innkommet og behandlet, noen av dem befinner seg hos styrene eller søkerne hos hvem man har begjært opplysninger. 2 søknader ligger her ferdigbehandlet og vil bli forelagt for fylkesmannen så snart han kommer tilbake fra reise.

Merkeregistret. Den vanlige korrespondanse har vært ført med tilsynsmennene i distriktet. Av innberetningene fremgår at det fortsatt blir anskaffet mindre motorbåter fra 18 til 27—28 fots lengde. Anskaffelse av middelstore fiskefarkoster på omkring 40—45 fots lengde er fremdeles minimal.

Utbygningsfondet. Også i denne tidbolk har det vært ført en ganske stor korrespondanse og konferanser med områdeplanleggingskontoret i Vadsø angående forskjellige søknader til forskjellige formål. I denne forbindelse er det også foretatt en reise til Alta.

I dette halvår har jeg hatt 32 reisedager.

3. kvartal 1955.

Værforholdene. Det har i kvartalet overveiende vært surt og kaldt og dette har hatt en viss innflytelse både på fiske og jordbruk. Tørkeforholdene på den hjellhengte fisk fra vårtorskefiske har således ikke vært tilfredsstillende. På grunn av kaldt vær er kvaliteten på tørrfisken ikke særlig forringet, men derimot er utseendet mindre bra. Det gode vårtorskefiske varte lengre enn vanlig, men deltakelsen på slutten var betraktelig mindre.

Seisnurpenotfisket. Interessen har som vanlig dette kvartal overveiende dreiet seg om seisnurpenotfisket. Deltakelsen har vært noe mindre enn tidligere år, da en del av de større farkoster i noen større grad enn tidligere har deltatt i sildefiske. Seifisket har også dette kvartal fordelt seg noenlunde jevnt over hele distriktet. Kvantumet ligger også vel 1.642 tonn over det oppfiskede parti i samme tidsrom

1954. Om lag 1.667 tonn av seien er anvendt til filet. Størrelsen har jevnt over vært bra.

Torsk- og hysefisket. Som nevnt varte vårtorskefisket i år noe lengere enn vanlig og følgen er blitt at det oppfiskede kvantum torsk ligger 4.875 tonn over samme tidsrom 1954. Av torskekvantumet er 3.138 tonn filetert mot samme tid 1954 bare 1.258 tonn. Det samme gjelder hysen som ligger vel 2.244 tonn over fjoråret. Av hysekvantumet er henimot 2.000 tonn filetert. Av de øvrige fiskesorter kan nevnes *uer*, hvor kvantumet ligger hele 671 tonn over det som ble oppfisket samme tid 1954. De andre fiskesorter ligger noe lavere. Det totale fiskekvantum ligger således om lag 9.205 tonn over det som i samme tidsrom ble oppfisket i 1954. Årsaken til det forholdsvis større kvantum er selvsagt en større mengde fisk under kysten, men den ting at fryseriene er blitt flinkere til å ordne seg for mottak, har vært en medvirkende årsak. Ellers kan nevnes at av det totale kvantum som er skåret til filet utgjør ca. 27,4 % eller ca. 8.380 tonn råfisk, mot samme tid i 1954 henholdsvis ca. 24,9 % eller ca. 5.323 tonn.

Trålfisket. Som vanlig har trålfisket blitt mindre etter vårtorskefiskets avslutning for til slutt ut på høsten å ebbe ut på grunn av ulønnsom drift. Det bemerkes at torsk fanget med trål har vært noe større enn tidligere år.

Fiskepriser. De av Norges Råfisklag fastsatte minstepriser har stort sett vært nyttet.

Agn. Som agn har overveiende vært brukt frossen sild sydfra, men en mindre del har vært fersk sild fanget utenfor Finnmark.

Issituasjonen. Som kjent ble ikke alle naturislagrene tilnærmelesvis fylt på grunn av dårlige værforhold vinteren 1954/55. Det har ennå ikke vært mangel på is. Man får sette sin lit til at kunstisproduksjonen kan økes noe. Det er med glede jeg erfarer at Fiskeridirektoratet nå skal ta fatt på en analyse av hvilken gren av produksjonen — naturis kontra kunstis — som blir billigst. Blir kunstisproduksjonen billigere, hvilket det ikke er tvil om hos meg og mange andre, vil den fordel være til stede at man kan produsere etter hvert som behovet melder seg. Naturisproduksjonen er jo blitt kostbarere enn noen har kunnet tenke seg.

De økonomiske forhold.

a. Det må vel kunne sies at de økonomiske forhold på første hånd i de 3 første kvartaler av 1955 stort sett har vært tilfredsstillende. Råfiskkvantumet og prisene har steget fra 1954. Vel nok har driftsutgiftene også steget, men for de fleste skulle det bli en ikke ubetydelig netto igjen. Stort sett har det ikke vært noen avsetningsvanskeligheter til stede, og det har heller ikke vært mangel på kaiarbeidere som har kunnet ta seg av sløyingen og produksjonen.

b. *Omsetningsleddene*. De ca. 100.000 vekter saltfisk av torsk, hyse og sei er overveiende etter hvert blitt solgt til regningssvarende priser. En mindre del av saltfisk-torsk er sendt for tørring til klippfisk.

c. *Tranen*. Denne er også solgt noenlunde etter hvert, og det er grunn til å anta at denne gren av næringen har gitt sine utøvere en mindre fortjeneste.

d. *Fileteringen*. Avsetningen av frossen filet synes å ha gått noe tregt og medfører større renter av driftskapitalen som omfatter lagerbeholdninger både av filet og emballasje. På grunn av subsidiene fra prisutjevningfondet skulle det bli et tilfredsstillende resultat.

e. *Tørrfisk*. Hva angår fortjeneste på tørrfisken er det vanskelig på det nåværende tidspunkt å kunne si noe, men da der både hos produsentene og omsetningslagene ligger ganske store beholdninger, overveiende av ukurante sorter delvis fra 1953, ser situasjonen ikke særlig lys ut. Men forholdene kan jo senere bli bedre. Det er jo en vare som tåler lagring uten å ta særlig skade. Derimot må der regnes med større svinn, arbeidsomkostninger og rentetap.

Sildefisket. I kvartalet er oppfisket 33.596 hl sild til en første-håndsverdi av kr. 855.416, det minste kvantum på flere år. Med de store driftsutgifter, bl. a. de kostbare nøter som her nyttes, kan driften neppe ha kunnet gi sine utøvere en rimelig fortjeneste.

Nylon- og perlongarn. Så vidt jeg har forstått rapportene i forbindelse med forsøksfiske med nylon- og perlongarn utlånt av Fiskeridirektoratet og ellers hva jeg har hørt omtalt, har disse en betydelig større fangstevne enn alminnelige garn av hamp- og bomullstråd. Der er nevnt en større fangstevne mellom 30 og 70 %. Forskjellen skal enda være større i den lyse årstid. Det er derfor naturlig at fiskerne i dette distrikt allerede har anskaffet seg en betydelig mengde av slike garn.

Overbygg av aluminium. Etter forlydende skal der være flere båt-eiere som i forbindelse med hovedreparasjon og/eller forlengelse har tenkt å skifte ut de nåværende overbygg av tre med aluminium. Det vil i tilfelle gi farkosten en bedre stabilitet, minske vedlikeholdsutgiftene og det skal heller ikke bli særlig kostbart.

Ror- og egnebuer. Det er i årene etter krigen og rasingen av distriktet bygget ganske mange ror- og egnebuer med kai, med støtte og delvis lån av Staten. I de større fiskevær må det kunne sies at det største behov nå er dekket. En unntakelse er dog området omkring den nye havn i Vardø når denne blir ferdig. Ellers kan det ennå være behov for ror- og egnebuer i de mindre fiskevær og utvær langs kysten. Jeg vil heller ikke unnlate å nevne at en del private også har oppført ror- og egnebuer utelukkende for egne eller lånte midler uten støtte fra Staten.

Notbarkerier og bøterier. Dessverre har utbyggingen av slike anlegg ikke fulgt utviklingen i trålfisket. Man har praktisk talt ikke flere enn 2 slike anlegg i dette distrikt, nemlig Finnmark Not- & Fiskeforretning, Indrefjord ved Hammerfest, og Njord, Øksfjord. Brødr. Aarsæther, Vadsø, har også et mindre anlegg. Årsaken til denne mindre utbygging antas å være at driften er mindre lønnsom. Derimot er det med støtte av Norges Råfisklag oppført ikke så få notheng. En del notheng er også oppført av private.

Vannanlegg i fiskeværene. Dette store gode for distriktene må kunne sies har utviklet seg tilfredsstillende. Men det er ennå en del sentrale steder som står igjen. Jeg sikter her til stedene Kvalsund, Hasvik og for så vidt også til Indrefjord ved Hammerfest.

Helsestellet. For Hamningberg og Skarsvåg foreligger der søknader om statsstøtte til oppførelse av helsehus og legekantor. Felles for begge er at der ennå tross flere purringer, ikke foreligger godkjente planer og kostnadsoverslag. Det samme gjelder en søknad fra Røde Kors i Øksfjord om statsstøtte til påbygging og innredning av et allerede oppført helsehus.

Bygging av større fiskefarkoster. I forbindelse med de midler som Stortinget bevilget til Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond foretok Fiskarbanken en kunngjøring med søknadsfrist 15. juli 1955. Behandlingsfristen for søknadene var satt til 1. august s. å. Utvalget for Finnmark kunne ikke komme sammen til møte før 5. september s. å. Til behandling forelå i alt 16 brukbare søknader om fartøylån til en samlet sum på del 12 mill. kroner. Dessuten forelå 13 søknader om redskapslån på tilsammen kr. 669.688. Hittil er gitt tilsagn om lån til farkoster med en samlet sum av kr. 1.905.000 og 3 redskapslån på kr. 71.000. For dette distrikt som har stor mangel på større fiskefarkoster, er det beklagelig at tilsagn om bevilgning til flere større farkoster ikke ble gitt.

Utbyggingsfondet. Det har i kvartalet vært ført ikke så liten korrespondanse og konferanser med Områdeplanleggingskontoret i Vadsø, angående forskjellige søknader som er kommet inn i forbindelse med fiskerinæringen. Ikke alle søknader har vært like godt tilrettelagt og har medført et ikke ubetydelig merarbeid.

Merkeregistret. På grunn av at ikke alle merke-tilsynsmenn har vært like flinke og påpasselige, har arbeidet med merkeregistret tatt sin tid. Der kommer fremdeles inn beretninger om innmeldelse av mindre båter.

Møter. Ellers har kvartalet stått i møtetidens tegn. Det har således ikke vært anledning til en alminnelig avkobling i form av ferie. Bare 4 dager i 1955 har kunnet blitt avsett til dette formål.

I dette kvartal har jeg 17 reisedager.

4. kvartal 1955.

Værforholdene. De dårlige værforhold fra 3. kvartal fortsatte. Særlig var kulden ille. De som driftet ute på bankene kom ofte til lands nærmest som isfjell. Noen måtte slepes, andre gikk med redusert fart, men felles for de fleste var at de så ut som spøkelses. Som regel kunne de påmalte regemerker ikke ses. Stormen og kulden har også medført en del større og mindre skader og lange sammenhengende tokter for redningsskøytene. Mannskapene på de slepede båter har til dels blitt mottatt av redningssakens kvinneforeninger og sammen med redningsskøytenes mannskap er de blitt invitert på varm mat og drikke, hvilke de har satt overmåte stor pris på. Lang tid og hardt arbeid har også medgått til fjernelse av isen. En del båter har funnet det mest formålstjenlig å ligge i land for ikke å ta unødige sjanser bl. a. forfrysninger. Etter mitt skjønn skulle det være forbudt å drifte på bankene vinters dag med båter under 70 fots lengde, men slike bestemmelser lar seg neppe gjennomføre. I skrivende stund er meddelt at ved Fi-No-Tro's filetanlegg i Kjøllefjord ble to av fryseskapene frosset i stykker da det en tid var under 24 minusgrader. All væsken fikk de nemlig ikke tappet av. Kibergs hamn har en tid vært frosset. Det er også meldt om andre steder inne i fjordene hvor båtene har vært fastfrosset. Under slike forhold har det ikke vært mulig å drive fiske, og det har av den grunn blitt mangel på kokfisk. Også på land har kulden medført at både vannledninger og vannmagasiner har skapt forstyrrelser. For steder med overgang av ledninger fra sjø til land, eller omvendt har vært de mest kritiske punkter. For Honningsvåg har vannanlegget en tid vært ute av funksjon. Ellers har kulden medført periodevis avstengning som følge av at stikkledningene til bolighus og inne i husene har frosset. Båtsfjord har også hatt vanskeligheter med telefonsambandet. I den strenge kulden strammes linjene slik til at festene til isolatorene brytes. Der oppstår slyng som har medført strid arbeidstørn.

Ulykker. 1. En tilreisende linestubber som driftet på Nordkapp-banken omkring 7. desember mistet en mann som gikk overbord. Under kuling og nediset gikk farkosten og lette etter en medile. Herunder brøt en stor sjø innover baugen og fylte dekket og på grunn av den glatte isen gikk mannen overbord. Mannen som var svømmedyktig ble etter en kort stund funnet og tatt ombord igjen, men etter en tids opplivningsforsøk kunne det bare konstateres at mannen var død. Etter det opplyste etterlater avdøde seg hustru og 7 barn.

2. En ungdom fra Honningsvåg var alene ombord i en 26 fots motorsjark. Herunder brakk fortøyningene og båten drev bortover til et sted som kalles Kobbhullet og ble helt knust. Ungdommen kom bort og senere undersøkelser har ikke resultert i noe.

3. Et uhell ombord i m/k «Kallemann», F. 57. L.B., den 6. desember hadde nær kostet et av mannskapet livet. Under trekningen av linebruket på Nordkappbanken gled vedkommende på det isede dekket og fikk herunder tanngaren og kjevebenet knust mot line-spillet. Det er nok flere uhell delvis av alvorlig karakter, men disse er ikke blitt notert.

Redskapstap. Den 5. og 6. desember forekom et større redskapstap for 17 fiskefarkoster som drev fiske fra Båtsfjord. De drev fiske på Skolpenbanken. På grunn av storm og meget streng kulde, måtte de forlate brukene og gå i land. Da kulden og stormen fortsatte en tid regnet de med at brukene var tapt. Etter beregning her er brukstapet for de 17 båter satt til vel 120.000 kroner. Dessuten ble det for Vardø, Berlevåg, Mehamn og Kjøllefjord på samme tid, men i andre områder, tapt fiskebruk til en samlet beregnet verdi på ca. kr. 25.376, tilsammen ca. kr. 145.400. Hertil kommer verdien av den tapte fisk, som ikke tilnærmelsesvis kan beregnes. En mindre del av brukene som ble tapt i Båtsfjord skal senere være funnet igjen, men da de etter det opplyste tilhørte tilreisende fiskere, som på grunn av brukstapet allerede var reist hjem, blir det umulig uten nærmere undersøkelser å beregne det reelle brukstap. Ellers har det som vanlig forekommet brukstap som følge av uvær, strømforhold, utenlandske trålere o. l.

Fisket m. v. På tross av store fiskemengder både i bakken og ute på bankene, ligger det oppfiskede kvantum ca. 1.200 tonn under det som ble brakt på land 3. kvartal 1955. Dette skyldes forannevnte forhold — storm, streng kulde, redskapstap og at flere måtte avslutte sesongen tidligere enn vanlig. Noe uvanlig på denne årstid kan nevnes at der for Honningsvåg og Kamøyvær er tatt store fangster av sei på garn. Det er nevnt om store lotter. Det kan også nevnes at trålere og stubbere har brakt til lands store fangster fra Bjørnøyfeltene.

Anvendelsen. Av torsken er 21,76 % hengt, 37,77 % saltet, 16,30 % iset, 24,07 % filetert og 0,10 % til annen anvendelse. Av hysen er 11,78 % hengt, 0,45 % saltet, 66,85 % iset, 20,27 % filetert og 0,65 % til annen anvendelse. Av sei er 18,83 % hengt, 29,96 % saltet, 29,41 % iset og 21,80 % filetert.

Priser på første hånd. De av Norges Råfisklag for 1955 fastsatte minstepriser, har overveiende blitt betalt til fiskerne. Den store overpris som høsten 1954 ble betalt for seien — på grunn av de gode avsetningsforhold til Frankrike — har ikke forekommet dette kvartal.

Filetering. Av det samlede oppfiskede parti i dette kvartal er ca. 7.130 tonn blitt anvendt til filet. Avsetningen har hittil gått tregt.

Agn. Som agn har overveiende vært nyttet frossen sild sydfra. Bortsett fra en kort tid, da sild måtte kjøpes fra Sverige og Danmark, har agntilførselen vært tilfredsstillende. Fiskernes Agnforsyning A/L

har etter mitt skjønn vært meget flinke til å ordne opp med en tilfredsstillende agntilførsel. En annen og bedre organisasjonsform for en slik vanskelig omsetning kan jeg ikke øyne. Jeg vil heller ikke ved denne anledning unnlate å nevne nødvendigheten av at det særlig i de større fiskevær blir oppført agnlagre med forholdsvis lav temperatur. Jeg antar det må bli Fiskernes Agnforsyning A/L som må komme til å bli stående både som eier og driver av slike lagre. De 5 stk. halvpermanente agnlagre m. v. som ble oppført etter krigen i dette distrikt, må nærmest anses utrangerte. Noen er for øvrig tatt i bruk til annet formål. Fra eiere og drivere av lagre som produserer frossen fisk og filet, er det blitt hevdet at det blir større økonomisk tap å nytte disse lagre til frosset agnsild istedenfor til sitt opprinnelige formål.

Omladningsfisk. Jeg vil også her gjenta nødvendigheten av at der på hurtigrute-anløpsstedene blir oppført isolerte ferskfiskskur for den isafisk som kommer inn med lokalbåtene og andre føringsbåter for videresendelse bl. a. med hurtigrutene. I henhold til regler av juni 1955, er der stillet midler til rådighet til slike formål. Selvsagt er det de interessertes plikt til å ta initiativet.

Feitsild og småsild. I dette kvartal er det i dette distrikt oppfisket i alt 146.796 hl av feitsild og småsild til en samlet førstehåndsverdi av kr. 1.581.877. Da partiet er lite — mindre enn de fleste tidligere år på denne tid — er det vanskelig å nevne steder hvor sildefisket har vært best. Iallfall kan nevnes at sildeforekomstene i Reppar- og Varangerfjorden har vært minimale, nærmest for intet å regne. Den store kviden i dette kvartal har selvsagt vært en medvirkende årsak til dette dårlige resultat.

Omsetningen.

a. *Saltfisk-torsk.* Av de ca. 200.000 vekter saltfisk-torsk som er produsert i dette kvartal, antas at om lag $\frac{1}{3}$ del ennå ligger usolgt. Årsaken til at ikke all saltmoden saltfisk som vanlig allerede er solgt, er ganske sikkert de i produksjonstiden nedadgående saltfiskpriser, en nedgang som synes å fortsette. Etter de fiskepriser som er betalt kan det neppe bli noen fortjeneste. Hvorvidt det blir tap avhenger i høy grad hvorvidt saltfiskprisene fortsatt kommer til å falle og den tid saltfisken blir liggende på lager. Ved lengre lagring blir det større svinn, og utseende blir heller ikke bra.

b. *Tørrfisken.* I tillegg til den tørrfisk som allerede ligger usolgt på lagrene, er i dette kvartal kommet til ca. 5.000 vekter som er produsert av torsk, hyse og sei. På grunn av den strenge kulden og at det til dels er mindreverdige fisk (utkastfisk) som er hengt, må man regne med at det vesentlig blir afrikavare. Etter mitt skjønn blir det neppe annen råd enn at en del av fisken må males opp til mel.

c. *Frossen filet*. Som nevnt har avsetningen av frossen filet i den senere tid gått tregt. Som følge herav er en stor driftskapital låst fast i denne produksjon. Det medfører rentetap og annen ulempe. Men som kjent er det til denne produksjonsgren skjedd en ikke ubetydelig subsidiering fra prisutjevningfondet for fisk. Etter mitt skjønn bør denne fortsette både av hensyn til at dette er et forholdsvis nytt produkt som skal innarbeides på nye markeder og at en slik produksjonsmåte skaper en større sysselsetting.

Finnmark Not & Fiskeforretnings konkurs. Hver gang en fiskeforretning går konkurs, har det nesten alltid blitt krevd at fiskernes tilgodehavende for levert fisk, burde ha prioritet i boet i likhet med arbeiderne som har til gode for lønn. Jfr. lov av 31. mai 1912. I tiden mellom slike konkurser har så vidt jeg kjenner til ikke blitt fremmet noe forslag til forandring av loven i den retning. I og med forannevnte konkurs, er saken igjen blitt aktuell, og der kreves nå at forannevnte lov blir forandret slik at fiskere som har levert fisk, men som ved konkursens åpning har til gode, skal stilles likt med lønns-mottakere i liknende situasjon. Da bobestyrerens godtgjørelse, pantegjeld, skatter m. v. så vidt skjønnes har prioritet foran, må man i de fleste tilfelle regne med at det ikke blir noe igjen til dekning av de øvrige fordringer. En eventuell forandring av loven i den her til-siktede retning, antas derfor ikke å ville få noen særlig betydning. Det tillitsforhold som er blitt en alminnelig praksis mellom leverandør og kjøper — at til dels store pengesummer blir stående inne for levert fangst — skulle etter at Postsparebanken er blitt en realitet, etter mitt skjønn ikke være påkrevet. Det eneste som kan rette på forholdet er at fiskemottakeren stiller garanti for et visst beløp etter fiskebrukets kapasitet, eller innbetaler til bank en viss pris pr. kilo i forhold til det innkjøpte kvantum.

Nylongarn. Den siste halvdel av kvartalet har stått i nylongarnenes tegn. For Båtsfjord ble det allerede i slutten av november kjent at en fisker der hadde kjøpt slike garn som viste seg å være meget dårlige. Halvparten av de kjøpte garn ble av vedkommende firma vederlagsfritt erstattet med nye. Ellers har det fra fiskere i en del andre fiskevær vært klaget over kvaliteten, noe som resulterte i at representanter for de respektive selgere kom oppover for konferanse og nærmere undersøkelser. Fra disse ble det hevdet at den bestilte trådtykkelse var for tynn. Hvorvidt saken vil bli prøvet ved domstolene, foreligger der ennå ingen opplysninger om. Ellers har det vært stor etterspørsel etter regler i forbindelse med Statens utlån gjennom Fiskarbanken til innkjøp av nylongarn. Garn av hamp og bomull antas om ikke rett lenge å gå over i historien.

Naturislagre. Samtlige som har fått statsstøtte til oppførelse av

slike lagre, har i skriv herfra av 11. november 1955 fått strengt pålegg om for så vidt forholdene gjør det mulig, å fylle lagrene av is i forhold til kapasiteten i løpet av vinteren 1955/56, ellers kan det bli aktuelt og forlange statsstøtten tilbakebetalt. Håper at dette blir etterkommet, slik at det blir nok is til fiskeribedriften sommeren og høsten 1956.

Helsestellet. De fleste sykestuer som over fiskeribudsjettet har fått støtte, er nå ferdig og anerkjent som solide, pene og praktiske bygg, som befolkningen er blitt glad for. Til innkjøp av inventar m. v. har det i enkelte tilfelle foregått innsamlinger ved tilstelninger o. l. For enkelte er det allerede holdt innvielse og andre står for tur. Med hensyn til tidligere nevnte helsehus med legekontor m. v., foreligger der ennå ingen planer.

Vannverk. Den påtenkte tur i desember måned til Vestfinnmark sammen med overingeniør Corneliussen for å se og konferere om noen vann- og kloakkanlegg, måtte utsettes til senere på grunn av den strenge kulden og mørketiden. Det har dog vært ført en del korrespondanse med interesserte for andre liknende anlegg om forskjellige dokumenter som ennå mangler. Særlig gjelder dette anlegg som allerede er ferdigbygget og tatt i bruk. I skriv herfra er samtlige ansvarshavende for slike anlegg — både de som er ferdigbygget og de som ennå er under utførelse — blitt pålagt å sende inn bygge-regnskap.

Slipper og mek. verksteder. Så vidt vites har det i dette kvartal ikke vært noen fortsettelse av arbeidet med oppførelse av slipper og mek. verksteder. Årsaken hertil har vært mørket og den strenge kulde. Finansieringen har også vært vanskelig.

I dette kvartal har jeg 11 reisedager.

Ved å ta et tilbakeblikk over oppfisket kvantum, vil jeg gjerne ved dette års avslutning sette opp en oversikt over 5-året 1951—55.

1951.	Østfinnmark	48.560.010 kg = 58,5 %	
	Vestfinnmark	34.496.203 » = 41,5 %	83.056.213 kg
1952.	Østfinnmark	62.998.969 kg = 61,7 %	
	Vestfinnmark	39.129.547 » = 38,3 %	102.128.516 »
1953.	Østfinnmark	75.380.901 kg = 65,6 %	
	Vestfinnmark	39.455.851 » = 34,4 %	114.836.752 »
1954.	Østfinnmark	57.816.907 kg = 59,9 %	
	Vestfinnmark	38.654.518 » = 40,1 %	96.471.425 »
1955.	Østfinnmark	82.487.450 kg = 60,7 %	
	Vestfinnmark	53.363.668 » = 39,3 %	135.851.118 »

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg.

1. og 2. kvartal 1955.

Værforholdene. Stort sett må disse sies å ha vært meget gunstig for sjødrift når en ser bort fra enkelte korte perioder med mindre bra driftsvær. Noe lengre avbrekk i driften på grunn av uvær har det ikke vært. Ovennevnte tidsrom har vært preget av meget kald vinterluft som i slutten av april gikk over til kald vårluft med minimal nedbør, og har dette så å si vart ut 2. kvartal. De omtalte ugunstige temperaturforhold skapte store vansker for elektrisitetsforsyningen i fylket, som på grunn herav var nødt å holde strømrasjonering gående fra 1. kvartals begynnelse til omkring midten av 2. kvartal. Den lange koldværsperioden skapte dessuten store vansker for landverts kommunikasjoner m. v.

Bankfiske. Deltakelsen i bankfiske fra dette distrikt har vært meget beskjeden i ovennevnte kvartal da en stor del av bankflåten sluttet av til jul for å delta i storsildfisket på Vestlandet. Utbyttet for de få bankbåter som ble igjen må betegnes som meget tilfredsstillende og de enkelte lotter lå til dels langt over utbyttet av sildefiske. I et tilfelle som jeg personlig kjenner til kan nevnes at et bankfartøy på 80 fot brakte i land rundt regnet 300.000 kg skrei hvorav 260.000 kg ble levert her i Tromsø. Etter ca. 2 måneders drift lå mannsloten på ca. kr. 7—8.000. I denne forbindelse vil jeg ikke unnlate å bemerke at driftsforholdene lå meget godt til rette. Utbyttet av vinterens bankfiske vil sikkert føre til mindre deltakelse herfra i storsildfiske, idet enkelte større havfiskefartøyer vil vedbli å drive bankfiske kommende vinter.

Kyst- og skreifiske. Som vanlig tok dette fiske til i begynnelsen av januar. Alt fra de første driftsdagene viste det seg at forekomstene ga drivverdig utbytte — da særlig på nylongarnene — og flåten øket derfor meget hurtig slik at Senja-oppsynet for distriktene Berg og Torsken ble satt 17. januar, og Hillesøy-oppsynet ble satt samme dag for distriktene Øyfjord og Hillesøy. Oppsynet ble hevet henholdsvis den 16. og 23. april.

Deltakelsen i skreifisket for Troms har vært noenlunde tilfredsstillende, men langt fra så stor som ønskelig. Den største deltakelse i årets skreifiske var i uken 20.—27. februar med 295 båter og 1.405 mann. Denne uke ga også årets største ukeparti på 1.220 tonn skrei.

Om deltakelsen i skreifisket ikke var så stor som ønsket, har dog deltakelsen vært meget stabil under hele sesongen, unntatt Skjervøy-distriktet. De fleste større fartøyer som tidligere har sluttet av omkring 20. februar for å gå til Lofoten, har i år driftet for dette distrikt hele sesongen. Dette har de tjent meget godt på sett på bakgrunn av resultatet av notfiske i Lofoten i vinter. Topplott for skreifiske ble notert for Senja med kr. 16.000 pr. mann på 2—4 manns båter med nylongarn. Gjennomsnittslottene for vinterens skreifiske ligger anslagsvis på omkring 8—9.000 kroner.

Etter at skreifiske var ebbet ut fortsatte kystfisket med til dels bra deltakelse, om ikke så stor som tilsvarende tidsrom foregående år. Grunnen hertil antar jeg ligger i det meget tilfredsstillende utbytte av vinterfisket. Deltakelsen omfattet line- og juksabåter, vesentlig med 1—4 manns besetning. Fangstutbytte for juksabåtene har gjennomsnittlig lagt på 300/500 kg pr. sjøvær under vårfisket. For linebåtene har fangstutbyttet gjennomsnittlig lagt på 1.500 kg pr. sjøvær. Stort sett må utbyttet av vårfisket betegnes som meget tilfredsstillende. De fiskere som ikke gikk til vårfiske på Finnmark, men fortsatte driften for Troms, kan gjennomsnittlig se tilbake på langt bedre resultat enn de som var på Finnmark, til tross for at også disse oppnådde et tilfredsstillende resultat.

Oppfisket kvantum. I henhold til fiskekjøpernes oppgaver til Norges Råfisklag utgjør det oppfiskede kvantum og dets anvendelse for dette distrikt i tidsrommet 1. januar—30. juni 1955 følgende: (Tallene i parentes gjelder for samme tidsrom foregående år). Totalkvantum 17.530.233 kg til en førstehåndsverdi av kr. 12.988.788,96 (12.808.170 kg til en førstehåndsverdi av kr. 8.379.507,88). Forannevnte kvantum er anvendt således:

<i>Fersk anvendelse</i>	2.798.224 kg	(2.862.445 kg)
<i>Frysing</i>	2.049.512 »	(2.935.790 »)
<i>Henging</i>	369.774 »	
<i>Salting</i>	12.298.683 »	
<i>Oppmaling</i>	14.040 »	

(I samme tidsrom 1954 var det til henging, salting og oppmaling anvendt 7.009.935 kg). Biproduktene i tiden 1. januar—30. juni 1955 viser 1.354.116 liter lever til en førstehåndsverdi av kr. 802.298,94, 150 liter tran til en førstehåndsverdi av kr. 150, 600.924 liter rogn til en førstehåndsverdi av kr. 429.274,04 og dessuten oppkjøpt hau

etc. til en førstehåndsverdi av kr. 54.799,14. (Lever 738.264 liter kr. 401.906,20, rogn 251.202 liter kr. 134.735).

Seisnurpefiske. Dette fiske var ennå ikke pr. 30. juni kommet i gang for alvor, men en stor del av den flåten som vanligvis deltar i dette fiske er nå ferdig med nødvendig vårpuss og ligger klar til å gå ut med det aller første. Små seiforekomster er grunn til at fisket ennå ikke er kommet i gang.

Det er for øvrig all grunn til å anta at deltakelsen i dette fiske vil bli langt mindre enn tidligere år, idet flere av de større båter på omkring 60 fot alt har lagt om driften til f. eks. steinbitfiske. De senere års delvise mislykkede seifiske har skapt forskjellige problemer og mange fiskere søker annen drift fordi de har svært liten tro på lønnsomt utbytte av seisnurpefiske. Fartøyeierne er derfor delvis på grunn av mannskapsmangel nødt å omlegge driften. Det bemerkes dog at de fleste som har lagt om driften uten tvil har gjort dette fordi at de ikke har maktet å dekke driftsutgiftene for båt og redskap.

Trålfiske. I første del av 1. kvartal driftet en del norske stor-trålere på Senjafeltet med til dels bra resultat. Dette fiske ebbet ut nokså tidlig og trålerne søkte da nordover til Barentshavet. Ingen småtrålere har vært i drift 1. kvartal. I 2. kvartal har imidlertid en stor flåte fra dette distrikt deltatt i trålfiske på Finnmark. Jeg tør anslå deltakelsen til ca. 50—60 fartøyer. Enkelte fartøyer forsøkte seg først på feltene utenfor Troms, men med mindre tilfredsstillende resultat. Ved utgangen av 2. kvartal hadde de fleste småtrålere for dette distrikt avsluttet fiske og gått i gang med vårpuss. Utbyttet av sesongens småtrålfiske må stort sett betegnes som meget tilfredsstillende for samtlige deltakere herfra. Rekordfangst for en enkelt småtråler på 90 fot oppgis til 378 tonn i tidsrommet 11. april til utgangen av juni. Dette tilsvarer en mannskapslott på vel kr. 10.000. Det er imidlertid flere fartøyer som har en lott på 8—9.000 kroner pr. mann. Gjennomsnittslottene for småtrålerne ligger anslagsvis på ca. 5—6.000 kroner pr. mann. Et resultat som må betegnes som meget tilfredsstillende.

Bjørnøy- og Søalbardfiske. Deltakelsen i dette fiske kom forholdsvis tidlig i gang i år. Den 6. mai startet to fartøyer til Bjørnøyfeltet, og her viste det seg å være rike forekomster av fin-fin stortorsk. Etter 3—4 døgn's fiske hadde fartøyene full last. Fisken som var iset var av fin kvalitet og ble levert i Tromsø til filetering. Fartøyene hadde 30 og 35 tonn fisk hver.

Umiddelbart etter at fangstene var levert gikk fartøyene på ny tur etter å ha tatt inn utrusting og agn. En hel del andre fartøyer fulgte nå etter slik at deltakelsen ved ovennevnte periodes slutt var 28 linefartøyer. Dessuten var det på feltet ikke et ubetydelig antall norske stor- og småtrålere. Småtrålerne som driftet på ferskfisken tok

som regel full fangst på 4—5 døgn. Fangstene for disses vedkommende varierte fra 40—50.000 opp til 90.000 kg. Det var imidlertid til dels meget småfallen fisk i fangstene og stoppet således leveringsmulighetene etter hvert som forholdene ble ugunstig for produksjon av tørrfisk. De fleste småtrålerne sluttet derfor av driften ved månedsskifte juni/juli.

Ved junimånedens utløp hadde 18 linefartøyer tilsammen gjort 21 turer — hvorav et fartøy 2 saltfiskturer og 2 fartøyer 1 ferskfisk- og 1 saltfisktur hver.

I tiden 27. mai til og med 30. juni er det fra Bjørnøy- og Svalbardfeltet ilandbrakt i alt 681.570 kg saltfisk til en førstehåndsverdi av kr. 935.761 og 103.946 kg ferskfisk til en førstehåndsverdi av kr. 68.646 samt 482 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 17.466. For sammenligning kan nevnes at tallene i samme tidsrom foregående år var 33.355 kg saltfisk til en førstehåndsverdi av kr. 37.933,13 og 25,07 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 1.052,94.

Fangstene har hovedsakelig bestått av torsk. Fisken har vært betalt med gjennomsnittlig kr. 0,68 pr. kg for ferskfisk og kr. 27,40 pr. vekt for saltfisk. Avsetningen har vært meget tilfredsstillende. Prisen har ligget på det samme nivå som i fjor.

Lofotfiske. Dette fiske ga minimalt utbytte for en stor del av deltakerne fra dette distrikt som deltok med bruksklassene line, juksa og garn. De fleste som deltok med not i dette fiske ble også i år skuffet. Jeg tør anta at det i kommende år vil bli ennå mindre deltakelse herfra med not. Deltakelsen herfra var langt mindre i år enn tidligere år. Dette da en stor del fant det mer forsvarlig å fortsette skreifiske for Troms og bankfiske på Finnmark.

Når fiskerne blir kjent med at de selv kan bestemme når de ønsker å delta i Lofotfiske med not, tør jeg anta at deltakelsen blir sterkt redusert. Redselen for at de ikke skulle få delta i dette fiske i fremtiden om de ikke var med fra starten av har ført til panikkanskaffelse av nøter slik at et stort antall av disse i likhet med tidligere garnbruk blir å henge i redskapshusene uvirksomme. Dette er selvsagt beklagelig, men konsesjonsordningen er selvsagt en sterkt medvirkende årsak hertil.

Nylongarn. Driften med dette redskap viste seg meget lønnsomt selv om anskaffelsesutgiftene ble meget større enn for vanlige garn av bomull og hamp. Dette førte til stor etterspørsel etter nylongarn — og viste det seg alt tidlig i sesongen at forhandlerne ikke maktet å effektivere alle ordrer slik at mange fiskere ikke fikk det antall garn de ønsket. Dette til tross for at mange fiskere med fullt garnutstyr av hamp og bomull stillet seg avventende — ikke på grunn av tvil om garnenes fiskeeffektivitet, men på grunn av de høye priser på nylon-

garn. Resultatet av driften med de nye redskaper har uten tvil ført der hen at også de som stillet seg avventende vil gå til nyanskaffelse kommende sesong — hvorfor en bør være oppmerksom på at lagrene av nylongarn bør være meget stor for å dekke etterspørselen fullt ut.

Råstofftilførselen til kjøleanleggene. Etter forholdene har det i forannevnte tidsrom vært meget tilfredsstillende råstofftilførsel, idet anleggene særlig i Tromsø har hatt god tilførsel av hvalkjøtt for komplettering i det tidsrom det har vært mindre tilførsel av fisk.

Kjøleanleggenes oppkjøp av fisk. I tiden 1. januar til 30. juni 1955 er det av fylkets 5 kjøle- og fryseanlegg tilsammen oppkjøpt 3.387.317 kg råstoff direkte fra fiskere til en førstehåndsverdi av kr. 2.389.256,66. Av biprodukter er kjøpt 1.319,21 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 77.826,55 og 276,92 hl rogn til en førstehåndsverdi av kr. 19.986,25. For samme tidsrom foregående år var det oppkjøpt 4.216.304 kg råstoff til en førstehåndsverdi av kr. 2.406.481 og av biprodukter 1.289 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 70.141 samt 384 hl rogn til en førstehåndsverdi av kr. 13.701.

Fryserienes samlede oppkjøp av fisk direkte fra fiskere i forannevnte periode er betydelig mindre enn for samme tidsrom foregående år. Dette har sin årsak i at en stor del av de havgående fiskefartøyer avsluttet driften her ved periodens begynnelse og la om driften til storsildfiske på Vestlandet.

Samtlige fryseribedrifter i fylket har til dels vært sterkt hemmet av strømsituasjon i vinter, men har med fornuftige disponeringer maktet å komme gjennom vinteren uten vesentlig tap, når en ser bort fra at enkelte anlegg ikke våget å sette opp tilstrekkelig skift og således muligens kan si å ha tapt en del på dette på grunn av innskrenket produksjon.

Størjefiske. Dette fiske har i ovennevnte tidsrom ikke gitt noe fangstutbytte. Det er heller ikke mange fartøyer som har rustet for dette fiske ennå. De fleste fiskere regner ikke med noen vesentlige forekomster av størje før først i juli. Den sene og kalde sommer har imidlertid styrket fiskerne i sin tro om at dette fiske først vil ta til i månedsskifte juli/august og således noe senere enn vanlige år.

Feit-, småsild- og loddefiske. Sildefisket har vært meget ustabil og stort sett resultatløst for dette distrikt i perioden, men ett og annet bruk har dog fått en del fangster med visse mellomrom. Selv ikke de bruk som har streifet omkring fra fjord til fjord i de tre nordligste fylker har fått et noenlunde tilfredsstillende utbytte, når en unntar noen enkelte bruk som fikk en del fangster over nyttår på Eidsfjord i Nordland fylke, og som delvis er ført til sildoljefabrikker i Troms.

Deltakelsen har heller ikke vært vesentlig stor i 2. kvartal, idet

en hel del av brukene har vist tilbakeholdenhet, mens de til tross for dette til en hver tid har holdt seg orientert om forholdene.

En del av sildebrukene har deltatt i loddefiske på Øst-Finnmark og har gjort det meget godt etter de meldinger som foreligger.

At utbytte av sildefiske på fjordene i dette distrikt har vært ubetydelig i første halvår av 1955 viser tydelig nedenstående tall fra Feitsildfiskernes Salgslag. Dette til tross for at tallene som omfatter feitsildfisket ligger noe høyere enn tallene i samme tidsrom foregående år.

Feitsild 59.077 hl (størrelse inntil 20 stk. pr. kg) til en førstehåndsverdi av kr. 770.210 mot 25.365 hl til en førstehåndsverdi av kr. 348.476 tilsvarende tidsrom foregående år. Av dette kvantum er det i forannevnte tidsrom anvendt 58.468 hl til sildolje og sildemel som utgjør en førstehåndsverdi av kr. 754.365. Til hermetikk ble levert 234 hl til en førstehåndsverdi av kr. 5.948 og til agn 375 hl til en førstehåndsverdi av kr. 9.897.

Småsild 151.833 hl (størrelse 20 stk. eller flere pr. kg) til en førstehåndsverdi av kr. 1.374.266 mot 159.528 hl til en førstehåndsverdi av kr. 1.205.125 tilsvarende tidsrom foregående år. Av kvantumet er det i forannevnte tidsrom anvendt 150.869 hl til sildolje og sildemel som utgjør en forhåndsverdi av kr. 1.350.722. Dessuten er 929 hl til en førstehåndsverdi av kr. 22.819 anvendt til hermetikk og 35 hl til en førstehåndsverdi av kr. 725 til agn.

Stor- og vårsildfiske. Deltakelsen i dette fiske har vært meget stor fra dette distrikt, både av fartøyer og mannskap. Et stort antall mann deltok dessuten i dette fiske med fartøyer fra de sørligere distrikter. Å oppgi hvor mange fartøyer og mann som har deltatt i dette fiske med garn, snurpe- og hekknot er vanskelig på det nåværende tidspunkt. Den største deltakelse fra dette distrikt er uten tvil garnfartøyene, men et stort antall snurpere deltok også. Deltakelsen av hekksnurpere er meget beskjedent, men derimot har deltakelsen av hjelpefartøyer i sesongen vært meget stor fra dette distrikt. Praktisk talt hele bankflåten og en stor del av feit- og småsildflåten med mannskap forlot feltene her nord i nyttårstiden for å gå til storsildfeltet.

Resultatet av storsildfisket kan en stort sett betegne som meget tilfredsstillende for drivgarnsflåten, men for snurperne var resultatet meget variabelt, idet noen hadde til dels bra utbytte, mens andre ikke hadde eller så vidt hadde stopptur.

Jeg vil anta at resultatet av årets storsildfiske vil føre til at en stor del av de som har leid bort fartøyene til bruk sørfra vil unnlate å gå kommende sesong.

Rekefisket. Dette har stort sett vært meget tilfredsstillende i ovennevnte tidsrom. Etter de oppgaver som foreligger er det i første

halvår av 1955 oppfisket i dette distrikt i alt 326 tonn hvorav 164 tonn er iset og frosset og 162 hermetisert.

Ishavsdriften. I slutten av februar tok ishavsflåten til med å ruste ut for de forskjellige felter. De første skutene som forlot norskekysten var skutene til New-Foundland, og omkring 16. mars forlot samtlige skuter Tromsø som skulle til Vesterisen, senere fulgte så den øvrige fangstflåte som gikk til Øst- og Nordisen.

Alt fra første dag fangsten tok til ved New-Foundland ble det meldt om gode fangstresultater. Derimot var forholdene noe mer vekslende i Vesterisen slik at skutene hadde vanskelig for å komme i noe særlig fangst. Det ble derfor i den første tid bare meldt om spredte fangster, men etter hvert som tiden gikk bedret forholdene seg og før sesongen ble avsluttet 15. mai kunne så og si samtlige skuter melde full fangst eller meget godt fangstutbytte.

Fangstforholdene i Øst- og Nordisen har vært de aller beste og fangstutbytte på disse felter må betegnes som meget tilfredsstillende.

Fra de forskjellige ishavsfelter er det til Tromsø i sesongen ilandbrakt tilsammen (tallene i parentes gjelder for samme tidsrom foregående år): 141.570 dyr (117.807) med en spekkmengde på 2.818.960 kg (2.410.607) til en samlet innklaringsverdi av kr. 8.036.503 (kr. 6.843.892).

Deltakelsen på samtlige felter har i 1955 vært 42 skuter med en besetning på 648 mann (39 skuter 616 mann).

Deltakelsen og det ilandbrakte kvantum fra de enkelte felter fordeler seg således:

New Foundland. Her har deltatt 4 skuter (3) med en samlet besetning på 125 mann (100). Disse har en samlet fangstmengde på 69.206 dyr (55.230) med en spekkmengde på 1.185.000 kg (1.021.000) til en samlet innklaringsverdi av kr. 3.020.000 (2.309.428).

Gjennomsnittsfangsten pr. skute har ligget på ca. 17.301 dyr mot 18.410 dyr foregående år.

Vesterisen. Deltakelsen har vært 23 skuter (21) med 348 mann (337). Den samlede fangstmengde utgjør 49.403 dyr (46.849) og 1.020.626 kg spekk (952.000) til en samlet innklaringsverdi av kr. 3.871.123 (3.663.364).

I henhold til bestemmelsene har samtlige skuter bare gjort en tur hver til dette felt, det samme var tilfelle i fjor.

Gjennomsnittsfangsten pr. skute har ligget på 2.148 dyr mot 2.183 dyr foregående år.

Øst- og Nordisen. Deltakelsen på dette felt har i sesongen vært 15 skuter (17) med en samlet besetning på 175 mann (207). Av disse skuter har 5 gjort 2 turer, 2 gjort 3 turer og 4 skuter har tidligere i

sesongen gjort 1 tur til Vesterisen resten av skutene har bare gjort 1 tur hver til dette felt slik at det tilsammen er gjort 24 turer.

Den samlede fangstmengde utgjør 22.961 dyr (14.462) med en spekkmengde på 613.334 kg (364.207) til en samlet innklaringsverdi av kr. 1.145.380 (kr. 865.500).

Fangstmengden utgjør gjennomsnittlig 1.530 dyr pr. skute mot foregående sesong 850 dyr.

Foruten forannevnte ordinære fangstfelter er det innklart en del fangster fra følgende områder:

Grønlandsstredet. Det er i år innklart 1 fangstfartøy og 1 ekspedisjonsfartøy fra dette felt med tilsammen 1.231 dyr og 50.100 kg spekk til en samlet innklaringsverdi av kr. 79.000. I 1954 var det ingen fartøyer fra dette distrikt som deltok i fangsten i Grønlandsstredet.

Hopen og Jan-Mayen. Besetningen på Hopen har i sesongen fanget 12 bjørn til en innklaringsverdi av kr. 1.800 mot foregående 20 bjørn til en verdi av kr. 5.000.

For besetningen på Jan-Mayen foreligger det ikke fangstoppgave for sesongen 1955. I 1954 fanget disse 11 blårev og 1 kvitrev til en samlet verdi av kr. 600.

Oppgaver for de øvrige overvintre viser en samlet fangst på 127 dyr med en spekkmengde på 4.400 kg til en samlet verdi av kr. 15.200.

Sett samlet har sesongens ishavsdrift gitt et meget tilfredsstillende resultat. Prisene på ishavsproduktene har stort sett vært tilfredsstillende.

Håkjerringsfisket i fjerne farvann. I likhet med de senere sesonger har det heller ikke denne sesong vært noen deltakelse i dette fiske på grunn av dårlige fangstutsikter og lave leverpriser m. v.

Vest-Grønmland. Ingen fartøyer herfra har deltatt i dette fiske. Derimot har flere fiskere og leieskipperer deltatt med fartøyer fra Møre og Vestlandet.

Issituasjonen. Denne har vært meget gunstig, og ennå ved utgangen av juni måned var det tilstrekkelig is på samtlige lagre. Skulle imidlertid størje- og seifisket slå til må en regne med at det ut på høsten vil bli vanskelig å dekke behovet. Dette dersom det ikke skulle sette inn med kulde noe tidligere enn vanlig slik som siste høst.

Naturskadefondet. Etter anmodning fra fylkesmannen i Troms har jeg gitt uttalelse om en del søknader fra fiskere som har søkt erstatning for stormskade på redskap, båter og sjøhus. Uttalelsene er gitt i den utstrekning reglene for fondet tilsier. Hvor stort antall av søknadene som er innvilget av fondet, og hvor stor erstatning disse eventuelt har fått i forhold til den påførte skade, kjenner jeg ikke til.

Ror- og egnebuier. I forannevnte tidsrom har det med statsstøtte

vært bygget to egnebuer hvorav en med kai. Statsstøtten for begge buer er utbetalt i sin helhet med henholdsvis kr. 2.800 og kr. 7.500.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål 1955. Det har i nevnte tidsrom vært ubetydelig etterspørsel om sement til bygging, utvidelse og reparasjon av sjøhus og fisketilvirkningsanlegg m. v. Det har dog i perioden vært behandlet i alt 8 søknader hvorav 7 søknader om utvidelse og reparasjon av fisketilvirkningsanlegg m. v. og 1 søknad om sjøhus.

Utbyggingsfondet for Nord-Norge. For så vidt jeg kjenner til har det ikke vært foretatt noen vesentlig investering av fondets midler innen fiskerisektoren i Troms det første halvår av 1955.

Kontroll av ferskfiskprodukter. En hører daglig at det er stor misnøye med den måte kontrollen av ferskfisken blir utført på. Det har imidlertid ikke vært mulig å få begrunnelse for hva denne misnøye bunner i. Det er i alle tilfelle klart at dersom ikke fiskekjøperne snart får en annen oppfatning av ferskfiskkontrollen enn det de har i dag, vil det ikke være mulig å gjennomføre en effektiv kontrollordning. Som det er nå forekommer det meg at tilvirkerne forlanger at kontrollen skal være til stede ved de enkelte leveringer av råstoff og således bedømme om dette tilfredsstillende de krav som bør stilles til råproduktet. Det vil si at tilvirkerne benytter kontrollørene så langt det er mulig som sine tjenestemenn, idet de forlanger at kontrollørene skal ta avgjørelse om hvilken anvendelse fisken skal benyttes til, noe som igjen også skaper mindre tilfredsstillende forhold mellom fiskerne og kontrollørene.

For om mulig å få gjennomført en tilfredsstillende kontroll av samtlige fiskeprodukter bør det f. eks. opptrekkes følgende retningslinjer:

1. Fisketilvirkerne skal selv bedømme råstoffets kvalitet ved mottak direkte fra fisker og samtidig bestemme hvilken anvendelse fisken skal benyttes til.
2. Statens kontrollører har rett til å være til stede ved mottak av fisken (så langt de finner det forsvarlig av hensyn til annen kvalitetskontroll). De skal da bedømme kvaliteten fra de enkelte fartøyer, og så i hvert tilfelle gi fiskerne de pålegg som må ansees nødvendig for at kvaliteten ombord i fartøyene skal bli bedre.
3. Kontrollørenes hovedoppgave bør ligge i kontroll av fisken (råstoffet) når det er under produksjon. Når det gjelder fisk som omsettes i fersk tilstand — som iset fisk — bør kontrollen i størst mulig utstrekning gjelde på det ferdigpakke produkt. Dette for å lette kontrollarbeid i størst mulig utstrekning og samtidig sette kontrollen i stand til å utøve oppgaver der måtte vise seg å være

størst behov for. Likesom en setter de enkelte pakkere overfor et større ansvar.

Jeg forutsetter nemlig at fisketilvirkerne ikke i noen særlig utstrekning vil utsette seg selv for økonomiske tap ved å pakke fisk av dårligere kvalitet enn bestemt i forskriftene.

Merkeregistret. I 1. og 2. kvartal 1955 har jeg i samarbeid med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt tilsammen 127 forandringer ved merke- registret for dette distrikt.

Det har ved stikkprøver vist seg at merkelovens tilsynsmann i enkelte distrikter leverer ut sjabloner for merking av fartøyer uten på forhånd å skaffe til veie nødvendige opplysninger om fartøyets mål m. v., noe jeg ved flere høve har påtalt. Jeg har derfor tenkt at jeg senere på året skal foreta kontroll og korrigering av de enkelte distriktsregister ved å få protokollene innsendt hertil.

Reiser. Jeg har i forannevnte tidsrom foretatt 4 reiser med tilsammen 10 reisedager, men har på grunn av manglende midler til å dekke reiseutgiftene vært nødt til å sløyfe mange reiser som skulle ha vært foretatt i forbindelse med uttalelser i enkelte viktige spørsmål. En av reisene ble foretatt for å delta i Troms Fiskarfyllings årsmøte som ble avholdt på Trondarnes Folkehøgskule, Harstad.

Skriv og telegrammer. I 1. og 2. kvartal har jeg mottatt 2.008 skriv og telegrammer og avsendt et lignende antall.

3. kvartal 1955.

Vårforholdene. Disse har vært de aller beste for sjødrift, men temperaturen har vært meget lav for årstiden.

Seismurpefisket. Deltakelsen i dette fiske øket betraktelig i begynnelsen av dette kvartal, men var noe mindre enn vanlig de senere år. Det har vært helt umulig å få nøyaktige tall, men rent anslagsvis tør jeg sette deltakelsen til ca. 120—130 fartøyer. En del av de fartøyer som vanligvis deltar i dette fiske har driftet med trål og line bl. a. ved Bjørnøya.

Driften har foregått på feltene for Troms og Finnmark hvor deltakelsen har variert meget sterkt etter som fisket har vist seg drivverdig. Forekomstene på feltene for Troms har etter fiskernes mening vært meget rike, men kaldt, surt vær med lave temperaturer og ugunstige åteforhold har ført til mindre tilfredsstillende driftsresultater. Fisket har stort sett vært preget av små og spredte fangster fra 2.000 til 25.000 kg, vanlig 5—6.000 kg. Dette har gjort sitt til at kvaliteten har vært meget god. Dette da nødvendig bløgging har latt seg gjennomføre meget tilfredsstillende. Avsetningsforholdene har vært meget tilfredsstillende i ovennevnte periode.

Sei- og torskefiske med snøre. Denne drift har gitt utøverne et

meget tilfredsstillende utbytte. Deltakelsen har imidlertid i år vært noe mindre enn på samme tid foregående år. Dette har sin vesentlige årsak i ugunstige driftsforhold med 1 og 2 manns båter. Fangstene for de enkelte deltakere har variert pr. døgn fra 150 til 2.000 med gjennomsnittlig 350—400 kg sei og torsk tatt på 1 og 2 snører. Distriktsmessig sett har denne drift meget stor betydning, idet de fleste mindre tilvirkningsanlegg kan holde driften gående og samtidig skaffe beskjefligelse for de arbeidere som vanligvis har sine inntekter ved fiskearbeid.

Størjefiske. Dette fiske har ikke gitt utøverne noe resultat i ovennevnte periode da det ikke har vært forekomster av størje så langt nord som til dette distrikt. En stor flåte har ligget klar for å ta til med driften straks forekomstene måtte vise seg drivverdige. Men heldigvis har bare et fåtall ligget uvirksomme i påvente av at dette fiske skulle ta til. Disse har dessverre et følelig driftsunderskudd, mens de øvrige som har deltatt i seifisket har fått en del igjen for strevet.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. Som nevnt i foregåend kvartalsrapport var det ved periodens slutt i alt 28 line- og juksafartøyer på nevnte felter foruten et mindretall småtrålere. Samtlige småtrålere avsluttet driften umiddelbart ved kvartalets begynnelse, mens line- og juksaflåten øket til 48 fartøyer med 528 mann. Det vil si den største deltakelse i dette fiske etter krigen.

Av fartøyene har 30 gjort en saltfisktur hver, mens 16 har gjort 2 turer og 2 har gjort 3 turer hver slik at de anførte 48 fartøyer til sammen har gjort 68 turer.

I kvartalet har nevnte fartøyer ilandbrakt 1.149.774 kg saltfisk til en førstehåndsverdi av kr. 1.541.703,65 og 1.052 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 37.521,55.

De enkelte bruksklasser har stort sett gitt et meget godt resultat for utøverne når jeg unntar en kort periode av sesongen hvor linefiske ga et mindre bra utbytte slik at de fleste fartøyer var nødt å drive med juksa. Det kan nevnes at de linefartøyer som kom til feltet mens juksafisket pågikk til dels måtte kaste en stor del av agnet på sjøen for å få plass for fisken som ble tatt på juksa. Driften på dette felt har gitt utøverne et meget tilfredsstillende resultat. Ingen av de større fartøyer har derfor tapt noe på at de ikke gikk til Vest-Grønmland i år.

Feit- og småsildfisket. Dette fiske har praktisk talt ligget nede i perioden. Sett på bakgrunn av den flåte som har vært i drift må en betegne resultatet som minimalt. I perioden er det oppfisket i alt 1.463 hl feitsild til en førstehåndsverdi av kr. 39.516.

Av småsild ble det i samme tidsrom oppfisket i alt 3.380 hl til en førstehåndsverdi av kr. 45.880.

Steinbitfisket. Deltakelsen i dette fiske har i perioden vært langt mindre enn tidligere år og fangstutbytte har vært meget variabelt for de enkelte deltakere. Av denne grunn sluttet de fleste fisket langt tidligere enn vanlig. Det vil si at fisket ble avsluttet til slåttonna som tok til i slutten av juli og fisket tok ikke til som vanlig etter denne tid.

Håkjerringsfisket i fjerne farvann. Heller ikke denne periode har noen deltatt i dette fiske fra Troms grunnet dårlige utsikter og lave leverpriser.

Fisket ved Vest-Grønland. Det har heller ikke denne periode vært noe deltakelse fra dette distrikt i nevnte fiske. (Til samme tid i 1954 var deltakelsen fra Troms 5 fartøyer). Derimot har en del fiskere og skipperer fra dette distrikt deltatt med fartøyer fra Møre og Vestlandet.

Kveitefisket. Dette fiske har ikke gitt utøverne noe utbytte av betydning.

Rekefisket. I dette fiske har det deltatt en betydelig flåte og utbyttet har vært meget tilfredsstillende for de fleste deltakere. Hva angår fredning av fjorder mot rekefiske så har jeg alltid tatt avstand fra dette til tross for det har foreligget en hel rekke krav om fredning. Mitt standpunkt mot fredning har jeg bl. a. alltid pointert med at dette fiske ga et meget godt utbytte til utøverne liksom det skaffer beskjefligelse for mange ledige hender i land og da særlig ved rekefabrikkene. Den skadevirkning rekefisket har for fjordfiskerne har jeg alltid holdt for å være av mindre betydning.

Nå misbruker imidlertid rekefiskerne de fordeler de har fått ved at rekefisket kan fortsette uhindret på alle fjorder. Disse benytter nemlig rekestrålen til regulært fiske etter matnyttig fisk, noe de ikke har lov til. Dette ulovlige fiske driver en del rekefiskere i meget stor utstrekning, særlig i den rekefattige tid. Hadde disse ennå bare beriket seg på vanlig matnyttig fisk som står de fastsatte mål, så kunne jeg ha forstått disse, men det faktiske forhold er at de tar opp titusener av yngel av forskjellige slag — særlig går det ut over hyseyngelen. Her i Tromsø og omegn har det vært ganske bra etter at kontrollør Lauritz Pedersen og jeg våren 1954 foretok kontroll ved de forskjellige bedrifter og samtidig gjorde disse oppmerksom på at kjøp av undermålsfisk var ulovlig i henhold til fredningsbestemmelsene.

Bli det ikke snarest satt en stopper for det ulovlige fiske som foregår med rekestrål vil det ikke være lenge før det tar til å strømme inn krav om fredning av fjorder mot rekestrål. Dette vil være meget beklagelig for de rekefiskere som driver lovmessig rekestrålfiske.

Småtråldriften. Som nevnt tidligere tok denne drift slutt omkring månedsskiftet juni/juli og det har ikke vært noe nevneverdig drift med småtrål etter denne tid. Noen har dog forsøkt seg i peri-

oden, men resultatet ble ikke nevneverdig for noen av deltakerne så vidt jeg kjenner til.

Fryse- og kjøleanleggene. Råstofftilførselen har stort sett vært meget forskjellig for de enkelte anlegg, noen av anleggene har hatt noenlunde tilfredsstillende råstofftilførsel, mens andre har hatt meget minimal tilførsel. Imidlertid har tilførselen, iberegnet føringsfisk, vært noenlunde tilstrekkelig til at anleggene har kunnet holdt driften gående. Det som skuffet mest i perioden var at størjefisket slo totalt feil.

Fryse- og kjøleanleggenes direkte oppkjøp av fisk. I tiden 1. juli til og med 30. september 1955 har fryseriene i dette distrikt kjøpt inn direkte fra fiskere i alt 1.152.211 kg råfisk til en førstehandsverdi av kr. 712.681,68. Tallene for samme kvartal foregående år viser 1.896.217 kg råfisk til en førstehandsverdi av kr. 2.034.824,23. Dette skulle bekrefte det som tidligere er nevnt at råstofftilførselen har vært meget ustabil for enkelte anlegg. Som det vil fremgå av foranstående tall har råstofftilførselen til distriktets 5 fryserier direkte fra fiskere vært 744 tonn mindre enn i samme periode foregående år. Det vil si en svikt på ca. 150 tonn gjennomsnittlig pr. fryseri. Nevnte svikt skriver seg først og fremst fra at størjefisket sviktet totalt.

Småhvalfangsten. Deltakelsen i perioden har vært 9 fartøyer mot 15 i fjor. Når antallet ikke har vært større har det sin årsak i at det ikke var flere som fikk konsesjon. Antall søkere var langt større og det har således vært reist sterk kritikk mot det beskjedne antall konsesjoner som ble tildelt dette fylke.

Den kritikk som har vært rettet for så vidt angår tildelingen av småhvalkonsesjoner til de enkelte fylker, kan jeg for så vidt angår Troms fylke være enig i. Dette da fylket fra før har et beskjedent antall av de tildelte konsesjoner i forhold til andre fylker, unntatt Finnmark. Det skulle ansees mer rettferdig om de fylker som forholdsvis har et stort antall konsesjoner ble sterkest redusert.

Til tross for at fangsten tok til sent i år på grunn av kaldt og dårlig vær kan de fleste deltakere se tilbake på et bra utbytte. Avsetningsforholdene har under hele fangsten vært meget tilfredsstillende med gode kjøttpriser. Utbyttet varierer fra kr. 4.000 til kr. 8.000 pr. mann.

Råstofftilførselen til sildoljeindustrien. Denne industri har hatt minimal tilførsel av råstoff i perioden på grunn av feilslått fiske og beskjeftigelsen har av nevnte grunn vært langt mindre enn normalt til tross for at sildoljeindustrien har gjort alt for å holde den faste arbeidsstokk i virksomhet så langt dette har vist seg økonomisk mulig. Derimot har det vært beskjeden beskjeftigelse for de vanlige sesongarbeidere.

Issituasjonen. Da størjefisket ikke slo til som ventet har de fleste

naturisanelegg ennå noenlunde tilfredsstillende lager for høstfisket.

Nylonredskaper. Ved slutten av perioden har det vist seg at flere og flere fiskere går til anskaffelse av nylongarn for å stå klar når sesongen tar til. Det er imidlertid et mindre antall fiskere som ikke har økonomisk evne og som heller ikke kan få tilstrekkelig kreditt hos de handlende for anskaffelse av nylongarn — hvorfor disse venter med stor spenning på den bebudede låneordning for slike redskaper. De som imidlertid selv makter å få en ordning i stand skaffer seg garn etter hvert for ikke å risikere å komme for sent i drift. Det er nemlig et stort arbeid som skal utføres med skytning m. v. før garnene er klar til bruk.

Ror- og egnebuer. Etterspørselen om nedskrivningsbidrag til ror- og egnebuer fortsetter og jeg har all grunn til å anta at en del søkere vil fremme søknad herom i løpet av 4. kvartal d. å. Da ror- og egnebuene — etter den standard som er satt opp for slike — til dels blir meget kostbare, viser det seg å være vanskelig for mange å skaffe til veie den nødvendige byggekapi tal som skal til utenom eventuelt nedskrivningsbidrag.

Sjølaksefisket. Dette fiske tok som vanlig slutt omkring 10. august etter å ha pågått i to og en halv måned. Resultatet kan stort sett betegnes som tilfredsstillende, idet fangstutbyttet antakelig ligger på noenlunde det samme som tidligere år etter krigen. Det økonomiske utbyttet må antas å være meget tilfredsstillende for deltakerne, idet laksen ble betalt med en gjennomsnittspris av kr. 11—12 pr. kg.

Arbeidskraft. Det har vært særlig stor tilgang på arbeidskraft til de forskjellige fisketilvirkningsanlegg. Dette har først og fremst sin grunn i at en stor del av løsarbeiderne ved diverse oljefabrikker har søkt fisketilvirkningsanleggene på grunn av arbeidsledighet.

Nord-Norge-programmet. Når jeg unntar finansiering av havfiskefartøyer og fiskeredskaper kjenner jeg ikke til at det innen fiskerisektoren har vært fremmet noe særlig stort antall søknader om støtte til forskjellige formål som Nord-Norge-fondet har ydet støtte til. Derimot har den indirekte støtte til nevnte formål innen fiskerisektoren i forbindelse med nevnte plan vært av vesentlig betydning.

Når det gjelder tiltak i forbindelse med Utbyggingsfondet for Nord-Norge, vil jeg peke på betydningen av å få havfiskeflåten i Troms opp på et forsvarlig nivå.

Slik forholdene er i dag er det bevislig at en stor del av de aktive fiskere i dette fylke er nødt å søke seg plass med større moderne fiskefartøyer fra andre deler av landet, og da helst Vestlandet, på grunn av at fiskefartøyene i Troms fylke ligger så langt tilbake i størrelse i forhold til store deler av landet for øvrig.

I denne forbindelse kan nevnes at «Registret over merkepliktige

norske fiskefarkoster» viser pr. 1. juli 1955 at det i Troms fylke er i alt 3.313 registreringspliktige fiskefartøyer. Av disse er det kun 33 fartøyer i størrelsen 90—120 fot og derover. Det kan videre bemerkes at fiskeritellingen av 1948 viser at Troms fylke i alt har 13.128 fiskere — hvorav 1.441 har fiske som eneyrke, 9.570 som hovedyrke og 2.117 som biyrke.

At fiskerne fullt ut er klar over og forstår fiskerinæringens betydning i samfunnsøkonomien kan det neppe være tvil om. Dette kan kanskje best bevises når en ser på den søknadsmasse (hvorav et meget stort antall vel overveide prosjekter) som er fremmet hver gang Statens Fiskarbank har kunngjort søknadsfristen for bankens Nord-Norge-fond. Hertil kommer de utallige prosjekter som fremmes på ordinær vei av fiskere og andre innen fiskerinæringen som har tilstrekkelig egenkapital til å dekke 25—30 % av fartøyets totalkostnad, det vil i de fleste tilfelle si kr. 250—300.000, ikke akkurat småbeløp.

Som kjent har Troms fylkesutvalg for Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond hatt møte denne periode og behandlet de innkomne søknader.

Siden Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond ble opprettet i 1953 og til utgangen av dette kvartal har det — etter to kunngjøringer nemlig i 1953 og 1955 — vært fremmet 97 søknader om fartøy- og redskapslån i Troms fylke til en samlet lånesum av kr. 45,6 mill., hvorav 79 fartøysøknader til en lånesum av kr. 44,6 mill. Hertil kommer egenkapitalen anført med kr. 3,4 mill. Dette til tross for at en stor del interesserte på forhånd har fått underretning om at sjansen til å få lån var lik null og derfor har stillet sine søknader i bero. Den samlede totalkostnad representerer således en verdi på kr. 49 millioner.

Av nevnte antall søknader er det til d. d. kun innvilget 12 søknader om fartøylån og 2 redskapslån.

Etter dette skulle det være grunnlag for å søke om en øking av utlånskapitalen i Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond slik at flest mulig søknader kan innvilges og havfiskeflåten i Troms fylke således kan hjelpes opp mot det nivå den måtte ha krav på etter de særegne forhold som råer i dette fylke.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt 2 reiser med tilsammen 11 reisedager for å delta i innvielsen av Statens Fiskarfagskole i Honningsvåg i tiden 4.—5. juli og deltakelse i Norges Fiskarlags representantskapsmøte som ble avholdt i Trondheim i tiden 23.—26. august.

Skriv og telegrammer. I kvartalet er det mottatt og journalført 964 skriv og telegrammer og ekspedert et noenlunde lignende antall.

For øvrig har arbeidet bestått i å rettleie fiskerne og fiskekjøperne samt andre innen næringen om forskjellige dagsaktuelle spørsmål.

Det har vært stillet utallige spørsmål i forbindelse med lån til nylon-garn. Likeså er det en hel del fiskere som ønsker å bli kjent med spørsmålet vedrørende kondemneringsbidrag for eldre fiskefartøy som var på tale i forbindelse med Nord-Norge-planen.

Merkeregistret. I kvartalet har jeg i samarbeid med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt i alt 171 (110) forandringer i merkeregistret for dette distrikt.

Det største problem vedrørende merkeregistret er å få fiskerne — særlig de som eier mindre fartøyer — å merke fartøyene. Som tidligere nevnt har det vært påtalt herfra at fiskere som daglig leverer sine fangster i byen eller selger disse på torget går med sine fartøyer umerket. Dette har ikke ført til noe vesentlig forandring i forholdet da de instanser som har å påse at bestemmelsene blir overholdt, ikke tar forholdet tilstrekkelig alvorlig. Dette til tross for at forholdet skriftlig er påtalt herfra.

4. kvartal 1955.

Værforholdene. Hele perioden har vært preget av ustabil vær som har hindret rasjonelt kyst- og havfiske. Nedbørsmengden har i perioden vært meget liten, men temperaturen har for det vesentligste ligget langt under normalen for årstiden. Kulden har også vært til stor hinder for rasjonell drift. Det kan nevnes at Bjørnøyfisket måtte innstilles på grunn av fare for nedising av fartøyene til tross for særdeles rike fiskeforekomster.

Seisnurpefisket. Dette fiske fortsatte også første delen av denne periode da fiskerne ventet et oppsving i seifisket ut på høsten, noe som har vært vanlig de senere år. At det skulle være de beste utsikter for et særdeles godt høstfiske viste de store forekomster som ble registrert på ekkoloddene og som til dels var å se i overflaten. Denne antakelse slo imidlertid ikke til for fullt, men på enkelte felter kunne det fiskes til dels bra. Grunnen til at høstfisket etter sei ikke ble så vellykket som antatt må kaldværet ta en stor del av skylden for, idet fisket måtte avbrytes langt tidligere enn vanlig på grunn av sterk kulde.

Det oppfiskede kvantum i perioden utgjør ca. 1,2 mill. kg til en førstehandsverdi av ca. kr. 600.000, det vil si omtrent halvparten av kvantumet samme periode foregående år.

Sei- og torskefiske med snøre. Deltakelsen i dette fiske har vært noenlunde tilfredsstillende. Utbytte av driften betegnes som bra til tross for dårlige driftsforhold på grunn av ustabil vær.

Bankfisket. Samtlige større fartøyer tok til med denne drift ved periodens begynnelse. Dette er et fiske som fiskerne vanligvis setter store forhåpninger til — hvorfor alle fartøyer som på noen måte kan nyttes til denne drift blir gjort klar og satt inn i fisket. Til tross for

dette var det flere dyktige fiskere som søkte etter brukbare fartøyer uten at det lykkedes. Det ble gjort utallige henvendelser til forskjellige meglere, også på Vestlandet, uten at det lykkedes å skaffe disse brukbare fartøyer.

De første båter tok som nevnt til med driften de første dager av oktober. Disse kunne etter noen få dagers drift meddele om rike forekomster av torsk på bankene. Til tross for rike fiskeforekomster på kystbankene søkte de aller største fartøyer til feltene ved Bjørnøya hvor det nærmest foregikk et «kjempefiske», som det ble uttalt. Eldre fiskeskippere uttaler at de ikke hadde sett maken til storfiske.

Fisket på kystbankene for Finnmark ga deltakerne et meget godt resultat til tross for at driften delvis var værhindret. De enkelte sjøvær har for bankbåtene i perioden variert fra 25.000 kg til vel 60.000 kg.

Kystfisket. Deltakelsen i dette fiske har i distriktet vært mindre enn vanlig på denne årstid. Det har heller ikke vært noen fiskeforekomster av betydning slik at de fleste fartøyer har søkt til Finnmarks-værene.

Seigarnsfisket. Så vidt meg bekjent har det ikke vært noe vesentlig deltakelse i dette fiske. En del har som nevnt tidligere uttrykt ønsket om å forsøke med nylongarn etter sei. Jeg antar imidlertid at økonomien ikke har strukket til for kjøp av redskaper. — Saken er stillet i bero.

Linefisket ved Bjørnøya og Svalbard. Som kort nevnt under omtale av bankfisket har dette fisket også vært drevet denne periode. Vanligvis tar linefisket her slutt omkring utgangen av september da lønnsom drift etter denne tid ikke har vært mulig sett på bakgrunn av de økede omkostninger med assurance m. v.

I perioden har det i dette fiske deltatt 11 fartøyer som tilsammen har gjort 16 turer — hvorav 1 fartøy 2 turer og 2 fartøyer 3 turer hver.

Det er på samme tid ilandbrakt 546.468 kg ferskfisk til en førstehåndsverdi av kr. 352.301,87. Videre 430 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 22.396.

Det er første gang det har vært ført så store kvantum ferskfisk fra dette felt.

Årets Bjørnøy- og Svalbard-sesong er rekordmessig hva varighet angår, idet fisket har pågått fra 6. mai til 8. desember. Ferskfiskturene har gjennomsnittlig pr. tur gitt kr. 23.418 brutto i dette kvartal, mens saltfiskturene foregående kvartal ga kr. 23.342 pr. tur brutto.

Omkostningene for ferskfiskturene blir mindre slik at nettoutbyttet for ferskfiskbåtene i sesongen blir langt større enn for de båter som har driftet på saltfiskbasis.

Trålfisket ved Bjørnøya og Svalbard. Det har i kvartalet fra dette distrikt bare deltatt stortrålere i fisket på dette felt. Etter det jeg har

brakt i erfaring har disse gjort det meget bra. Trålerne har under hele perioden meldt om rike fiskeforekomster. Også disse ble imidlertid nødt å innstille fisket på dette felt på grunn av kulde og nedising.

Kveitegarnfisket. Et mindre antall fartøyer har i likhet med tidligere år på denne tid deltatt i dette fiske. Så vidt jeg kjenner til er deltakelsen ikke øket. Dette har sin årsak i at de som sluttet dette fiske da fredningsbestemmelsene for kveitegarnfiske ble innført og forekomstene ble minimale på grunn av sterk beskatning, ikke har funnet å gå til nyanskaffelse av garn så lenge fredningsbestemmelsene ikke blir endret. Kveitegarnfisket har ikke gitt noe nevneverdig fangstutbytte og de som har driftet med større fartøyer har ikke hatt særlig stort utbytte. Derimot har de som reiste med mindre fartøyer hvor det bare er 2—3 manns besetning hatt et tilfredsstillende utbytte.

Råstofftilførselen til kjøleanleggene. Denne har vært meget tilfredsstillende i perioden slik at alle anlegg som ligger noenlunde fordelaktig til har hatt full beskjeftigelse.

Kjøleanleggenes oppkjøp av fisk. I tiden 1. oktober til og med 31. desember 1955 ble det ved distriktets 5 anlegg kjøpt direkte fra fiskere 2.305.945 kg råfisk av forskjellig slag til en førstehåndsverdi av kr. 1.411.472. I samme tidsrom foregående år ble det oppkjøpt 1.952.670 kg råfisk til en førstehåndsverdi av kr. 1.203.768.

Av foranstående vil det sees at innkjøpet dette kvartal for nevnte 5 bedrifter har vært 353 tonn høyere enn samme periode foregående år.

Feit- og småsildfisket. Dette fiske har så å si ligget nede i perioden, idet ingen av deltakerne har fått noen vesentlige fangster. Deltakelsen har vært meget stor, men de fleste har sikkert hatt til dels store underskudd på driften. Til tross for det hører en svært få klager når et fiske som dette slår feil. At en ikke hører noen vesentlige klager er særdeles beundringsverdig all den tid sildefisket ikke bare har vært mislykket denne periode, men gjennom hele året.

Det oppfiskede kvantum i perioden utgjør 3.132 hl feitsild til en førstehåndsverdi av kr. 83.336 mot 395.772 hl til en førstehåndsverdi av kr. 7.479.514 samme periode foregående år.

Av småsild ble det i samme tidsrom oppfisket i alt 73.861 hl til en førstehåndsverdi av kr. 843.457 mot 574.912 hl til en førstehåndsverdi av kr. 6.196.569 samme periode foregående år.

Issituasjonen. De første dagene av oktober så det ut som det meget gode fiske skulle skape en alvorlig mangel på is. Kulden kom imidlertid få dager etter at det fra enkelte islagre var varslet at de var fri for is, og situasjonen ble således ikke av noen alvorlig karakter.

Rekefisket. Dette fiske har bare vært drevet noen få uker denne periode. For øvrig har fisket vært hindret av mørketiden. Den korte tid fisket sto på ga det fiskerne et bra utbytte.

Omsetningen på førstehånd. Denne har vært meget tilfredsstillende i perioden. Prisene har stort sett vært overensstemmende med de fastsatte minstepriser.

Omsetningen av ferdige produkter. Denne omsetning har stort sett gått tilfredsstillende for samtlige produsenters vedkommende. Det vil si at i den første tid av perioden var det litt treg avsetning for tørrfisken, men etter hvert bedret det seg. Ut i perioden tok imidlertid avsetningen for saltfisk til å bli noe vanskelig, men i slutten av perioden rettet også dette forhold seg til det bedre. Det har således lyktes de fleste produsenter å omsette det meste av ferdigproduktene til noenlunde tilfredsstillende priser.

Kvalitetskravene. Disse synes å være blitt noe slappere, slik at kvaliteten av den fisk som blir ført i land mange ganger ligger under en hver kritikk. Kvalitetsspørsmålet har jeg så langt det har vært mulig diskutert med fiskerne og tilvirkerne. Begge parter er enige om at kvaliteten bør søkes bedret om det ikke skal bære galt i vei.

Som forholdene har vært til denne tid etter krigen, har det vært en kamp om råstoffet uansett kvalitet — hvorfor fiskerne har tatt størst mulig fangster med minst mulig mannskap uten alltid å tenke på kvaliteten. Det sier seg selv at det må bære galt i vei nå det er avsetning på fisk — uansett kvalitet — til dagens høyeste pris.

Naturskadefondet. Som tidligere har jeg også dette kvartal vært forelagt til behandling fra fylkesmannen i Troms søknader om støtte av fondet til reparasjon og gjenanskaffelse av båter, redskaper og sjøhus som er skadet eller ødelagt av storm og sneskred på forskjellige steder. I samsvar med § 9 a) i Regler om hjelp ved Naturskader, fastsatt av Landbruksdepartementet den 8. mai 1951, har jeg i hvert enkelt tilfelle gitt slik uttalelse søknadene har foranlediget.

Flytting fra utvær. Det har i kvartalet vært fremmet ønsker om opplysninger om betingelsene for statsstøtte til flytting fra utvær. Alle disse henvendelser er besvart, og sakene vil bli forelagt utvalget til behandling så snart der foreligger tilstrekkelig opplysninger fra de som eventuelt måtte søke støtte.

Merkeregistret. I kvartalet har jeg i samsvar med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt 195 endringer i merkeregistret for dette distrikt.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt 2 reiser med tilsammen 5 reisedager. Reisene er foretatt i forbindelse med vannspørsmålet på Skjervøy og hamnespørsmålet i Tromvik.

Skriv og telegrammer. Det er i kvartalet mottatt 817 skriv og telegrammer og avsendt et lignende antall.

Arbeidet har for øvrig bestått i å rettleie fiskerne og fisketilvirkerne m. v. i forskjellige spørsmål vedrørende fiskerisektoren.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde.

1. og 2. kvartal 1955.

I rapporttiden er det innkommet i alt 2.100 journalførte skriv og telegrammer. Herav vedrører 913 merkeregistret, 156 vedrører administrasjon av statens grunn i fiskevær og resten 1.031 vedrører andre saker. Et tilsvarende antall ekspedisjoner er gått ut herfra.

Reiser og møter. Sammen med fylkeslegen i Nordland og tekniker Hundven fra Fiskeridirektoratet har jeg foretatt befaringsreise av de aller fleste fiskevær i Lofoten, foranlediget av spørsmål som er reist i Fiskeværskomiteens innstilling angående rorbuforhold, vannforsyning, sykestuer og fiskerilegetjeneste m. v.

Videre er foretatt reise til Straumsjøen og Steinesjøen i Vesterålen i forbindelse med vannforsyningsspørsmål m. v. for disse steder.

Dessuten har kontorassistent Franck foretatt en reise til Sørvågen, Ramberg, Haug i Buksnes og til Stamsund for å konferere med merkelovens tilsynsmenn på nevnte steder i anledning åjourføring av de lokale distriktsregistre.

Videre har jeg deltatt i møter og konferanser bl. a. med veisjefen i Nordland vedrørende veier i sjøbygdene, i Fylkesrådet for områdeplanlegging og i rådets arbeidsutvalg hvor det har vært oppe til behandling søknader om lån til forskjellige fiskeriformål i forbindelse med Utbyggingsprogrammet for Nord-Norge.

Fisket. Skreifisket for Vesterålen tok til i første del av januar måned med til dels gode fangster. Til å begynne med deltok det i fisket for Andøya 31 garn- og 9 linebåter med tilsammen 257 mann. For Nyksund (Øksnes og Langenes) 40 garn- og linebåter med 277 mann og for Bø 46 garnbåter med 360 mann. Fisket for Lofotens ytterside tok til i første del av februar og belegget for Borge oppsynsdistrikt var 50 garn-, 7 line- og 21 juksabåter med tilsammen 520 mann. For Gimsøy oppsynsdistrikt deltok det 25 garn- og linebåter.

Belegget for samtlige oppsynsdistrikter økte etter hvert, unntatt for Andøya hvor belegget var konstant, og da deltakelsen var på det største var det med i alt 340 garn-, line- og juksabåter med tilsammen

1.750 mann. For værene i Salten og Helgeland har det vært særlig liten deltakelse på grunn av små og spredte skreiforekomster på de vanlige fiskeplasser.

Det ilandbrakte skreikvantum for Vesterålen og Lofotens ytter-side var i 1953 i alt 4.725 tonn og i 1954 i alt 4.511 tonn, hvilket bare er omkring halvparten av et middels utbytte. I år ble resultatet noe bedre med et totalkvantum på 6.552 tonn, men også dette må betegnes som mislykket, idet forventningene som ble stillet ikke på langt nær ble innfridd.

Lofotfisket. Lofotfisket ga et sluttkvantum på 43.580 tonn skrei. Dette er bare 1.500 tonn mer enn bunnrekorden i fjor. Ut fra et nasjonaløkonomisk syn må derfor også årets resultat sies å være en skuffelse, men for fiskerne ble det jevnt over bra lotter på grunn av de gode priser som ble betalt og den lave deltakelse i fisket. Den samlede verdi på første hånd er beregnet til ca. 45 millioner kroner og deltakerantallet var på det høyeste 14.555 mann på 3.191 båter. Utbyttet fordeler seg ganske jevnt på de forskjellige redskapsklasser. Nottfisket synes mer å ha normalisert seg uten store svingninger mellom topp- og minstefangst. Det er grunn til å tro at det i tiden fremover vil bli noen mindre deltakelse med dette redskap enn man først hadde ventet og at det derfor vil være mulig med fordel å få passet noten inn i driften med de øvrige redskaper.

Det foregår ellers et ganske utstrakt heimefiske med line- og juksasjarker i distriktet foruten at det er tatt bra kveitefangster både på garn og vad i Salten og Folla-distriktet.

Det er etter hvert kommet flere båter med i rekefisket og det er tatt drivverdige og til dels gode fangster så vel for Helgeland og Salten som for Lofoten og Vesterålen. Fisket med ruser har ikke fått noen vesentlig betydning utenom Helgelandsdistriktet.

Utenom de større sesongfiskeriene har det vært en liten økning i deltakelsen i bank- og småtrålfisket. Det er hittil anbefalt gitt konsesjon for fiske med trål med fartøyer under 300 brutto reg.tonn utenfor fiskerigrensen for i alt 57 fartøyer fra dette distrikt hvorav 7 i rapportperioden. Avsetningsforholdene har stort sett vært tilfredsstillende.

Merkeregistret. Fylkesregistret er ført à jour. Det viser seg at det ved nyanskaffelser fortsatt vesentlig tas sikte på små båter på opp til 30 fots lengde eller også på større fartøyer som kan nyttes til havfiske.

I 1953 ble det av Statens Fiskarbank Nord-Norge-fond gitt til-sagn om lån til anskaffelse av i alt 22 fartøyer i størrelse 50 til 124 fot til dette fylke. Disse fartøyer er etter hvert kommet i bruk og er blitt en verdifull tilvekst til fiskeflåten. I fylket er det nå registrert vel 9.000 merkepliktige fiskefartøyer.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. I rapporttiden er det innvilget 52 søknader om bygningsmaterialer til oppføring og reparasjon av fiskebruk, sjøhus, rorbuer og kaier m. v., hvortil er medgått bl. a. 10.685 sekker sement og 17.000 stk. murstein. Samtlige innkomne søknader er innvilget unntatt et par søknader hvor finansieringspørsmålet ikke var brakt i orden.

På grunn av finansieringsvansker og feilslått Lofotfiske de siste år går en ut fra at byggevirksomheten i fiskerisektoren vil avta noe i forhold til tidligere år.

Vannforsyningsanlegg. Det har vært meget arbeid i forbindelse med søknader om statsstøtte til bygging av vannforsyningsanlegg i fiskevær. Siden 1953 er det ferdigbygget eller under utførelse 23 vannforsyningsanlegg. Samlet kostnad for disse anlegg er beregnet til kr. 8.873.500, som finansieres ved statsstøtte kr. 4.718.320 eller 52 %, banklån kr. 2.693.600 eller 32 % og distriktsytelse kr. 1.461.580 eller 16 %.

Det bemerkes at den prosentvise fordeling på anleggene ikke kan brukes som noen norm ved finansieringen av vannverk i fiskeværene, idet bl. a. lagenes økonomiske yteevne varierer sterkt. Enkelte anlegg har således fått statsstøtte på opp til 73,8 % av overslagsbeløpet, mens andre har fått bare 33,8 %.

Vannverket for Henningsvær er det kostbareste av disse anlegg med et overslag på 1,5 mill. kroner. Deretter kommer anlegget i Samsund med en anleggskostnad på ca. kr. 1.012.000. Anlegget for Lovund er det rimeligste med en kostnad på ca. kr. 47.000. En ser da bort fra mindre vannforsyningsanlegg som hovedsakelig er basert på forsyningen til fiskeflåten.

Når de nevnte 23 vannverk blir fullført kan det sies at vannforsyningspørsmålet er løst for de betydeligste og vanskeligst stilte fiskevær i distriktet. Det vil imidlertid være nødvendig å foreta utvidelser av eksisterende anlegg samt å bygge nye anlegg i en rekke mindre fiskevær i tiden fremover.

En viser for øvrig til det som er uttalt i Lofotberetningen for 1954 om vannforsyningen i fiskeværene.

Andre saker. Arbeidet med administrasjon av statens grunn i Kabelvåg, Skrova, Å i Lofoten og Nyksund har pågått som vanlig. En god del festeforhold er opprettet foruten at en del hustomter er solgt i Skrova. Tomteregistret og innkrevingslister er før à jour etter hvert.

I rapporttiden er det ikke gitt nye tilsagn hverken om nedskrivningsbidrag eller lån til oppføring av rorbuer i dette distrikt, men det regnes med at det i annet halvår 1955 vil være under oppføring

i alt 6 ror- og egnebuer hvortil det er gitt tilsagn om nedskrivningsbidrag og lån.

Det er kommet inn en rekke søknader fra forskjellige steder i distriktet om statsbidrag til flytting fra utvær. Det oppnevnte flyttingsutvalg skal ha møte først på høsten i år for å ta stilling til søknadene.

Under skreifisket for Vesterålen og Lofotens ytterside har oppslagstelegrammene nr. 29 og 38 vært avgitt herfra som tidligere. Det arbeides med å få i stand en bedre utbygget meldingstjeneste om fisket i distriktet gjennom kringkastingen.

For øvrig er behandlet en rekke saker og avgitt uttalelser bl. a. vedrørende fredningsspørsmål, søknader om bidrag av Naturskade-fondet, brukstap utenfor Vesterålen forvoldt av trålere og innhenting av statistiske oppgaver m. v.

3. og 4. kvartal 1955.

Været i Nord-Norge i sommer var som kjent meget dårlig med en gjennomsnittstemperatur som lå langt under det normale. Bortsett fra seigarnfisket for Vesterålen var imidlertid værforholdene stort sett ikke til direkte hinder for selve fisket, men det anses ellers rimelig at de har hatt en viss innflytelse både på forekomster og drift når det gjelder fisket etter sei, feit- og småsild og størje samt kvalfangsten, som er de mest betydelige fiskerier i dette distrikt på denne årstid.

Seinotfangstene var spredte og mest små og ga ikke på langt nær det parti som i 1954. Garnfisket etter storsei i Vesterålen har tidligere vært drevet vesentlig for Andenes, men i den senere tid har også fiskere fra Langenes, Øksnes og Bø tatt opp denne driften, slik at seigarnsfisket får stadig større betydning for Vesterålen. Utbyttet var imidlertid ikke særlig oppmuntrende siste sesong.

Sildfisket i distriktet slo feil også dette år og ga dårligere utbytte enn på lange tider.

Det beste størjefisket foregikk sør for dette distrikt, og selv om totalfangsten var større enn i 1954, ble resultatet helst mindre bra for de fiskere som deltok herfra.

Småkvalfangsten derimot ga et ganske godt fangstresultat og de fleste som deltok her hadde bra utbytte, hvilket for en del kanskje også kommer av at en nå har fått mer ordnede pris- og omsetningsforhold for kvalkjøttet.

Kveitegarnfisket frem til fredningstiden trådte i kraft den 15. desember og ga til dels gode fangster på enkelte felter i Tysfjord og Hamarøy og utbyttet betegnes jevnt over som middels. Ifølge innkomne rapporter fra lensmennene har det ikke forekommet større overtredelser av fredningsbestemmelsene i dette distrikt.

Rekestrålfisket får stadig større omfang og det ble i rapportperioden tatt i bruk nye strålfelter i Vesterålen hvor det en tid ble tatt pene fangster av stor fin reke.

Også rundfiskstrål, som til å begynne med vesentlig ble brukt av båter i Flakstad, synes å få stadig større anvendelse i distriktet og det er til dels tatt gode fangster på dette redskap.

Rusefisket for Helgeland og hjemmefisket for øvrig har vært drevet som vanlig.

Egentlig bankfiske drives i dette distrikt bare av relativt få båter, som for det meste hører hjemme i Borge, Buksnes og på Helgeland. Det kan spores en viss økning i deltakelsen i dette fiske og det synes rimelig at det ved investeringer i større og bedre fartøyer kan oppnåes en heldig og ønskelig ekspansjon i første rekke i fisket på bankene utenfor Helgeland, Lofoten og Vesterålen.

For øvrig har det også i året 1955 foregått en bemerkelsesverdig økning i antallet av små motorbåter i fylket. Det er således registrert en tilgang på 534 båter av størrelse under 35 fot, mens avgangen i samme tid er 339 båter, altså en absolutt økning på 195 båter i denne størrelsesgruppe.

Ved siden av at forholdsvis mange fiskere har vært beskjeftiget i bygge- og anleggsvirksomhet er det sannsynlig at utviklingen i reining av flere en- og tomannsbåter har vært medvirkende årsak til mangelen på mannskaper til større fiskefartøyer. Det må imidlertid regnes med en viss tilbakeføring av fiskere fra bygge- og anleggssektoren i tiden fremover, liksom de tiltak som er iverksatt eller under planlegging for å bedre fiskernes økonomiske og sosiale kår, bl. a. ved garantert minstelott, pensjonstrygd og ulykkestygd, vil føre til noe øket rekruttering til yrket, slik at mannskapsspørsmålet ikke skulle bli noe særlig problem.

Utsiftingen av båter i størrelsesgruppen fra 35 til 50 fot i dette fylke fortsetter. I året 1955 er det således registrert en absolutt avgang på 22 slike båter. Av størrelse over 50 fot er registrert en økning på 16 fartøyer.

Det var pr. 31. desember 1955 registrert i alt 9.216 fiskefarkoster i Nordland fylke, mot 9.027 til samme tid i 1954.

Arbeidet ved kontoret m. v. I rapporttiden er det innkommet i alt 1.859 journalførte skriv og telegrammer. Herav vedrører 896 merkeregistret, 150 vedrører administrasjonen av statens grunn i fiskevær og 813 ekspedisjoner vedrører andre saker. Et tilsvarende antall ekspedisjoner er gått ut herfra.

Det er foretatt følgende reiser:

1. Til Trondheim for å delta i Norges Fiskarlags landsmøte.
2. Til Kabelvåg og Skrova sammen med ingeniør Kjell Jacobsen

fra Fiskeridirektoratet for å konferere med bygningskommunestyrene og tilsynsmennene om spørsmål vedrørende administrasjonen av statens grunn, vannverksutbygging m. v. I Kabelvåg ble også holdt konferanse med havnevesenets distriktssjef angående bl. a. bygging av molo — vei i Nyksund.

3. Til Henningsvær bl. a. for konferanse med formannen i vannverkslaget om spørsmål i forbindelse med den pågående vannverksutbygging på stedet.
4. Til Myre i Vesterålen sammen med ingeniør Flornes fra Fiskeridirektoratet for besiktigelse av ferdigbygget vannverk og gjennomgåelse av anleggsregnskapet m. v.
5. Til Tromsø for deltakelse i beredskapsmøte etter anmodning fra fylkesmannen i Nordland.

I Bodø er holdt et møte i utvalget til innstilling av søknader om lån i Statens Fiskarbank og av bankens Nord-Norge-fond til anskaffelse av fiskefartøyer og redskaper. Det forelå til behandling i alt 54 søknader med samlet omsøkt lånebeløp kr. 17.423.133. Av disse fant utvalget å kunne innstille i prioritetsrekkefølge i alt 42 søknader med samlet omsøkt lånebeløp kr. 13.717.772. Av forskjellige grunner fant utvalget ikke å kunne anbefale 12 av søknadene. Pr. 31. desember 1955 hadde Statens Fiskarbank innvilget 6 av de innstilte søknader om lån av Nord-Norge-fondet.

Videre er det holdt et møte i utvalget til behandling av søknader om statsstøtte til flytting fra utvær. Det forelå søknader fra 19 forskjellige steder, hvorav 14 søknader ble anbefalt innvilget. Samtidig avga utvalget forslag til fordeling av statsstøtte som tidligere er innvilget for et par steders vedkommende. Pr. 31. desember 1955 har flyttingsutvalget for Nordland behandlet søknader om statsstøtte til flytting fra i alt 76 forskjellige steder i fylket. Av disse er anbefalt innvilget søknader fra 48 bosteder hvor det har vært bosatt i alt 120 husstander eller ca. 500 mennesker. Den foreslåtte statsstøtte beløper seg til i alt kr. 711.000, hvorav det vesentligste er innvilget.

Administrasjon av statens grunn i fiskevær. Tomteregistret er ført à jour og innkrevingslistene for 1955 er utarbeidet i løpet av rapportperioden.

Den samlede festeavgift for tomter til våningshus, fiskebruk, rorbuer, sjøhus og hjeller m. v. utgjør for året 1955 kr. 17.198,81, som fordeler seg med kr. 9.120,36 på Kabelvåg med 265 festenumre, Skrova kr. 4.938,48 med 140 festenumre, Nyksund kr. 2.080,37 med 79 festenumre og Å i Lofoten kr. 1.059,60 med 31 festenumre.

For samtlige eiendommer unntatt Skrova viser festeinntekten en liten stigning i forhold til 1954.

Nye festeforhold er vesentlig opprettet i Kabelvåg. Ellers har

det vært en del overføringer av eldre festerettigheter i forbindelse med eiendomsovergang m. v.

De fleste regulerte tomter i Skrova er nå solgt til de interesserte innbyggere og neste skritt bør være å foreta alminnelig salg av hus-tomter også i statens øvrige fiskevær samtidig som det blir åpnet adgang til salg av sjøgrunnstomter, jfr. tidligere innberetninger herfra om dette.

Merkeregistret. Fylkesregistret er ført à jour. Det forekommer fremdeles en del forsømmelser fra tilsynsmennenes side i forbindelse med konsesjonsplikten. Det dukker også stadig opp nye eksempler som viser at båteierne er alt for likegyldige med å melde av til tilsynsmannen om foretatte endringer av forskjellig art, slik at det har vært forholdsvis meget arbeid med å få brakt distriktsregistrene i den stand de bør være. Det har stort sett vært godt samarbeid med tilsynsmennene om å få disse forhold brakt i orden.

Ordningen med protokoller til føring av distriktsregistrene antas å være avleggs og upraktisk og en har inntrykk av at det faller vanskelig for mange av tilsynsmennene å holde fornøden oversikt over registrene. Det er derfor å ønske at man snart kan få en annen ordning, f. eks. ved innføring av ringpermsystem e. l.

For øvrig viser jeg til det som er anført foran om antall ekspedisjoner ved kontoret vedrørende merkeregistret, flåtens størrelse og bevegelsene i dens sammensetning m. v.

Vannforsyningen i fiskeværene. Utbyggingen av vannforsyningen i fiskeværene i distriktet har hatt en gledelig fremgang de senere år. Ved utgangen av året 1955 kan således vises til ferdigbygde vannverk med statsstøtte over Fiskeridepartementets og/eller Havnevesenets budsjett i følgende fiskevær:

Nordmjele, Stø, Nyksund, Sommarøy—Myre, Laukvik, Mølnarodden, Fredvang, Mortsund og Sandsund, Steine, Stamsund, Nordskott, Sleneset og Lovund.

Videre er vannverk under utbygging i følgende fiskevær:

Straumsjøen, Sikan (Steine, Skagen og Vinje i Bø), Eggum, Sør-vågen (med Bogen, Tind og Å), Hamnøy, Sund, Henningsvær, Bjørn-skarelv (Valberg) og Skrova.

Endelig er det gitt tilsagn om statsstøtte til følgende vannverk som forhåpentlig kan bli påbegynt våren 1956:

Klo, Borgvåg, Røst, Værøy, Bolga og Sanna.

Disse sakene har ført med seg et ikke ubetydelig arbeid ved kontoret her med hensyn til veiledning for dannelse av vannverkslag, utarbeidelse av forslag til vedtekter, avgiftsregulativer, driftsbudsjetter og finansieringsplaner samt andre spørsmål i forbindelse med tilrettelegging av søknadene om statsstøtte. Videre har det vært en del arbeid

med sikring av vann- og grunnrettigheter for lagene, tinglysing av pantobligasjoner for den tilståtte statsstøtte og spørsmål vedrørende utbetalingen av statsstøtten m. v.

En del av lagene har senere fått utvidet sine utbyggingsplaner eller overslagene er blitt overskredet, hvilket har medført ytterligere arbeid for å få brakt finansieringsspørsmålet i orden.

Når de forannevnte anlegg er blitt ferdig utbygget til de fleste større fiskevær i distriktet har fått en ordnet vannforsyning. Det arbeides imidlertid med planer om vannverk for en rekke mindre steder, likesom det formentlig vil komme berettigede krav om statsstøtte til videre utbygging av eksisterende anlegg i distriktet, slik at behovet for en uforandret bevilgning til dette formål må ventes å holde seg i lengere tid fremover.

Nedskrivningsbidrag og lån til oppføring av ror- og egnebuer.
Nedenfor inntas en oversikt over nye ror- og egnebuer i distriktet som har vært under oppføring med nedskrivningsbidrag og lån i rapportperioden og som ventes ferdigbygget til vintersesongen 1956:

Andenes	1 rorb. for tilsammen	25 personer med 150 m ² egnerom
Stø	2	48 — 116 » —
Smedvik	1	16 —
Vestresand	1	28 —
Fredvang	2	18 — 16 » —
Mølnarodden	1	12 — 31 » —
Mortsund	1	24 — 37 » —
Henningsvær	1	32 — 45 » —
<hr/>		
Tilsammen	10 rorb. for tilsammen	203 personer med 395 m ² egnerom.

Til oppføringen av disse buer er det gitt tilsagn om nedskrivningsbidrag og lån med tilsammen kr. 241.050.

Selv om det i de senere år har foregått en del nybygging samt ombygging eller modernisering av eldre rorbuer finnes det fremdeles et meget stort antall gamle rorbuer, særlig i Lofoten, som ikke på langt nær tilfredsstiller kravene i de nye helseforskrifter for fiskeværene. En må regne med at en overveiende del av disse kondemnable rorbuer likevel vil bli tatt i bruk dersom deltakelsen i Lofotfisket i tiden fremover blir noe større enn den var i 1955. En slik økning i deltakelsen antar jeg det vil være riktig å regne med.

De gjeldende regler for tilståelse av nedskrivningsbidrag og lån til oppføring av nye rorbuer virker etter min mening ikke tilstrekkelig stimulerende når det gjelder gjennomføringen av en mer omfattende sanering eller ombygging av disse gamle rorbuer. Det er derfor be-

klagelig at den av Fiskeridirektoratet foreslåtte endring av bidrags-satsene samt utvidelse av ordningen til også å omfatte bidrag til ombygging av rorbuer ikke kan ventes gjennomført i terminen 1956/57.

Andre saker. I rapporttiden er innvilget 22 søknader om bygge- eller reparasjonsløyve for fiskebruk, rorbuer, sjøhus og kaier m. v. med i alt 3.415 sekker sement. Den materialkvote som var stillet til rådighet for fylket til slike formål i 1955 viste seg å være tilstrekkelig.

Søknader om tilleggsstøtte til oppføring av bad og helsestasjon i Lovund samt tilleggs lån til folkebad og vaskeri i Henningsvær er innvilget i løpet av perioden. Videre er innvilget reparasjonsbidrag til Svolvær Folkebad, mens søknader om tilleggsstøtte til oppføring av sykestue på Gladstad i Vega og om bidrag til innlegging av vann til badstue i Skrova er blitt avslått. Søknad om bidrag til oppføring av bad og sykestue i Sund i Lofoten er ennå ikke avgjort.

Det er avgitt uttalelser om 8 søknader om bidrag av Naturskadefondet. Det er beklagelig å legge merke til hvor ofte eierne av mindre motorbåter unnlater å holde båtene assurert, selv om de er avhengig av båtene som driftsmiddel og det er adgang til alminnelig nyttet forsikring. I mange slike tilfeller kan det bli vanskelig å oppnå noe bidrag av Naturskadefondet og det vil jo formentlig heller ikke være riktig ved slike bidrag å stimulere til fortsatt unnlattelse på dette område.

På denne årstid forekommer det vanlig ikke mange redskapstap som er forvoldt av trålere utenfor Vesterålen. Det er imidlertid blitt rapportert 3 slike skadetilfelle. Ingen av de skadelidte har søkt om utbetaling av forskudd på forventet erstatning.

Det er behandlet en del søknader om innføring av forbud mot bruk av snurrevad og not på flere fjorder i distriktet. Søknadene har imidlertid ikke resultert i nye fredningsbestemmelser.

Helgelandstilvirkernes Salgslag har søkt om at det må bli iverksatt forsøksfiske etter skrei på de tidligere gode fiskefelter for Selvær, Træna, Myken, Valvær og Støtt. Det anses å være av stor betydning både for fiskere og tilvirkere på Helgelandskysten om mulig å få kartlagt forekomster og muligheter på disse områder eventuelt før de fleste fiskerne drar til Lofoten.

Interessen for småtrålliske holder seg fortsatt. Det er i perioden kommet inn 8 nye søknader om tillatelse til fiske med trål med fartøyer under 300 brutto reg.tonn.

I forbindelse med søknader til Utbyggingsfondet for Nord-Norge og til Statens Fiskarbank om lån til fiskebruk, ishus, fryserier og kjøleanlegg har det vært avgitt en rekke uttalelser. En har inntrykk av at flere tilvirkere har planer om innredning av mindre fryserom i sine eldre fiskebruk, hvilket ofte gir en hensiktsmessig løsning.

For fylkets havnenemnd er bearbejdet flere havnekrav fra distriktet med sikte på eventuell revisjon av fylkets prioritetsliste av 1950 for havnearbeider som bør komme til utførelse.

Oversikter om fisket m. v. er avgitt til fylkesmannen og Norges Banks avdeling som vanlig. Den daglige meldingstjeneste om fisket gjennom kringkastingen og arbeidet med fiskeristatistikken m. v. har også gått som vanlig.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Møre og Trøndelag, Aksel Næss.

1. kvartal 1955.

Værtilhøvet var i dette kvartalet stort sett dårlige. Dette hindret flåten i å komme på sjøen og det ble mange landliggedager.

Om de enkelte fiskerier skal nevnes:

Vintersildfisket. Belært av meldingene fra «G. O. Sars» i fjor da silden kom tidligere enn de fleste hadde ventet, var de fleste båter tidlig startklare for årets storsildfiske.

Allerede de første dagene av januar ble det meldt at storsilden var på vei inn mot Sunnmørskysten, omtrent i samme rute som i fjor. Snurpeflåten lå klar og allerede 10. januar var det flere som gikk ut. Men båtene måtte gjøre vendereis på grunn av været og sjøen. Den 12. januar forsøkte flere å gå ut igjen, men det var fremdeles kuling og høy sjø så fangsten ble kun 1.700 hl første dagen og resten av uken ble det full landligge. Først mandag 16. januar kom snurperne seg ut og det ble nå mer røreelse over fisket. Været var nå spaknet av og det så ut til at fisket kunne ta til for alvor. På Sunnmørsfeltet var silden nå kommet helt opp under land, så nært at snurperne delvis ble hindret i bruk av nøtene. Silden var dessuten meget vill av seg og vanskelig å fange, det ble derfor nokså store redskapstap denne sesong.

Til tross for dette ble det samlede utbytte av storsild likevel meget bra. Oppfisket kvantum ble i år ca. 8 mill. hl mot ca. 9,6 mill. hl i fjor.

Om kvelden 10. januar forliste sildefartøyet «Von» underveis til Ålesund for å delta i storsildfisket. Mannskapet klarte imidlertid å berge seg i land på Hannøy.

Storsildfisket avsluttedes 14. februar, da en som kjent gikk over til

Vårsildfisket. Også under dette var været noe vekslende med en god del landliggedager. Imidlertid ble vårsildfisket i år kvantum-

messig sett bedre enn fjoråret, idet det i alt ble oppfisket vel 2 mill. hl mot ca. 1,8 mill. hl i fjor.

Totalkvantumet av vintersild ble derfor denne sesong ca. 10 mill. hl mot 11,7 mill. hl i fjor.

For øvrig sluttet en stor del av vintersildflåten i Møre og Trøndelag av i slutten av februar for å ruste seg til årets Lofotfiske.

Feit- og småsildfisket var ubetydelig her i dette kvartalet. Det ble oppfisket bare 60 hl feitsild og ca. 2.000 hl småsild i indre Trondheimsfjord i januar måned. Det hele ble levert til hermetikkk og agn.

Skreifisket. Også dette fiske var sterkt værhindret i kvartalet. Det ble imidlertid tatt en del bra fangster, især for Møre og Romsdals vedkommende, hvor oppfisket kvantum lå en god del over fjorårets, nemlig ca. 2.600 tonn mot i fjor ca. 1.600 tonn.

I Sør-Trøndelag var det smått også denne vinter. Mausund var her det beste fiskeværet. I alt ble det i Sør-Trøndelag oppfisket ca. 170 tonn mot ca. 280 tonn i 1954.

For Nord-Trøndelag var det stort sett også smått, med unntak av Viknafisket som til dels var godt og noe større enn i fjor. Resultatet av Viknafisket denne sesong utgjorde i alt 463 tonn.

Også i år deltok en del fiskere herfra i Lofotfisket. Fra Møre og Trøndelag var det i alt 199 som fikk konsesjon for notfiske i Lofoten.

Dette fiske må også i år betegnes som mislykket, idet det kvantummessig sett ble mindre enn i fjor. Deltakelsen i fisket var imidlertid som kjent atskillig mindre enn tidligere år, og av den grunn ble lottene pr. fisker i år større enn i 1954.

Nylongarna har nå mer og mer vunnet terreng, og de som driftet med slike, gjorde det godt mens det nærmest var smått for de som driftet med vanlige bomulls- og hampegarn.

Bank- og kystfisket. Også dette fiske var i kvartalet en god del værhindret. Det ble imidlertid tatt en rekke gode fangster især for Møre og Romsdals vedkommende, og spesielt av storsei. I alt ble det her oppfisket ca. 5.700 tonn fisk, herav var 4.315 tonn sei. Ifølge Råfisklaget ble det i Trøndelag og Nordmøre oppfisket ca. 2.450 tonn, herav 449 tonn sei.

Tilsammen blir dette et oppfisket kvantum på i alt ca. 8.150 tonn fisk.

Hjemmefiskeriene.

Torskefisket. Det foregikk som vanlig i kvartalet en del hjemmefiske med ruser, liner og smågarn etter torsk.

Værforholdene lå alminnelig bra til rette for dette fiske i perioden. Avsetningsforholdene var imidlertid ikke så gode som ønskelig, og i februar/mars lå det forholdsvis mye fisk i kummer usolgt.

Levendefisklaget melder at det i lagets distrikt dette kvartal i alt ble omsatt 989.139 kg torsk. De tilsvarende tall i fjor var 890.399 kg.

Som en nevnte i förrige melding antar en at økingen i dette kvantum skyldes større deltakelse i fisket på grunn av bedre førstehåndspris.

Seifisket. Dette fiske ga også dette kvartal et meget godt utbytte, især for Møre og Romsdals vedkommende. Det fiskede kvantum er nevnt ovenfor.

Råfisklaget meddeler — som også nevnt ovenfor — at det i Trøndelagsfylkene samt Nordmøre ble oppfisket ca. 449 tonn sei.

Det ble ikke omsatt sei til levende anvendelse i dette kvartal fra dette distrikt.

Skalldyr. Noe fiske av krabbe og hummer av betydning foregår som kjent ikke på denne årstid. Derimot var det til dels et godt rekefiske med gode avsetningsforhold.

I alt ble det av reker i kvartalet oppfisket 580.722 kg til en førstehåndsverdi av ca. 1,5 mill. kr., mot i fjor 446.420 kg til en førstehåndsverdi av 1 mill. kr.

Arbeidet ved kontoret. Dette har vært det vanlige. Av skriv hadde en i kvartalet 293 som inngående og 264 som utgående.

Ellers hadde en dette kvartal en god del arbeid med fiskeristatistikken for 1954.

Merkeregistret. Av innberetninger til hovedregistret mottok en i kvartalet 284 stk.

Fiskerioppsynet. Dette har fungert som før og en viser til hva en tidligere har skrevet om det.

En har også dette kvartal mottatt ukentlige meldinger om fiskets gang fra betjentene i Sør-Trøndelag.

Arbeidet med fordelingen av byggematerialer til fiskeriformål. I denne tiden er det i alt innkommet til kontoret 29 søknader på tilsammen 7.057 sekker sement. Dessuten er 1 søknad oversendt direktoratet for innvilgelse sentralt.

En ble imidlertid ikke tildelt noen kvote på sement til fiskeriformål for 1955 før i midten av mai måned. En var således forhindret fra å tilvise noen av de innkomne søknader i første kvartal, og en hadde i den anledning mange henvendelser både skriftlig og pr. telefon fra søkere som bare ventet på sementanvisning for å kunne ta fatt på arbeidet.

Reiser. En hadde i kvartalet 3 reiser med tilsammen 16 reisedøgn. Ellers viser en til den korrespondanse en har hatt med de forskjellige kontorer i direktoratet om forskjellige saker i kvartalets løp.

2. kvartal 1955.

Om de enkelte fiskerier skal en nevne:

Forfangst- og småsildfisket. Det er dette fiske som i denne tiden har størst interesse blant fiskerne her. Etter at vårsildfisket ble avsluttet 6. april, tok forfangst- og småsildfisket til.

Fisket ble heller smått dette kvartal, idet det samlede utbytte for strekningen Buholmråsa—Stadt bare ble 78.204 hl forfangstsild til en verdi av kr. 1.487.616 og 33.145 hl småsild til en verdi av kr. 773.400. Storparten av denne silden gikk til fabrikkisild og agn.

Oppfisket kvantum forfangstsild og småsild i fjor på samme tid var henholdsvis 472.560 hl og 90.484 hl.

Omsetningsforholdet og avtaket var det intet vesentlig å si på.

Bank- og kystfisket. På bankene og ved Shetland foregikk det et godt fiske dette kvartal. Fisket med snurpenot etter sei ute på grunnene var også meget bra, og på kysten fra Møre og sørover ble det tatt uvanlig meget hyse og dette voldt en del salgsvansker flere steder. For øvrig var det god tilgang av alle fiskesorter og fisket ble ikke dette kvartal nevneverdig hemmet på grunn av agnmangel som ofte tidligere har vært tilfelle.

Det daglige hjemmefiske.

Rusefisket etter torsk. Fra Norges Levendefisklag S/L har en fått melding om at det i alt ble omsatt 121.942 kg torsk til en førstehåndsverdi av kr. 108.668 innen lagets distrikt i denne tiden. De tilsvarende tall i fjor var henholdsvis 112.914 kg og 88.293 kr. Den vesentligste del av det her oppgitte kvantum ble oppfisket i Nordmøre og Sør-Trøndelag hvor fisket varte til månedsskiftet april/mai. I den øvrige del av distriktet ble fisket avsluttet de første dager av april.

Seifisket. Snurpefisket etter sei tok til i slutten av april, og de første partier til levende anvendelse ble hentet fra Griptaren. Fisket var dette kvartal ikke så godt som det har vært de siste årene, hvilket en antar skyldtes vær- og temperaturforholdene som i april/juni var usedvanlig dårlige. For øvrig var etterspørselen etter sei til levende anvendelse svært dårlig. Dette skyldtes i første rekke at Bergensmarkedet — som vanligvis har fått storparten av sine forsyninger fra dette distrikt — denne gang fikk sitt behov dekket i Sogn og Fjordane og Hordaland. En del av kvantumet gikk til frysing, mens etterspørselen til henging var svært liten og med lave priser på grunn av markedsforholdene for tørr sei.

Til levende anvendelse ble det i kvartalet omsatt 291.478 kg til en førstehåndsverdi av kr. 140.195, mot i fjor på samme tid 652.919 kg, førstehåndsverdi kr. 321.283.

Skalldyr. — *Rekefisket* var meget bra i kvartalet og avtaksfor-

holdene var tilfredsstillende. Ifølge Levendefisklagets oppgaver ble det derigjennom omsatt 535.098 kg reker til en førstehåndsverdi av kr. 1.274.874, mot på samme tid i fjor 513.837 kg, førstehåndsverdi kr. 1.031.368.

Hummerfisket ga imidlertid lite utbytte dette kvartal og det ble omsatt på første hånd 4.131 kg til en pris av kr. 25.191 som bare er halyparten av utbyttet av dette fiske på samme tid i fjor.

Selfangsten. — New Foundlandsfeltet. Etter hva en har fått opplyst deltok her 5 av de største fartøyer fra Sunnmøre og samtlige fikk full fangst. Avseilingen fra Norge var som vanlig omkring 20. februar. Overseilingen var noe stormfull, men alle kom frem til feltet tidsnok til å nå fangsten av ungsel. Første fangst dag var 10. mars på utsiden og 5. mars i Gulfen.

Et av fartøyene drev fangst i Gulfen og tok ca. 12.000 whitecoat der og kompletterte på utsiden med 7.000 gammelsel, gråsel og blueback.

Fangstforholdene var stort sett bra her med gode ansamlinger av sel. Det var mye is på feltet denne sesong og det ble også i år nyttet fly for å lokalisere sel-legra.

Den samlede fangst for Sunnmøre-skutene ble ca. 80.700 dyr og ca. 1.200 tonn spekk til en førstehåndsverdi av ca. kr. 3.200.000.

Vesterisen. Ved dette felt deltok i alt 20 selfangere fra Sunnmøre. Avgangsdato var i år fastsatt til 16. mars. Samtlige skuter kom frem til feltet i god tid før den fastsatte tid for fangstens begynnelse her, 23. mars.

Været var stort sett bra under overseilingen, men straks etter skutenes ankomst til feltet, ødela en storm antagelig en del nykastede sel-legre og forårsaket samtidig vanskelige forhold for fangst på ungsel og klappmyss. Likevel ble det mer eller mindre fangst allerede fra første fangst dag, skjønt resultatet var noe varierende for de forskjellige fartøyer.

Fangsttiden her varte til 15. mai. Værforholdene var stort sett bra med unntak av en periode med dårlig vær i slutten av april måned.

Resultatet av fangsten her for de 20 Sunnmøre-skuter ble 41.128 dyr (ungsel, klappmyss og blueback) og 843 tonn spekk, til en førstehåndsverdi av kr. 3.250.000.

Grønlandsstredet. Her deltok 11 selfangere fra Sunnmøre i fangsten etter klappmyss kombinert med håkjerringfiske. En selfanger gikk til Svalbard og Stredet for ren håkjerringfangst, 4 gikk til Vest-Grønland på torskefiske, en til Davisstredet på kveitefiske, en til Island på sildefiske og en drev småtråling. Videre gikk to av de større selfangere i fraktfart.

Klappmyssfangsten i Stredet ble hindret av dårlig vær og dermed

vanskelige isforhold. Der var gode ansamlinger av klappmyss, men fangsten ble kun fra ca. 400 dyr til 1.500 dyr pr. båt, i alt 9.850 dyr og 370 tonn spekk. Videre hadde selfangerne ca. 190 tonn håkjerringtran og fangstverdien av skinn, spekk og tran ble ca. 1 mill. kroner. Samlet fangstverdi for hele sesongen for Sunnmøre-skutene blir ca. kr. 7.450.000.

Prisene på produktene var gjennomgående noe høyere enn i 1954 og resultatet av denne drift i 1955 kan derfor betegnes som noenlunde tilfredsstillende.

Som hjelpeskip i Vesterisen virket i år d/s «Salvator». Der var ingen større havarier på feltet, men en del assistanser og reparasjonsarbeider ble utført samt en del legetjeneste.

Under fangstturene i år skjedde ingen forlis, men en av de større ståselfangere forliste under en ekspedisjonstur ved Øst-Grønland i september. Ålesunds Rederiforening mener den kunne vært berget hvis vi hadde hatt et dertil egnet hjelpefartøy.

Arbeidet ved kontoret. Dette har vært det vanlige. Av skriv har en i kvartalet journalført 285 som inngående og 302 som utgående.

Merkeregistret. En mottok dette kvartal i alt 353 innberetninger til merkeregistret. 68 gjaldt overføring av fartøy fra et distrikt til et annet, 171 nyregistreringer, 40 slettinger av registret, 36 eierskifter, 21 motorskifter og 17 andre innberetninger som ombygginger og forandringer, korrigerer av fartøyets mål m. v.

Reiser. Av reiser hadde en i kvartalet 7 med tilsammen 24 reisedøgn. Reisene gjaldt synfaringer i høve søknader om statsstøtte til flytting fra utvær, vasskrav, fredning av havteiger i Vikna, Møre og Romsdals fylkesting m. v.

Fiskeforsøk med nylongarn. Dette forsøksfiske skrev en litt om i meldingen for 3. kvartal 1953/54. Forsøksfisket fortsatte også denne vinter og resultatet ble at nylongarnet også nå viste seg å være vanlige bomulls- og hampegarn overlegne, både når det gjaldt fiskelighet og styrke.

Etter endt sesong denne vinter ble forsøksfisket avsluttet. Nylon-garnet er nå blitt kjent blant fiskerne og flere er gått over til slike. Fiskerne klager imidlertid over at de er svært dyre. Som bekjent arbeides det nå med å få til en subsidieordning også for disse garn, og en må gå ut fra at det med det første blir funnet en løsning på det spørsmålet. Det vil en venteligvis ha igjen mangedobbelt i den økte fangstmengde som en vil få med slike garn.

Byggematerialer til fiskeriformål. En viser til hva en skrev om dette i meldingen for 1. kvartal. I midten av mai måned fikk en tildelt kvoten for året for fiskerisektoren, og de søknader som forelå ble da tilvist og oversendt de respektive fylkesforsyningsnemnder

innen distriktet. Det ble imidlertid fra søkerne sterkt klaget over den sene kvotetildeling. En tror derfor det ville være bedre om denne rasjonering nå ble opphevd.

Søknader om trålkonsesjon. I 1. halvår 1955 ble det i alt behandlet 10 nye søknader om trålkonsesjon som ble oversendt Fiskeridirektøren for avgjørelse.

Av søknader om *bidrag av Naturskadefondet* har en hittil i 1955 hatt tre, to fra Nord-Trøndelag og en fra Møre og Romsdal. To av søknadene er blitt anbefalt; den tredje ble returnert til fylkesmannen for innhentelse av nærmere opplysninger og en del manglende bilag. Den er siden ikke kommet tilbake.

Flytting fra utvær. Det foreligger nå ca. 8 nye søknader om statsstøtte til flytting fra utvær. Disse vil venteligvis bli ferdigbehandlet her og oversendt direktoratet i løpet av året.

Søknadene er fra enkeltpersoner og det er ikke innkommet noen søknader fra flere beboere på samme sted. De fleste av søknadene er fra Trøndelagsfylkene og Nordmøre.

En hadde trodd at disse søknader nå ville avta etter hvert. Det viser seg imidlertid at en del fortsatt kommer inn.

Badstuer og folkebad. I løpet av kvartalet er 2 søknader om bidrag til oppføring av badstu blitt innvilget av departementet. Dette gjelder søknad fra Sundlandet Sanitetsforening som ble innvilget med kr. 1.000 og søknaden fra Abelvær Idrettslag til oppføring av badstu med legekontor i Abelvær som ble innvilget med kr. 5.000. Dessuten har en fått melding om at badstuen ved A/L Frøya Fryseri — som det tidligere er ytet bidrag til — nå er i driftsmessig stand og tatt i bruk.

En har nå ikke flere søknader om slikt bidrag inne her, men må likevel regne med at flere vil komme i løpet av året.

Søknader om bidrag til vassanlegg. Av slike har en en hel del liggende her til behandling. Det gjelder bl. a. planer om vassforsyning til en del øyer på Nordmøre, Haugsholmen i Sunnmøre, Måøy/Gårdsøy i Sør-Trøndelag m. fl.

Lysøysund vassverk har i denne tiden av departementet fått et lite tilleggs lån for fullføring av dette verket. Valderøy og Brandal vassverk på Sunnmøre har også fått statsstøtte og er nå straks ferdige. A/L Sistranda Vassverk på Frøya har også fått støtte både fra Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet (Havnedirektoratet). Arbeidet på det settes nå i gang. En søknad fra Veidholmen Vassverk om en statsstøtte på kr. 100.000 har foreløpig måttet stå hen. Dette kravet er imidlertid nå tatt med på det prioritetsforslag som en er blitt anmodet om å sende departementet i anledning den bebudede Trøndelagsplan.

Stormvarslingsstasjonene. Disse stasjoner — som en enda har en

del av i dette distrikt — anses nå mer og mer unødvendig. Stasjonene er derfor blitt inndratt etter hvert. En regner nå med at de som enda er igjen vil bli nedlagt fra kommende sesong. Nærmere redegjøring herfor vil imidlertid bli sendt direktoratet særskilt.

Ellers har en hatt mange andre saker til behandling, som søknad fra en kommune om å få overdratt tomt til idrettsplass, flere fredningskrav mot snurrevadfiske og snurpefiske i enkelte fjorder, havne- og mudringskrav, fyrbelysning m. v. En del forespørsler fra fiskere vedrørende anskaffelse av nye fiskebåter i henhold til den bebudede Trøndelagsplan, har en allerede også hatt. Mange er derfor spent på hva det nå blir til med denne planen.

3. kvartal 1955.

De forskjellige fiskerier artet seg slik:

Feit- og småsildfisket. For strekningen Buholmråsa/Stadt var feit- og småsildfisket forholdsvis bra, og oppfisket kvantum og verdi lå en god del over fjorårets.

Fra Feitsildfiskernes Salgslag har en fått melding om at det i kvartalet ble omsatt i alt 45.835 hl feitsild til en verdi av kr. 1.136.798, og 61.181 hl småsild til en verdi av kr. 1.265.930. Det meste av denne silden gikk til fabrikkisild og hermetikk.

Fisket foregikk for en vesentlig del i Nordmøre og Trøndelag.

Grønlandsfisket. Grønlandsfisket for fangstflåten fra Norge ble i det vesentligste avsluttet ved utgangen av dette kvartal, og sesongen betraktes som god for alle ledd i dette fiske. Der deltok i år 73 linefartøyer og 4 trålere mens det under sesongen i 1954 deltok 66 linefartøyer og 8 trålere.

Av linefartøyene som deltok i år hører 63 skuter hjemme i Møre og Romsdal, mens de øvrige fartøyer fordeler seg på 2 fra Sogn og Fjordane, 4 fra Hordaland og 4 fra Rogaland. Av trålerne hørte 3 hjemme i Møre og Romsdal og 1 i Bergen. Der deltok således ingen nordnorske fartøyer i Grønlandsfisket i år.

Fisket var jevnt over bra, spesielt den første del av sesongen. Værforholdene var også bra, spesielt i mai. Fisket foregikk i første del av sesongen mest på de sørlige banker fra Fyllas bank og sørover til Julianehåbsbukten. Isen var imidlertid lei i år slik at dette hindret fiske ikke så lite. I slutten av juni ble den så sjenerende på de sørlige felter at båtene måtte trekke nordover hvor fisket var mer ujevnt. I siste del av sesongen var det jevnt fiske på alle felter. De fleste fartøyer holdt seg imidlertid på sørfeltene.

Fangstresultatet betegnes som middels. Flere fartøyer gjorde imidlertid god sesong. Av linefartøyene oppnådde således 12 fartøyer

fangster på mellom 300 og 380 tonn saltfisk. I alt regnes med at det i år er brakt til Norge ca. 16.000 tonn saltfisk, hovedsakelig torsk, om lag samme kvantum som i fjor. Av totalkvantumet er ca. 1.200 tonn brakt hjem av de 4 trålere.

9 av linefartøyene har i år drevet bare etter kveite og dette fiske var også best i den første del av sesongen. Det meste av kveiten ble tatt på kveitefeltet i vestkanten av Bananbanken. På grunn av isen fikk imidlertid fartøyene ikke drive som de ville og dette menes å være årsak til at kveitefisket stort sett ikke ga de resultater som en hadde håpet på. Den samlede kveitefangsten anslåes til mellom 7 og 800 tonn.

Ved fiskeristasjonen i Færingehavn har virksomheten denne sesong også gått etter programmet med en arbeidsstokk på 135 mann. Den forholdsvis store saltsiloen som ble reist i 1954, tok i år imot ca. 15.000 tonn salt. Dermed er denne havnen nå blitt importhavn for salt for hele Vest-Grønland, og foruten til fiskerflåten, går nå saltsekkene ut fra denne stasjonen til kolonier og boplasser langs hele den langstrakte Grønlandskysten.

De 2 fryseriene som selskapet Nordafar har bygget er også i år for første gang tatt i bruk, og gjennom disse er i år omsatt mellom 15 og 16.000 kasser agnsild. Der er dessuten her oppfrosset 670 tonn ferskfisk, vesentlig torsk men også uer og steinbit, og 410 tonn kveite. Av saltfisk mottok stasjonen ca. 6.500 tonn.

Av denne produksjon ved fiskeristasjonen ble all rundfrosset fisk og ca. 300 tonn kveite skipet direkte til markedene. Saltet er importert med chartrede føringsfartøyer direkte fra Middelhavsstedene. 3 frysefartøyer har ført agnsild fra Norge og hentet stasjonens produksjon av frossen fisk. Denne havn betraktes nå som den viktigste havn på hele Grønland.

Arbeidet og virksomheten ved velferdsstasjonen roses også av fiskerne. Den har også vært tilfredsstillende gjennomført i år. I en stor del av sesongen var det også i år en norsk prest ved stasjonen som fiskerne satte stor pris på. Nytt i år var for øvrig at velferdstjenesten fikk lov å sende et norsk program over Godthåb Radio.

Islandssildfisket. Det deltok i alt 212 norske fartøyer i årets islandssildfiske. Dette var 11 fartøyer mer enn deltakelsen i fjor.

For snurperne var fisket bra denne sesong, mens det for drivgarnsfiskerne var mer ujevnt. Kvaliteten av silden denne sesong var bedre enn på mange år, og etterspørselen var større enn resultatet av fisket. Prisen på det svenske marked var noe bedre enn i fjor og kontrakten med de svenske kjøpere var på 115.000 tønner.

Til utgangen av oktober var det i alt hjemført 199.409 tønner. Det samlede utbytte av dette fiske forrige år var på ca. 164.000 tønner.

Nordsjøsildefisket. Trålfisket etter nordsjøsilde ble også i år innstilt for Møres vedkommende på grunn av at den lave pris på denne silden (50 øre pr. kg) ikke ga lønnsom drift. En flerhet av båter fra Sunnmøre hadde anskaffet seg trålnøter med henblikk på dette fiske som de mente kunne bli et nytt sesongfiske i de ellers så stille høstmåneder. Prisen sies imidlertid å være alt for lav i forhold til det fangstkvantum en kan regne med under sesongen. Det er derfor ønskelig at prisen kan bli satt opp noe, til f. eks. 1 kr. pr. kg mener fiskerne, slik at fortjenesten her kan bli mer i samsvar med islandsildefiskernes og slik at en her om mulig også kan få skape et drivverdig og kontinuerlig fiske for de norske skuter som vil være med.

Størjefisket. Innsiget av størje utenfor Møre og Trøndelag i år menes å ligge over det normale hva storfisken angår. Småstørje forekom imidlertid praktisk talt ikke så langt nord som hit. Fisken gikk dessuten ikke inn i fjordene som tidligere og mange mener derfor at størjefangsten etter hvert kommer til å foregå lengre til havs her utenfor. Grunnene til dette kan være åteforholdene, men enkelte fangere hevder også at snurpingen etter størje har forandret gangen av den.

Utenfor Grip og Smøla ble det imidlertid også her tatt en rekke bra fangster, således tok m/k «Rødving» den 30. juli 347 storstørjer i ett kast. Fisket foregikk for det meste i juli og august måned.

Fisken opptrådte nokså spredt og av den grunn ble det skytterne som her oppnådde de beste resultater. Oppgave over samlet kvantum kan ikke gis for dette strøket.

Der ble i fjor klaget nokså mye på prisen og avtaksforholdene, og prisen ble derfor satt noe høyere i år: kr. 1,83 pr. kg til eksport og kr. 1,69 pr. kg for levering fryseri til hermetikk. Av prisen i år har fiskerne fått utbetalt ved leveringen kr. 1,30 pr. kg, og ved utregning av gjennomsnittsprisen pr. uke, syner den seg å bli fra kr. 1,59 til kr. 1,72 pr. kg.

Da fisket her var størst i den først tiden da prisen var lavest, antas gjennomsnittsprisen for hele sesongen å bli liggende omkring kr. 1,60 pr. kg. I fjor var gjennomsnittsprisen litt over kr. 1,50 pr. kg og fiskerne synes derfor prisforhøyelsen i år er temmelig mager.

Leveringsvansker av betydning er der imidlertid i år ikke klaget over. På Nordmøre var der til å begynne med vanskelig å få solgt harpunert størje — et forhold som fiskerne sier skaffet dem mye bry og utgifter. Disse vansker må man til neste sesong prøve å få bort.

Bank- og kystfisket. Også i dette kvartal foregikk det et godt fiske ute på bankene og ved Shetland. Sunnmøre og Romsdal Fiske-salslag opplyser således at både kvantum og verdi av dette fiske lå over fjorårets. Agntilførselen til denne flåten er imidlertid enda ikke helt

tilfredsstillende i dette distrikt. Det arbeides imidlertid med dette spørsmål både av fiskarlagene og Feitsildfiskernes Salgslag, og det vil også nå komme opp på årsmøtet i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag. På grunnlag herav kan man derfor venteligvis vente en bedring til kommende sesong.

Hjemmefiskeriene.

Rusefisket etter torsk. Rusefisket begynte til vanlig tid, nemlig for Smøla og enkelte deler av Sør-Trøndelag i siste halvdel av august og resten av distriktet i løpet av første halvdel av september. Ved kvartalets utgang var det full deltakelse i hele distriktet. Deltakelsen var omtrent som forrige år, men oppfisket kvantum er mindre, hva det nå kan komme av. Fiskeriinspektøren har før nevnt at beskatningen her nå trolig er for stor. Det samme mener også mange fiskere. Levendefisklaget ser imidlertid ikke ut til å være enig i det.

I alt er det i kvartalet oppfisket 330.000 kg torsk til en førstehåndsverdi av kr. 290.000 mot i fjor 430.000 kg, førstehåndsverdi kr. 380.000.

Seifisket. Snurpefisket etter sei varte ved i juli og august. Avhenting til levende anvendelse ble foretatt fra Bjørnsund i syd til Halten i nord. Over alt var seien stort sett liten og derfor tungselgelig til ferskfiskbruk, sier Levendefisklaget, en påstand som fiskeriinspektøren synes er noe rar. Hadde det vært til henging kunne denne påstand vært mer forståelig.

I alt ble det omsatt i kvartalet 320.000 kg sei mot i fjor 400.000 kg.

Alefisket. Fiske etter ål har aldri vært drevet i noen stor utstrekning her. Det kan for en del også bunne i usikre leveranse- og omsetningsforhold og dårlige priser. Nå er denne omsetning også lagt til Levendefisklaget, og det er da å håpe dette bifiske og kan bli aktet mer på. Oppfisket kvantum i kvartalet er relativt beskjedent, nemlig 25.000 kg, men det er mange som har nevnt for fiskeriinspektøren at de nå akter å ta opp også dette som et «attåtfiske», da de mener det her heller ikke er så rent lite av denne fiskesorten.

Rekefisket. Levendefisklaget melder at rekefisket var alminnelig bra i kvartalet i det distrikt som laget omfatter. I alt ble det i denne tiden gjennom laget omsatt 420.000 kg reker til en førstehåndsverdi av kr. 990.000 mot i fjor i samme tidsrom 340.000 kg, førstehåndsverdi kr. 770.000. Omsetningsforholdene var gode og det forekom overhodet ikke tilfelle av avtaksvansker.

Krabbefisket begynte for Møre og Trøndelag fra 5. september. De første par ukene var det et meget godt fiske som førte til vanskeligheter med avtaket. Etter hvert avtok imidlertid fisket samtidig som det ble igangsatt avtak av krabbe til fabrikkene på Vestlandet og omsetningsforholdene ble noenlunde tilfredsstillende. Storparten av

krabben ble levert til hermetikk. Eksport av levende krabbe har foregått i noenlunde samme omfang som før om årene.

Da sesongen for krabbefisket ennå ikke er slutt, er det ikke mulig å fremkomme med eksakte tall nå, men en antar at totalkvantumet blir omtrent som i fjor, kanskje litt høyere.

Hummerfisket var dårlig og ligger under et normalt år. Det var ingen vansker når det gjaldt avtaket av hummer.

Arbeidet ved kontoret. Dette har vært det vanlige. Av skriv har en i kvartalet journalført 256 som inngått og 265 som utgått.

Av reiser hadde en i alt 10 med tilsammen 36 reisedøgn.

Merkeregistret. I kvartalet er i alt mottatt 296 innberetninger vedrørende merkeregistret.

Statsstøtte til bedring av forholdene i fiskevær. Når det gjelder denne støtte har en mottatt en søknad fra Frøya N. K. S. Sykehjems styre om slik støtte til ominnredning og modernisering av Frøya Sykehjem på Hamarvik. En har sendt saken tilbake til foreningen for nærmere tilretteleggelse, og den vil bli oversendt direktoratet når den anses ferdig til det.

Stormvarslingstjenesten. Samtlige stormvarselstasjoner innen dette distrikt er nå nedlagt, da de ikke lengre anses påkrevd. Nærmere redegjørelse vedkommende disse vil bli sendt direktoratet særskilt.

Trøndelagsplanen. I dette kvartal hadde en meget ekstraarbeid vedkommende denne planen. På anmodning har en således gått igjenom St.meld. nr. 67 — 1955 og gitt sine merknader til det som der er anført om fiskerisektoren. Dette er gitt både til fylkesmannen i Sør-Trøndelag og fylkesmannen i Møre og Romsdal. Videre materiale og opplysninger til områdeplanleggingskontorene vedkommende fylkesanalysene. En gjenpart av merknadene til Stortingsmeldingen ble sendt direktoratet.

På anmodning fra Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet har en også satt opp og sendt inn en prioritetsliste over de vassanlegg som det eventuelt kunne bli tale om å gi støtte til bygging av gjennom denne planen. Ellers er det en rekke forespørsler og møter som en i den anledning har hatt. Planen ser således ut til å omfattes med stor interesse i distriktet, og spesielt da når det gjelder støtte til anskaffelse av nye haygående fiskebåter og bygging av nye vassverk og havner. Det vil derfor bli en stor skuffelse for fiskerne i dette distrikt om planen av en eller annen grunn skulle bli henlagt. I dette kvartal er de forskjellige budsjettforslag også satt opp og sendt inn til direktoratet.

Alt dette i forbindelse med de forholdsvis mange reiser, har gjort at der ved kontoret har måttet arbeides en god del overtid, både av inspektøren og kontorassistenten.

Om statsstøtte til flytting fra utvær og fordelingen av byggematerialer til fiskeriformål m. v. er det intet vesentlig å nevne denne gang.

4. kvartal 1955.

For fiskeriene var værforholdene meget slette i kvartalet. En hadde således i desember måned en lengre uværperiode som hindret fisket ikke så lite.

Om de forskjellige fiskerier skal en nevne:

Feit- og småsildfisket. Det så til å begynne med bra ut for feit- og småsildfisket, men værforholdene hindret utviklingen og alt i alt må fisket betegnes som smått for dette distrikts vedkommende.

På strekningen Stadt/Buholmråsa ble det i kvartalet tatt 5.538 hl feitsild og 47.071 hl småsild. Tilsammen blir dette et oppfisket kvantum av feit- og småsild på 52.609 hl, det vil si ca. 30.600 hl mindre enn på samme tid i fjor.

Bank- og kystfisket. Også fisket på bankene og ved kysten var i kvartalet hemmet av været, især på slutten. Dette fiske må derfor også betegnes som smått. En del gode kveitefangster ble imidlertid brakt hjem fra Færøyfeltet og Egga.

Fra Sunnmøre og Romsdal Fiskesalstag er opplyst at der i dette lags distrikt i kvartalet ble omsatt i alt 1.700 tonn fisk fra bank- og kystfisket. Det oppfiskede kvantum fordelte seg slik: 500 tonn fersk torsk, 140 tonn fersk sei, 220 tonn lange, 500 tonn hyse, 200 tonn brosme, 100 tonn kveite og 50 tonn andre fiskesorter. Noen tall som kan vise resultatet av dette fiske i trøndelagsfylkene, har en dessverre ikke, da en ikke har vært i stand til å få eksakte oppgaver fra Råfisklaget på grunn av den korte frist for innsendelsen av disse meldinger.

Hjemmefiskeriene.

Rusefisket. Levendefisklaget opplyser at det i alt i dette kvartal ble oppfisket 1.227.442 kg torsk, mot på samme tid i fjor 1.213.703 kg.

I betraktning av at det i fjor i dette tidsrom var et meget godt fiske, må det oppfiskede kvantum i år — som ligger noe over — anses for meget tilfredsstillende.

En hadde som tidligere nevnt en lengre uværperiode i desember måned, og det oppfiskede kvantum ville vel blitt en god del større om dette ikke hadde vært tilfelle. En viser for øvrig til hva en i tidligere meldinger har skrevet om for stor beskatning av bestanden.

Avtaksforholdene var dessverre ikke så gode som en kunne ønske i denne tiden og mye av fisken ble liggende på lager i lengre perioder, og det var derfor ikke til å unngå at avtaket fra fiskerne heller ikke ble tilfredsstillende. Omsetningsforholdene gjorde det nødvendig med levering av en del torskelaster til fryseri, i alt ca. 27.000 kg.

Seifisket. Dette fiske var stort sett bra også dette kvartal, skjønt også det ble meget hemmet på grunn av uværet.

På denne tid av året blir det heller ikke låssatt så mye sei til levende anvendelse; det ble bare omsatt 42.708 kg til en førstehåndsverdi av kr. 20.401.

Skalldyr. — Krabbefisket. Fisket etter krabbe viser — sammenlignet med i fjor — en betydelig stigning. Dette skyldes i første rekke at en del distrikter hvor fisket tidligere ikke har vært drevet, nå er kommet med.

Oppfisket kvantum krabbe i dette kvartal utgjorde 1.554.790 kg til en verdi av kr. 851.169. Dette er i alt 220.712 kg mer enn på samme tid i fjor.

Hummerfisket. Hummerfisket viste synkende tendens. Det ble således dette kvartal bare oppfisket 44.786 kg hummer i Levendefiskelagets distrikt mot 48.935 kg i samme tidsrom i fjor. Førstehåndsverdien av dette fiske i kvartalet ble kr. 289.477.

Fisket etter reker viser en stigning på nærmere 30 % og antas å skyldes øket deltakelse i fisket og videre stor etterspørsel etter reker til frysing. I alt ble det oppfisket 297.092 kg reker og dette er ca. 38.000 kg mer enn på samme tid i fjor. Førstehåndsverdien er ført til kr. 716.232.

Ser man på resultatet av fisket for hele året 1955, må en si at dette stort sett ble bra til tross for mye uvær.

Årets storsildfiske ga et godt resultat selv om det ikke nettopp ble rekordår. Utrustningen til dette fiske var større enn noen gang tidligere. Vårsildfisket var bedre enn på mange år og også feit- og småsildfisket var forholdsvis godt regnet for hele året.

Grønlandsfisket og fisket etter torsk m. v. ved Island og Færøyene må betraktes som uventet godt dette år til tross for vanskelige fangsttilhøve. Når det gjelder sildefisket ved Island, var etterspørselen større enn det oppfiskede kvantum og prisene lå noe over fjorårets. Bank- og kystfisket var middels, men det var et uvanlig rikt hysefiske for Møre i sommermånedene som skapte store vansker i omsetningen. Seifisket var også meget godt i år.

Hjemmefiskeriene var omtrent som tidligere år, men med en liten stigning i rusefisket etter torsk. Krabbe- og rekefisket var atskillig bedre, og det siste er nå blitt et fiske av atskillig betydning også her. Hummerfisket synes å avta. Imidlertid ble dette fiske sterkt hemmet på grunn av uvær både under vår- og høstsesongen. Det kunne vel derfor her også ha blitt et annet resultat om værforholdene hadde ligget bedre til rette. Selfangsten var tilfredsstillende og størjefisket var bedre enn i fjor.

I det hele kan vel dette året også betegnes som bra for fiskeriene.

Deltakelsen i fisket var større enn tidligere og pris- og omsetningsforholdene var stort sett bra når en ser bort fra de vansker hysefisket skapte i sommermånedene.

Stort sett kan det vel sies at de forskjellige fiskerier nå blir drevet mer intenst og med større innsats fra fiskernes side, med bedre utrustning og med flere nyanskaffelser både av båter og driftsmidler. Også her ser fiskerne derfor nå med spent forventning frem til vintersildfisket og skreifisket i kommende kvartal.

Arbeidet ved kontoret. Av journalene her fremgår at der i dette kvartal er innkommet 298 skriv og sendt ut 285.

Av reiser hadde en 5 med tilsammen 30 reisedøgn. Bl. a. var en i Bergen for å delta i Noregs Sildesalslags årsmøte.

Merkeregistret. I kvartalet er i alt mottatt 243 innberetninger til merkeregistret. Disse er videresendt til Fiskeridirektoratets Båtkontor.

For øvrig har en hatt en god del korrespondanse med de forskjellige tilsynsmenn innen distriktet.

Fordelingen av byggematerialer til fiskeriformål. Også dette kvartal kom det inn en del søknader om sement til fiskeriformål. Det ble imidlertid en del sekker igjen av kvoten i år. Denne var på i alt 11.500 sekker for Møre og Romsdal, 2.500 sekker for Sør-Trøndelag og 500 sekker for Nord-Trøndelag. Det ser etter dette ut til at det ikke er så stor etterspørsel om sement nå som tidligere. En tror derfor ikke det skulle være noen fare ved nå også å frigi sementen.

Søknad om konsesjon for å drive fiske med trål. En har i dette kvartal behandlet og videresendt 15 søknader om slik konsesjon. I alt er det i år behandlet og videresendt Fiskeridirektøren for avgjørelse 37 søknader. Dette er 14 flere enn i fjor.

Søknader om bidrag av naturskademidlene. I 1955 mottok en fra fylkesmannen i Møre og Romsdal 3, fra fylkesmannen i Sør-Trøndelag 3 og fra fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2 søknader om slikt bidrag. Alle søknader er blitt behandlet her etter hvert som de innløp og gitt slik uttalelse en fant å kunne gi i henhold til Reglene for Naturskadefondet.

Søknad om statsstøtte til flytting fra utvær. Der kommer fortsatt inn en del søknader om statsstøtte til dette. Det er helst fra eldre folk som ikke ser seg i stand til å bo på slike utposter etter at de er blitt gamle og barna har forlatt dem.

I år er i alt 10 slike søknader innvilget støtte av departementet mens 3 er avslått.

For øvrig har en i kvartalet hatt en del arbeid med diverse uttalelser en er anmodet om å gi, bl. a. om den nye lov om saltvannsfiskeriene, revisjon av landslottloven, innstillingen til ny navigasjonslov m. fl.

Beretninger fra den fungerende fiskeriinspektør for Vestlandet, Ola Haaland.

1. kvartal 1955.

Om fiskeriene skal en kort få uttale:

Vintersildfisket. Som vanlig når det lir mot nyåret er det vintersildfisket som fanget den største interessen i dette distrikt. Utrustningen til årets sildesesong var sikkert større enn noen gang. Det er også i år kommet til en del prektige nye fartøyer, spesielt for snurp, og en del fartøyer har gjennomgått større og mindre ombygginger. Med de gode resultater hjelperne eller bomsene har hatt de siste år, var det også i år en viss overgang fra garn til boms. Utbyggingen av mottakerapparatet, spesielt i Sogn og Fjordane, har også fortsatt, og alt lå vel til rette for en god avvikling av årets sildesesong.

Etterat silden siste sesong kom noe uventet og for tidlig på de fleste fiskere, var de i år møtt frem i sildehavnene i god tid. Det var fullmåne den 8. januar og etter meldinger fra «G. O. Sars» var det ventet at de første sildefangster skulle bli tatt den 10., så fremt værforholdene bare kunne bli brukbare. Men så vel var det nok dessverre ikke. Storsildsesongen i år er vel av de verste kuling- og stormsesonger vi har hatt på lange tider. Riktignok ble de første få garnfangster tatt på Rundefeltet den 12. januar, men vedholdende n.v. kuling og storm med snøkave gjorde at snurperne ikke kom i arbeid før mandag den 17. januar på Kvalheimsvika og ved Nesje—Frøyskjæra, og også da under nokså ugunstige værforhold.

Silden gikk i år godt inn under land, men den gikk dypere enn de foregående år, og var dertil villere og vanskeligere å ta. Sammenlignet med de tidligere bedre storsildår var forekomstene i år helst mindre og mer spredt over et forholdsvis stort felt. Dette var imidlertid bare en fordel med den forholdsvis store flåte som i dag er på feltet.

Det beste fiske foregikk i år sør om Stadt, nordenfor var værforholdene enda vanskeligere. Florø-distriktet var i år det beste fangstfeltet, og trass i en av de verste nordavindsvintre i manns minne ble resultatet det nest beste storsildfiske vi har hatt med vel 8 mill. hl.

Av dette kvantum tok snurperne 67,8 %, driverne 31,2 % og landnot 1,06 %.

Utsiktene lå meget godt an for et gammelt godt vårsildfiske i år. Forskningsskipet meldte således den 11. februar, at det hadde registrert årets absolutt største sildeforekomst mellom Marsteinen og Selbjørnsfjorden, og at silden syntes å være på vei sørover til vårsildfeltet, hvor temperaturforholdene spesielt over hele Karmøyfeltet var gunstige.

Med erfaringen fra i fjor om kaldtvannsstrømmens ødeleggende innvirkning på settegarnsfisket, har det vel aldri vært så stor interesse for målingene av sjøtemperaturen på vårsildfeltet som i år.

Værforholdene var under vårsildfisket forholdsvis bra, men det var noe kaldt, og det viste seg etter hvert at noe settegarnsfiske av gammelt format kunne vi ikke gjøre regning med. Det ble tatt en del til dels gode settegarnsfangster på de forskjellige felter, best ved Urter og Sve, men en har inntrykk av at fisket var så kortvarig og ujevnt på de enkelte felter, det var liksom ikke kommet skikkelig i gang på vedkommende felt før fangstene ble minimale. Som vanlig var det også i år sterk strøm og meget klasedannelse. Et gledelig tegn ved vårsildfisket i år var imidlertid, at det et par dager ble tatt til dels riktig gode settegarnsfangster på strekningen Jærens Rev—Kalsmedgrunnen, og Egersund fikk igjen tilførsel fra eget sildefelt.

Noe snurpefiske av betydning ble det heller ikke i år på de vanlige vårsildfelter. Det var faktisk bare et par dager det foregikk noe snurpefiske av betydning på strekningen Aresgrunnen—Kvitsøy og på Kalsmedgrunnen. For øvrig ble det helst småslumper på lys i Bømmel-, Bærøy- og Ålfjorden. Mot slutten av fisket ble det så tatt en del riktig gode snurpefangster i Øygarden på strekningen Turøy—Heggholmen, men det var da få båter med i fisket, da de fleste allerede hadde sluttet av lor sesongen.

Resultatet av fisket for de enkelte fangstgrupper var også i år ujevnt, selv om det kanskje blant garnklassen var jevnest. For snurperne var sesongen meget ujevn, annet er vel heller ikke å vente med den store flåte som deltar, og det er ikke på langt nær alle som klarer å følge med i de nødvendige tekniske nyinvesteringer. Fangstresultatet svinger mellom 2—3 tusen hl og 45 tusen, ganske mange har mellom 15—20 tusen, men gjennomsnittet ligger vel antagelig omkring 11—12 tusen hl. Landnotfisket var også i år mislig, mens derimot hjelpefartøyene gjennomsnittlig har hatt en bra sesong.

Av sildekvantumet er i år levert til sildoljeindustrien vel 7,7 mill., ca. 1,8 mill. hl mindre enn i fjor. Med den produksjonskapasitet industrien nå har, ble det dessverre ikke så stor driftstid som ønskelig kunne være, trass i et godt utbygget føringsapparat. Fabrikkene i

Haugesundsdistriktet hadde således råstoff bare til 15,8 driftsdøgn, Stord 20 døgn, Bergen 18,7 døgn, Florø 34,7 døgn og «Clupea» 42,2 døgn, mens Stavanger bare fikk til 13 døgn og Egersund kun til 11 driftsdøgn. Ved en ytterligere utbygging av sildemelfabrikker i nordre distrikt vil det vel derfor antagelig føre til at driftstiden for de sørligste fabrikker blir ytterligere nedsatt, og da vil det vel også bli et spørsmål om ikke lønnsomhetsgrensen blir underskredet.

Eksportforholdene for iset sild var i år atskillig bedre enn i fjor. Det ble i år levert 725.000 hl mot i fjor 496.000. Også når det gjelder frossensild var etterspørselen god, og produksjonen er den største våre fryserier har hatt. I alt ble der i år levert til frysing 522.700 hl sild mot 407.900 i fjor. Av saltsild ble det en økning på ca. 70.000 hl i forhold til fjoråret, ved at det i år ble saltet vel 1,2 mill. hl, herav bare 137.000 hl vårsild. Av fersk vintersild for innenlands omsetning ble det en ny tilbakegang i år. Med 47.102 hl er det ca. 1.400 hl mindre enn fjoråret, og det nest minste kvantum som er omsatt siden 1937. Så billig, god og næringsrik mat som storsilden er, er denne utviklingen virkelig beklagelig. Til hermetikkk ble det også levert noe mindre enn foregående år, mens agnleveransen derimot øket ca. 17.000 hl.

Lossekapasiteten i de enkelte distrikter var ytterligere øket til denne sesong, så leveringsforholdene har vært gode og venting på lossetørn har vært liten. A/L Fellesføring som forestår transporten av sild til sildemelindustrien hadde i år til disposisjon 539 fartøyer hvorav 48 utenlandske, med en lastekapasitet på 935.000 hl. Dessuten disponerte A/L Fellesføring ca. 70 omlastningsanlegg hvor det ble omlastet 2.645.000 hl i sesongen. For førefartøyene var imidlertid sesongen i år dårlig, meget dårligere enn siste år, og det er nok dessverre mange som har hatt store tap på føringen i år.

Under sesongen i år etablerte også sildesalterne i søre distrikt sitt føringsapparat, Saltsildføring A/L, i samarbeid med A/L Fellesføring, og en har inntrykk av at ordningen virket fordelaktig.

Seifisket. En del fartøyer fra Sogn og Fjordane deltok etter avslutningen av storsildfisket i garnfisket etter sei på Mørekysten, og enkelte båter fisket vel 100 tonn før det vanlige seifiske begynte i Sogn og Fjordane. Prisene var bra og deltakelsen i dette fiske antas etter dette å øke kommende år. Under det vanlige seifiske i Sogn og Fjordane ble det oppfisket 1.042,2 tonn dette kvartal, og dette er noe under et middels år.

I Hordaland har garnfisket hatt et godt oppsving de to siste sesonger. Fisket for Espevær har som kjent skuffet de siste årene, men fiskerne har nå funnet nye felt ved Fedje, hvor det særlig har vært gode fangster av lyr. I kvartalet er det i Hordaland ilandbrakt

596,4 tonn sei og lyr og dette er omtrent en dobling av kvantumet i forhold til de siste årene.

Også på feltene i Nord-Rogaland, var det et forholdsvis godt garnfiske etter sei og lyr. I kvartalet ble det ilandbrakt 522 tonn sei og 696 tonn lyr. Enten forekomstene er bedre eller det skyldes øket deltakelse i fisket etter vanlig fisk, og delvis overgang til nylongarn, har ilandbrakt kvantum med sine 1.736 tonn holdt seg på omtrent samme høyde som samme kvartal foregående år, som var meget godt. Omsetningen har gått bra, prisene kunne nok enkelte tider vært noe bedre, men likevel stort sett bra.

Pigghåfisket. De dårlige værforhold hadde også sin innvirkning på pigghåfisket i begynnelsen av kvartalet, men fisket tok seg opp sammen med bedre værforhold, og fangstene ble gode. Det samlede kvantum ble likevel noe mindre enn de siste år. Avsetningen har foregått uten noen vansker og prisene har vært bra.

Mens Sogn og Fjordane faktisk har vært enerådende med hensyn til pigghå, synes nå interessen for denne fisk å øke også i Hordaland. I løpet av kvartalet er det i Hordaland ilandbrakt 294,5 tonn pigghå, derav i februar 260 tonn. I Rogaland ble der i kvartalet ilandbrakt 65,8 tonn hå, for det vesentligste fisk de fikk på seigarn.

Håbrandfisket. På grunn av sildefisket har deltakelsen i håbrandfisket som vanlig vært minimal dette kvartal. Fisket var tålig bra i første halvdel av januar, og tok seg noe opp igjen etter en slakk periode i midten av mars, med fangster på 5—7 tonn, en enkelt vistnok 17 tonn.

Hummerfisket. Vårfisket etter hummer kom sent i gang i dette distrikt i år på grunn av det kolde været, og fangstene ble antagelig av samme grunn helt minimale. Det kan f. eks. nevnes at det til salgslagene i mars måned bare ble levert 955 kg i Rogaland og 76 kg i Hordaland. I løpet av kvartalet ble det imidlertid levert — hovedsakelig overliggende hummer fra desember — 10,3 tonn i Rogaland og 914 kg i Hordaland. For Sogn og Fjordane mangler en oppgave.

Rekefisket. Rekefisket har vært drevet på de vanlige felt, og fangstene har vært bra. Fra slutten av januar til ut mars foregikk det dessuten et særdeles godt rekefiske ut for Sirevåg. Det var for så vidt et gammelt felt som ble gjenoppdaget i år. Bunnforholdene var imidlertid dårlige, og det forekom derfor store redskapsskader blant de mange ukjente fiskere som søkte til feltet. Fangstene var her meget gode, opp til 2.000 kg pr. dag. En tråler med 3 manns besetning fisket således for hele 72.000 kroner brutto på 2 måneder, men det hører jo til sjeldenhetene.

Arbeidet ved kontoret. — *Områdeplanlegging.* Som tidligere nevnt har undertegnede etter oppdrag fra kontoret for områdeplanlegging i Rogaland utarbeidet forslag til kapitlet om fiske og fangst.

I dette kvartal har en hatt områdeplanleggingskontorets utkast til uttalelse, og bl. a. avgitt en del nyere statistiske oppgaver. En har også avgitt uttalelse om områdeplanleggingskontorets utkast til samme kapitel for Hordaland og Bergen.

Forsøksfiske etter reke på strekningen Espevær—Korsfjorden. I forbindelse med det omsøkte forsøk etter nye rekefelter ved Skudenes siste sommer, foreslo en at forsøkene også ble utvidet til å omfatte strekningen Espevær—Korsfjorden. Av forskjellige grunner ble det imidlertid ikke noe av de planlagte forsøk i Hordaland. Etter det gode resultat av forsøksfisket ved Skudenes, håpet en også å kunne finne nye felt i Hordaland, hvorfor saken på ny ble opptatt herfra, etter at en hadde konferert med rekefiskere fra Espevær. Med det intense arbeidsliv rekefiske ved Skudenes førte til på Karmøy, ville det være av stor betydning om nye drivverdige rekefelt også kunne finnes i Hordaland.

Fryseri på Stolmen. Fra en sjøhuseier på Stolmen har en hatt forespørsel om støtte til ominnredning av vedkommendes sjøhus til fryseri. Reglene for tilståelse av statsstøtte er sendt vedkommende, liksom en har bedt om forskjellige nærmere opplysninger før saken kan tas opp med direktoratet.

Oreigningssaker. Av oreigningssaker har en dette kvartal kun hatt en, som gjaldt sjøhustomt i Kalvåg. Som vanlig på dette sted lykkedes det ikke under befaringen å få i stand noen minnelig ordning.

Materialfordelingen. På grunn av at en ikke hadde fått melding om noen kvote ble det ikke foranlediget anvist noen småsøknader dette kvartal. Som vanlig ble det avgitt noen få uttalelser i forbindelse med større søknader, men det har vært færre slike enn årene før.

Søknader om trålkonsesjon. Av slike søknader har en kun hatt til behandling 3 søknader, 2 fra Rogaland og 1 fra Bergen. En har inntrykk av at det nå begynner å bli nokså mange fra dette distrikt som har fått trålkonsesjon, men på den annen side har en også inntrykk av at det bare er et mindre antall som gjør seg bruk av den.

Merkeregistret. Det har som vanlig vært mindre innberetninger i forbindelse med merkeregistret dette kvartal, men tilsvarende mer arbeid er lagt på purringer til tilsynsmennene om registreringer som ikke er blitt brakt i orden. Dessverre er det fremdeles enkelte tilsynsmenn som utfører arbeidet mindre bra og skaffer meget ekstraarbeid. Dette kvartal har en mottatt bare 251 innberetninger som fordeler seg med 115 innregistreringer, 74 utmeldinger, 20 eierskifte, 18 motorskifte, 3 navneskifte og 4 vedrørende diverse ekstrautstyr.

Diverse saker. Av søknader om fritakelse fra militærtjeneste har en kun hatt en til behandling. Det lykkedes imidlertid ikke å få utsettelse for vedkommende for å delta i vintersildfisket.

Av andre saker en har arbeidet med og avgitt uttalelse om kan bl. a. nevnes søknad fra fiskarlaget Siggjo om fredning av Håvikosen i Hordaland for lysing etter sild og fisk. Videre er avgitt uttalelse om forslag til kontrollordning ved oppføring av ishus med statsstøtte. Det er også avgitt uttalelse om utkastet til ny syklov. På tross av at forslaget er en bedring av fiskernes syketrygd i forhold til den tidligere lov, gjenstår fremdeles en god del før fiskernes trygdeforhold er så gode som de skulle ha berettiget krav på. Uttalelse er også avgitt i forbindelse med søknad om utbygging av den gamle vannforsyningskai på Geitung i Bremnes, og regnskapsutdrag er innhentet og videre sendt for vassverk som er bygget med støtte av midler på fiskeribudsjettet. Uttalelse er også avgitt om Norges Fiskerilags forslag om å endre § 228 i Sjøfartsloven om fordeling av bergelønn.

Det har videre fortsatt vært arbeidet med spørsmålet om overdragelse av Bakkasund ishus til redskapshus for ishuslagets medlemmer, uten at saken ennå er blitt ordnet. En har også arbeidet med spørsmålet om fjerning av flyvrakene på rekefeltet ved Skudenes, og denne sak synes der å bli en løsning på selv om de militære myndigheter ikke kan påta seg oppgaven.

I løpet av kvartalet har en hatt 18 reisedager.

2. kvartal 1955.

En ualminnelig sen vår med dårlige og kjølige værforhold satte sitt preg på fiskeriene dette kvartal.

Om de enkelte fiskerier skal en kort få uttale:

Forfangstsild—småsild. Det ble i første halvdel av kvartalet tatt en del spredte fangster av forfangstsild både i Sogn og Fjordane og Hordaland, med notfangster opp til 800 hl, men så vidt en forstår ble fisket noe mindre enn foregående år.

Småsildfisket har derimot vært forholdsvis bra dette kvartal. Med sine vel 55.000 hl, er det noe bedre enn foregående år, men likevel betydelig mindre enn i 1953, da det på samme tid ble tatt ca. 360.000 hl. All småsilden har faktisk gått til hermetikkindustrien, når unntas mot slutten av kvartalet da småsilden til dels var blitt noe stor.

Brislingfisket. Det har år om annet vært en del storbrisling i fjordene våre om våren, spesielt i Sogn og Fjordane, men når så fisket ble åpnet var fisken borte. Dette har skapt en del misnøye blant de interesserte fiskere som mente de måtte få lov å ta fisken når den var å ta. I år ble det derfor åpnet adgang til å fiske brisling fra og med 29. april, og ta opp brislingfangst med minst 80 % brisling, minimumsstørrelse 9 cm og fettinnhold minst 6,4 %. Det viste seg

imidlertid at det ikke ble noe av dette fiske i år. Det ble gjort et par steng i Sogn og Fjordane, men fisken var for mager.

Det var således ikke gode utsikter foran det ordinære brislingfiske i juni i dette distrikt. Trass i det sure og kalde været ble det håpet på at det skulle være kommet inn noe brisling i våre fjorder. Men dessverre, det viste seg snart at så ikke var tilfelle, og brislingfisket ble sørgelig smått i dette distrikt, antagelig det dårligste resultat vi noen gang har hatt. Det ble bare tatt noen spredte små slumper fra 20—30 og opp til 2—300 skjepper på de vanlige felt, og ikke mer enn til 2—3 dagers drift ved hermetikkfabrikkene.

Makrellfisket. Drivgarnsfisket etter makrell kom usedvanlig sent i gang i år på grunn av den sene vår og den lave sjøtemperatur. Tykk skodde, kuling og stor sjø faktisk hele ukene til ende, førte til at drivgarnssesongen i år er den dårligste vi har hatt i dette distrikt på aldri så lenge.

Et gledelig tegn ved makrellfisket i år er imidlertid igangsettingen av filetproduksjonen som viser seg å gi omtrent dobbelt så god pris til fisker som om fisken var blitt frosset og eksportert i rund tilstand, og enda større blir forskjellen mellom filet- og formelproduksjonen.

Hummerfisket. Den sene vår og den lave sjøtemperatur hadde også sin innvirkning på hummerfisket, som denne vårsesong ble mindre i dette distrikt enn det har vært på lange tider. Dette førte også til at et møte av hummerfiskere i Nord-Rogaland søkte om dispensasjon fra fredningsbestemmelsen, som i fjor ble endret slik at fredning inntrådte i Rogaland den 1. juni. Fylkestinget satt heldigvis sammen på dette tidspunkt, og det ble til slutt ordnet slik at fisket kunne fortsette også i juni.

Resultatet av fisket i Rogaland viste seg imidlertid senere å ha vært bedre enn fryktet. I alt ble det dette kvartal levert salgslaget 70,3 tonn, hvorav 10,8 tonn til en verdi av kr. 106.000 ble tatt i juni etter at fredningstiden ble forandret. Vårfisket i Rogaland ble derfor bare 15—20 % under et middelskvantum.

I Hordaland ble det imidlertid dårligere. Det ble i kvartalet levert salgslaget bare 6.178 kg, og dette er bare om lag 50 % av et middels vårkvantum. Også i Sogn og Fjordane var fangstene dårlige, uten at en har kunnet bringe noen eksakte tall herfra.

Enn skjønt vårfisket etter hummer synes å minke år for år, var forholdene i år så unormale at det er vanskelig å dra noen slutning om nedgangen fortsatte også i år. Hummerparkene var faktisk tomme midt i beste fisketiden, og eksportørene var sågar på Orknøyene og hentet hummer for å kunne tilfredsstille sine utenlandske forbindelser. Forsøket svarte imidlertid ikke helt til forventningene, heldigvis får en vel si. For det første tålte hummeren vanskelig den lange

transporten, men det viste seg også at den importerte hummeren heldigvis ikke kunne sammenliknes med den norske kvalitetsmessig, hverken i smak eller delikat utseende, og de belgiske importører vil ikke ha den så fremt norsk hummer kan oppdrives, selv om prisen på den norske er noe høyere.

Pigghåfisket. Som vanlig var det noe mindre tilførsler av pigghå for Måløy i april. Først når fiskerne begynner å drive bortunder Shetland i mai blir det bedre, men da pleier det også å oppstå omsetningsvansker. Slik var det også i år. Fra begynnelsen av mai ble fiskerne før utseilingen garantert avsetning for 30 tonn av fangsten etter en pris av 35 øre pr. kg, mens overskytende kvantum kom inn i prisutjevning. Det ble således ikke nødvendig med noen fiskestopp. I løpet av april og mai ble det i Sogn og Fjordane ilandbrakt vel 3.056 tonn til en verdi av vel 1 mill. kroner.

Hordaland hadde dette kvartal tilførsler på 249 tonn, og en må gå ut fra at flere båter fra Hordaland etter hvert vil komme med i dette fiske. Rogaland hadde derimot bare 3,8 tonn som formodentlig er fått i seigarnet.

Håbrandfisket. Det har vært en del båter ute, spesielt etter påske, men så vidt en forstår har fangstene gjennomgående vært helst små, de beste enkeltturer visstnok 5–6 tonn.

Rekefisket. Det var satt store forhåpninger til de i fjor sommer oppdagede rekefelt utfor Skudenes, som da ga så gode fangster. Men disse felt skuffet stort dette kvartal. Det ble gjort en del forsøk, men fangstene var sammenliknet med i fjor helst små. Heldigvis fant fiskerne nye gode felt på Revet, ca. 40–45 kv. mil S.V. av Skudenes. Dette er noe lengre nord enn Egersundfiskerne har pleiet tråle. Fangstene var her til dels riktig gode, og hovedtyngden har drevet på dette såkalte Ytre Skudenesfelt. I løpet av kvartalet ble der i Rogaland ilandbrakt 322,8 tonn kokte og 454,7 tonn råreke til en førstehåndsverdi av vel 1,9 mill. kroner, herav i løpet av juni 134,4 tonn kokte og 170,5 tonn råreke til en førstehåndsverdi av ca. 950.000 kroner. En får bare håpe at rekebestanden vil tåle den store beskatning som det sikkert vil bli ut over sommeren.

Snurrevadfisket i Nordsjøen. Snurrevadfisket i Nordsjøen er faktisk helt slutt for dette distrikts vedkommende. Et fartøy var ute etter sildefisket, men det var svært lite fisk å få, og det ble med denne ene turen.

Kystfisket. Det synes som om vi er kommet inn i en god fiskeperiode igjen når det gjelder det vanlige kystfisket. Fra begynnelsen av juni måtte kvoteordning innføres for snurrevadfisket etter hyse i Rogaland, til å begynne med 300 kg hyse pr. fartøy pr. dag, men senere endret til 900 kg pr. fartøy, 2 ganger ukentlig. Det var imidler-

tid ingen vansker med å ta det mangedobbelte av dette kvantum. I dette kvartal ble det således i Rogaland ilandbrakt 475,8 tonn hyse til en verdi av 259.000 kroner. Laveste pris til fisker var 40 øre og høyeste 78 øre pr. kg.

Det har også vært riktig gode forekomster av sei og lyr i distriktet, og fiskerne har med atomdorg tatt fangster på 4—500 kg i døgnet. I Hordaland er dette kvartal ilandbrakt 593 tonn sei og lyr til en verdi av 379.000 kroner. Palen ble i Hordaland til midten av mai betalt med 71 øre pr. kg til fisker, men gikk senere ned til 50 øre på grunn av meget småfisk. I Rogaland er det i kvartalet ilandbrakt 660,5 tonn lyr til en verdi av 380.000 kroner og 215,4 tonn sei til en verdi av 152.000 kroner, dessuten er det ilandbrakt 198 tonn torsk til en verdi av 132.000 kroner. For Sogn og Fjordane har en bare fangstopp-gaver for april og mai, og det ble disse to måneder ilandbrakt 1,8 mill. kg sei og lyr til en verdi av 730.000 kroner, 114,7 tonn torsk til en verdi av 90.600 kroner og 83 tonn hyse til en verdi av 56.000 kroner. Med så pass gode fangster har resultatet av småfisket i dette distrikt derfor vært bedre enn på mange år, og deltakelsen har også øket. Med de forholdsvis gode fisketilførsler følger imidlertid også omsetningsvansker. Frysediskene har også hatt sitt gjennombrudd i dette distrikt, og de fører jo utelukkende nord-norsk fisk, med den følge at vår egen fisk blir vanskelig å få omsatt på det lokale marked. Rogaland Fiskesalgslag har imidlertid nå satt i gang filetering bl. a. av hyse i Åkrehamn, hvorfra den pr. bil blir sendt til Oslo-markedet i fersk iset stand, og er blitt godt mottatt. Laget har nå også fått leiet et større lokale i Stavanger som vil bli ominnredet med fryseri og fileteringsanlegg m. v. og forhåpentlig bli klart til neste sommersesong.

Forsøksfiske med liner i Nordsjøen. Rogaland Fiskesalgslag har i lang tid arbeidet med å få fiskerne interessert i linefiske i Nordsjøen, men det har vært liten interesse for dette, selv om salgslaget hadde bevilget et tilskudd på inntil kr. 5.000. Imidlertid påtok skipper Johan Sund, Kopervik, med m/s «Molly» å gjøre forsøket i sommer. Han begynte 26. mai og sluttet av etter 3 turer den 22. juni. Det ble forsøkt forskjellige steder på Koral-, Patch-, Grunn-, Vikingbank og Utsirahåla, men resultatet var lite oppmuntrende. Best var det på Patchbanken med 800 kg lange og brosmc på 2.000 angler. Marlusen var imidlertid meget sjenerende og det gikk derfor helst på helt svart til opp i et par hundre kilo. Et samlet fangstresultat på ca. 4.800 kg fisk, herav vel 1.700 kg brosmc, 2.600 kg lange og 98 kg kveite på 3 turer over 3½ uke, gir nok ikke håp om ytterligere forsøk med det første. En vedlegger en avskrift av Sunds journal om det skulle være av noen interesse.

Prøvefisket med nylongarn. De innkomne rapporter fra distriktets 6 prøvefiskere viser i år sådan gjennomsnittsfangst i antall fisk pr. garn:

	Hampgarn	Nylongarn
Nilsen, Rogaland	7,4	17,8
Walhammer, Rogaland	5,7	12,3
Håpoldsøy, Hordaland	2,9	5,3
Gulbrandsøy, Hordaland	7,1	10,9
Lundebrekke, Sogn og Fjordane	10,5	12,8
Torvanger, Sogn og Fjordane	3,0	8,0

Håpoldsøy fra Hordaland meddelte at maskene i nylongarnene er blitt noe større, slik at han hovedsakelig har fått større fisk på disse garn, og de mindre er vel da også gått gjennom, for han har det dårligste fangstresultat med bare 5,3 fisk pr. garn. Også Torvanger fra Sogn og Fjordane meddeler at garnet er blitt rommere og mener at $8\frac{1}{4}$ — $8\frac{1}{2}$ omfar ville være mer passende. Torvangers resultat var det nest dårligste. Dessuten mener han at litt tykkere tråd ville være fordelaktig. Garnet hadde nr. 6 tråd og han anbefaler nr. 7. En annen av prøvefiskerne, Gulbrandsøy fra Hordaland er kommet til det resultat at nylongarn fisker forholdsvis dårligere på lys bunn enn de andre garn, men en har ikke hørt at de andre forsøksfiskerne er kommet til dette resultat.

Som det vil ses varierer fangstene på hampgarn fra 2,9 til 10,5 stk. fisk, mot på nylongarn fra 5,3 til 17,8 fisk pr. garn. Nylongarn har for lengst bevist sin overlegne fiskelighet sammenliknet med de gamle vanlige garn. Interessen for nylongarn er meget stor, men de faller dessverre noe dyre til å komme mer alment i bruk foreløpig, hvis det da ikke kunne bli en subsidieordning også for nylongarn.

Arbeidet ved kontoret.

Rekeforsøk i Hordaland. Etter at en i slutten av forrige kvartal mottok meddelelse om at Fiskeridirektoratet var interessert i de foreslåtte rekeforsøk i Hordaland, har en dette kvartal både muntlig og pr. korrespondanse vært i kontakt med rekefiskere både fra Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane for å innhente opplysninger om tidligere forsøk og hvilke felter rekefiskerne selv mener det bør gjøres forsøk på. Med de gode rekefangster fiskerne fikk på de ytre Skudenesfelt viste det seg vanskelig å få habile rekefiskere til å påta seg oppgaven.

Fjerning av flyvrak. Etter at marinemyndighetene ikke fant å kunne gjøre noe med flyvrakene på Skudenesfeltet, har en vært i kontakt med fiskerne på et møte i Skudenes og diskutert saken på ny. En konfererte også med en mann som har spesialisert seg på heving av fartøyer, skipsankre m. v. og da vedkommende lovet å være med

på forsøket, ble forslag innsendt om at fiskerne i samarbeid med vedkommende bjergningsspesialist skulle påta seg å forsøke å fjerne i hvert fall jagerflyet. 2 av fiskerne med gode fartøyer og sterk winsj har erklært seg villig til å være med. Marinemyndighetene regnet med et omkostningsoverslag på kr. 21.800, men fiskerne mente det skulle klare seg med tredjeparten. Det var derfor gledelig at det i slutten av mai ble stillet til disposisjon kr. 6.500 til dette forsøk. En har på ny vært i kontakt med vedkommende fiskere, bl. a. er wire innkjøpt, men det har av forskjellige grunner ikke lyktes å få arbeidet i gang dette kvartal.

Nylonsnurrevad. Som nevnt i tidligere rapporter var det overlatt Karmøy Notbinderi, Åkrehamn, å skaffe det nylonsnurrevad hvortil det var bevilget et tilskudd på kr. 500. Det har imidlertid vist seg helt umulig å skaffe ferdigbundet not i de aktuelle dimensjoner, og håndbinding vil falle for dyr. Dessuten er vedkommende snurrevadfisker nå gått over til rekefiske på de nye felt i Rogaland, og eieren av Karmøy Notbinderi har sluttet sin forretning, hvorfor en må gå ut fra at dette forsøk ikke blir aktuelt.

Bygningmaterialer til fiskeriformål. Det er som kjent bare sement som fremdeles er rasjonert. De forskjellige fylkeskvoter kom noe sent i år, først i begynnelsen av mai, og de var også i snaueste laget, men en senere tilleggskvote hjalp godt på. I løpet av kvartalet er 54 søknader oversendt fylkesforsyningsnemndene for anvisning, herav 21 i Rogaland, 28 i Hordaland og 5 i Sogn og Fjordane. Dessuten er det i løpet av kvartalet behandlet noen såkalte større søknader.

Søknader om trålkonsesjon. Av slike søknader har en hatt 6 til uttalelse dette kvartal, 1 fra Rogaland, 2 fra Hordaland, 2 fra Sogn og Fjordane og 1 fra Bergen. Denne siste gjelder det nye foretagendet med det kombinerte fiske- og fabrikkskipet «Havkvern», som det knytter seg store forhåpninger til, og som det skal bli meget interessant å se resultatet av.

Oreigningssaker. Av slike saker har en dette kvartal hatt til behandling 4 søknader. Av disse var 2 fra Sogn og Fjordane og 2 fra Rogaland, hvorav den ene gjaldt nausttomt i Rausvågen i Eigersund til en fisker, og den andre gjaldt den påtenkte tomt til industri- og kjøleanlegg for Åkra på Knutholmen i Sevlansvik. Søknadene i Sogn og Fjordane gjaldt i det ene tilfelle tomt til utvidelse av et salteri i Rognaldsvåg, og den andre utvidelse av et mek. verksted og slippanlegg i Florø. Denne siste saken fikk en til slutt ordnet i minnelighet. Dessuten hadde en dette kvartal til behandling en ekspropriasjonssak noe utenom det vanlige. Vanligvis pleier en å få befatning med slike saker når det vedkommer fiskeriinteressene før saken blir avgjort. Men i dette tilfelle var det allerede gitt tillatelse til ekspro-

priasjon etter jordlovens § 70 og den skadelidende var et mek. verksted og slippanlegg i Måløy. Etter Fiskeridirektørens anmodning var en og så på forholdene og innhentet de opplysninger en kunne, hvorefter uttalelse ble avgitt. Der var i dette tilfelle gitt tillatelse til ekspropriasjon av en liten tomt under et gammelt beboelseshus. Huset sto på bygslet grunn og slippanlegget hadde forkjøpsretten til tomten når bygslet gikk ut ved eierens død. Slippeierne hadde siden de overtok slippet, først på leiekontrakt fra 1926, og spesielt etter at de ble eiere etter krigen, bygget ut både verkstedet og slippet. Bl. a. var der i 1953/54 — på grunn av mangelen på større slipper i Måløydistriktet — blitt bygget en ny patentslipp som kan ta båter opp til 110 fots kjøllengde, og eierne har bare sett frem til den dag da de skulle kunne få ta i bruk den bygslete tomt. Det var derfor ikke rart om avståelsen kom på dem som en bombe. Avståelsen vil nemlig føre til at den nye patentslipp ikke kan bli fullt utnyttet, f. eks. vil det ikke kunne settes opp krane for ombordbringelse av tyngre gods, men verre er det at det bare er ca. 40 cm fra skipssiden til den bygslete tomt, og dette er jo helt utilfredsstillende. Om vedkommende skulle sette opp gjerde vil det bli umulig å sette opp steller, og det vil da faktisk ikke bli mulig å få foretatt reparasjoner på en snurpebåts styrbords side. Det er derfor helt naturlig at vedkommende slippere nå søker å få saken gjenopptatt og de uttalelser som er fremlagt bl. a. fra et fagkyndig utvalg av de andre slippere i distriktet, fra skipskontrollen, arbeidstilsynet og fiskerorganisasjonene skulle alle vise til tydelighet at den bygslete tomt ikke bør fraskilles slippanlegget, tvert imot burde dette vært tillagt slippanlegget allerede nå, slik at patentslippen kunne bli fullt utnyttet. Så vidt en forsto slippere akter de imidlertid ikke å gi seg i første omgang.

Merkeregistret. I løpet av kvartalet har en mottatt fra de enkelte tilsynsmenn 435 innberetninger. Av disse er 206 innregistreringer, 134 utmeldelser og overflyttinger til annet merkedistrikt, 47 eierskifte, 22 motorskifte, 24 innberetninger om rette dimensjoner og ombygginger og 2 navneskifte.

Diverse saker. Av søknader om fritakelse fra militærøvelse har en dette kvartal kun hatt en, fra en brislingfisker, men det lyktes dessverre ikke å få utsettelse for vedkommende.

De innkomne skjemaer vedrørende fiskeristatistikken er gjennomgått, revidert og videresendt dette kvartal.

Uttalelse er avgitt om innstilling fra Komiteen til utredning av spørsmålet om bedring av vannforsyningsforholdene i fiskevær. Videre er avgitt uttalelse om spørsmål om midler til vannforsyningsanlegg på Salthella i Austevoll kommune. Som tidligere nevnt hadde en også en del arbeid i forbindelse med spørsmålet om fredningstiden

for hummer i Rogaland, som som kjent i år ble forandret tilbake til hva den var tidligere, nemlig 1. juli.

I løpet av kvartalet har en hatt 22 reisedager.

3. kvartal 1955.

Var våren sen og sur og kald i år, så var sommeren til gjengjeld en av de beste og fineste vi har hatt på lang tid med uvanlig høye temperaturer i juli og august.

Med den brå overgang fra vår til sommer som vi hadde i år (i begynnelsen av juni) på strekningen Bergen—Egersund, mest konsentrert på strekningen Hardanger—Boknfjorden, fikk vi en ualminnelig rik oppblomstring av kalkflagellater. Vannprøve fra Førdesfjorden i Rogaland viste således en tetthet på hele 95 mill. flagellater pr. liter. Sjøen var helt hvit-grønn, og selv eldre fiskere hadde aldri sett maken. Det var som blåst for fisk i de ca. 14 dagene det sto på, men denne oppblomstring må vel antagelig ha sin andel i de senere så gode forekomster spesielt av lyr.

Brislingfisket. Også dette kvartal ble brislingfisket ualminnelig smått i dette distrikt. Det ble bare tatt spredte småfangster på forskjellige steder og disse var til dels sterkt oppblandet med mussa og sild. Best ble det i indre Hardanger hvor det første halvdel av september ble tatt en del bra brislingfangster på opp til 1.800 skjegger.

Resultatet av årets brislingfiske ble meget dårlig med bare 165.876 skj. i dette distrikt, herav 28.195 skj. i Sogn og Fjordane, 112.610 skj. i Hordaland og bare 25.071 skj. i Rogaland, og med et samlet landskvantum på bare 255.151 skj. til en førstehandsverdi av kr. 4,8 mill. Når unntas krigsåret 1941 med 240.000 skj. må vi helt tilbake til 1931 for å finne et så lite kvantum oppfisket brisling som i år. Kvantumet i år ble således bare ca. halvparten av fjorårets 521.000 skj. og bare ca. tredjeparten av 1953-årskvantumet på 758.717 skj. Riktignok har vi hatt dårlige brislingår tidligere også, men da hadde vi vel ikke det betydelige danske industrifiske etter gytebrislingen å ta i betraktning.

Småsild- og mussafisket. Om brislingfisket var smått, så var gledeligvis småsild- og mussafisket i dette distrikt til gjengjeld bra i juli, da det ble tatt riktig gode fangster spesielt i Ytre Sogn-, Florø- og Måløy-distriktet, og i Midthordland, i Bømmelfjorden og på vestsiden av Bømlo. Silden var imidlertid i juli blitt så stor at så å si alt måtte leveres til sildemelindustrien. I august og september ble det også tatt en del til dels bra fangster på de samme felt, men fisket var da betraktelig mindre. Mens det således i juli ble oppfisket vel 110.000 hl ble det i august tatt vel 14.000 og i september ca. 9.000

hl. Selv om prisen på småsild jo er atskillig lavere enn på brisling, bare ca. fjerdeparten, ble likevel dette fiske en god erstatning for det mislige brislingfiske i år.

Trålsildfisket i Nordsjøen. Det deltok denne sesong 25 fartøyer i dette fiske, mot 22 i fjor og bare 4 i 1953. Det ble i år oppfisket 35.800 hl til en førstehåndsverdi av vel 1,2 mill. kroner, og dette er en dobling av fjorårets kvantum som var 17.092 hl. Av kvantumet i år ble 15.205 hl levert til sildemelfabrikkene, 14.414 hl til fryseriene, vel 1.831 hl rundsaltet, 3.909 hl fersknippet og 478 hl hodekappet.

Avsetningen gikk bra denne sesong, men de fleste fiskerne ønsket som rimelig var å levere til salting eller frysing, som var bedre betalt enn til sildemel. Fra omkring midten av august kunne imidlertid ikke fryseriene ta imot mer, og det var også umulig å få levere til salting. Et par fiskere reiste derfor overfor undertegnede spørsmålet om lovligheten av direkte leveranse av trålsilden i England. Svenske fiskere foretok nemlig slik leveranse, og fiskerne mente det måtte være mer lønnsomt enn å levere til sildemelfabrikkene. Det viste seg imidlertid vanskelig å få klarlagt dette spørsmål, antagelig fordi det var midt i ferietiden, så først ut i september ble det klarlagt at direkte leveranse kunne foretas. Det var imidlertid da noe sent for i år, men slik leveranse vil antagelig bli forsøkt neste sesong om liknende situasjon skulle oppstå.

Sesongen i år må vel sies å ha vært bra, og en har inntrykk av at fiskerne stort sett er fornøyet. De er imidlertid misfornøyet med at der ikke er statsgaranterte priser også på fladensild til salting i likhet med vintersilden. Det ville hjulpet på avsetningen til bedre betalt anvendelse, øket lønnsomheten i dette fisket, og også ført til øket deltakelse. Fryseriene har som nevnt i år tatt imot vel 14.000 hl og frosset til agn, men det hadde ikke vært noen vanskelighet å fryse ytterligere 10.000 hl. Fryseriene kan imidlertid dessverre ikke ta sjansen på å fryse fladensild uten at de er sikret avsetning til S/L Fiskernes Agnforsyning, Tromsø, for fladensilden faller for dyr for eksport. Det burde vel derfor også overveies om det ikke kunne finnes frem til en form for omsetningsgaranti overfor fryseriene, eventuelt i et videre utbygget samarbeid med S/L Fiskernes Agnforsyning, slik at det kan bli frosset en del mer fladensild. Slik som en har forstått agnforholdene har vært i år, ville det sikkert vært til beste for alle parter om det hadde blitt frosset noe mer fladensild i år.

Islandssildfisket. Det har vel neppe noen gang vært så vanskelig å skaffe tilstrekkelig mannskap til islandssildflåten som i år. Enkelte snurperedere måtte sågar true med at den som ikke ville være med på islandstur ville miste vinterplassen. Omsider kom imidlertid alle planlagte ekspedisjoner ut.

Det var i år lykkedes å få forhøyet saltsildprisen med 9¼ øre pr. kg i forhold til siste sesong, og det var også god etterspørsel etter silden i år. Dessuten var kjøperne i år forpliktet til å ta minimum 5 prosent av sild mindre enn 500 pr. 100 kg, så det skulle ikke bli så meget utkast som foregående år. Som i fjor var det fastsatt første utklaringsdato med henholdsvis 1. juli for snurperne og 15. juli for driverne. Deltakelsen ble i år noe bedre enn ventet. Det ble utklart 212 fartøyer med tilsammen ca. 241.000 tønner, herav 41 snurpere og 171 drivere, heri inkludert noen få snurpere som utklarte for 2. tur med drivgarn. Det var godt vær og bra med sild til stede først i sesongen, og de fleste snurpere som var ute fra første dag fikk derfor full last på forholdsvis kort tid. Enkelte gjorde rekordtur og rustet ut igjen med drivgarn, mens derimot en del snurpere som var noe forsinket hjemmefra ikke fikk fylt alle tønnene. Drivgarnsfisket var som vanlig smått og ujevnt til å begynne med, og senere da man ventet at fisket skulle ta seg opp, ble fisket i lange perioder totalt hindret av kuling og stor sjøgang, så sesongen i år ble karakterisert som den hardeste etter krigen. Fisket tok seg imidlertid opp med bedre vær i slutten av sesongen, men det ble likevel en del fartøyer som måtte gå hjem med en del tomtønner.

Stort sett må en si at islandsfisket i år var bra. Det ble i år hjemført ca. 199.000 tønner, herav ca. 148.000 tønner drivgarnssild. Fjorårets kvantum på vel 164.000 tønner ble således passert, mens det ble ca. 55.000 mindre enn i 1953. Kvaliteten på silden var i år god, bedre enn på mange år. Det er heller ikke i år levert noe islandssild til Sovjet, som med en fiskeflåte på 60—70 fartøyer med flere forsyningskip på Jan Mayen-feltet og ved Færøyene antagelig forsøkte å bli selvforsynt med islandssild.

Størjefisket. Det var blant fiskerne ventet at størjefisket i sommer ville begynne noe senere enn tidligere år på grunn av det kolde været i vår, men det viste seg å bli motsatt, og første fangsten ble tatt ved Bulandet den 2. juli. Det er senere opplyst at hvalfangerne hadde sett størje over en uke før fisket kom i gang, uten at størjefiskerne visste noe om det. Med de svært ujevne fangster siste sesong var det ventet at deltakelsen i år ikke ville bli så stor, men etter hvert som gode fangstmeldinger kom, øket også deltakelsen. I motsetning til i fjor ble det beste fiske i år i Hordaland og Sogn og Fjordane, hvor det i løpet av sesongen ble tatt henholdsvis 3.800 og 3.000 tonn. I Rogaland ble derimot fisket også denne sesong dårlig med bare ca. 100 tonn. Noe mer kunne nok vært tatt her en tid, men fiskerne var da i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Av årets kvantum på ca. 9.800 tonn ble således i år hele 6.900 tonn eller vel 70 % tatt i dette distrikt. Det er neppe noe fiske som

er mer ujevnt og sjansepreget enn størjefisket, men en har inntrykk av at resultatet for de deltagende lag fra dette distrikt i år stort sett er atskillig bedre enn foregående sesong, enkelte har gjort det riktig bra, men selvsagt er det også i år en del som hadde trengt å gjøre det enda bedre. Fiskerne klager over at fiskerimeldingene i år var lite tilfredsstillende. Mange lå hjemme og ventet på fangstmeldinger som ikke kom før en tid etter at fisket var begynt, og fiskerne mener de tapte en del på det. For øvrig mener fiskerne at meldingstjeneste, eventuelt ved flyrekognosering bør settes i gang før fisket, så de slipper å sløse bort tid og midler på forgjeves leting.

Makrellfisket. Med det fine og varme sommerværet var det ventet at det også skulle bli fart i notmakrellfisket, men det viste seg at det i år ikke var kommet noe makrell av betydning inn i våre fjorder. Notmakrellfisket ble derfor helst mislig, det ble bare tatt enkelte mindre fangster i juli og august i Yrkje- og Ålfjorden. Snurpefisket var også dårlig, bare noen få småslumper ved Skudenes. Derimot ga snurpefisket på Danskerévet i motsetning til i fjor gode fangster fra slutten av juli til ut i september for de få fartøyer fra dette distrikt som deltok. Sildestrålerne fikk også av og til en del makrell i Nordsjøen, bl. a. fikk m/s «Eggøy» hele 12 tonn på trål en dag i sommer.

Rekefisket. Med de gode fangster som er tatt på det ytre Skudenesfelt har deltakelsen i rekefisket øket fortsatt, og det er vel nå snart neppe et brukbart fartøy på Karmøy som ikke er gått over til rekestråling.

Det har i løpet av kvartalet også vært forsøkt på det såkalte indre Skudenesfelt, men fangstene har vært mindre. Fangstene på det ytre felt har imidlertid vært gode, og det er i dette kvartal ilandbrakt i Rogaland 342 tonn kokte og 316 tonn råreke til en verdi av kr. 1.959.000, så rekefisket er nå blitt et av våre mest betydelige fiskerier i Rogaland utenom sildefisket. Pillingen av reke har fortsatt gitt godt betalt arbeid.

Det er imidlertid betenkelig med all småreken som nå blir omsatt. Slik reke nyttet det før ikke å fiske da det ikke var eksportvare, men nå pilles også den, og det vil utvilsomt komme til å gå ut over bestanden. Det er heldigvis bare få fiskere som ikke innser dette, og det er vel et spørsmål om ikke maskeviddebestemmelsen blir overtrådt i en del tilfeller. Noen kontroll har det så vidt en vet ikke vært foretatt på mange år, og en tror det ville være bra om det ble foretatt kontroll av og til. Så godt som rekefisket er blitt har vi ikke anledning til at det skal bli ødelagt ved rovfiske.

Kystfisket. Det har også dette kvartal, spesielt i juli og august, vært ualminnelig gode forekomster av vanlig forsyningsfisk, bedre enn på mange år, spesielt av hyse og lyr. En sportsfisker uttalte nokså

treffende i sommer at det er ikke moro å fiske lenger, det er så altfor meget å få. I Rogaland er det dette kvartal levert salgslaget 326 tonn huse, 329 tonn lyr, 294 tonn sei og 86 tonn torsk. I Hordaland er det levert 360 tonn sei og lyr, omtrent dobbelt så meget som gjennomsnittet de siste årene. Også i Sogn og Fjordane har det vært gode forekomster, men en har dessverre ennå ikke fått noen fangstoppave fra salgslaget.

Pigghäufigket. Også dette fiske har fortsatt vært godt. Måløy ble således en uke tilført fra feltene ved Shetland hele 960 tonn, og fangster på 50–60 tonn på turen er ikke uvanlig.

Håbrandfisket. En har inntrykk av at også håbrandfisket har vært noe bedre dette kvartal, og det er opplyst at deltakelsen har vært noe bedre enn i fjor. Selv om fangstene vel ikke har vært som for noen år siden, er det meldt om en enkeltfangst på 18 tonn til en verdi av kr. 72.000, men dette hører nå til unntakelsen, det har helst gått på fangster fra 2–3 opp til 6–7 tonn på turen.

Forsøksfisket etter reke. Det tidligere nevnte forsøksfiske etter nye rekefelt i Hordaland ble foretatt av m/k «Rymann», skipper Ola Olsen, Espevær, i tiden 2.–15. august. Det var på denne tiden gode rekefangster på det ytre Skudenesfelt, men forsøksfisket i Hordaland ble dessverre så godt som negativt. Det ble kun en fangst på 5 kg reke på et felt rett vest av det gamle Skotningsfeltet, og en fangst på 2 kg vest av Selbjørnsfjorden. Forsøket klarla imidlertid at bunnforholdene var dårligere enn antatt, og at de få steder hvor bunnen så bra ut, må bunnen være for hard for reken. Siden det var undertegnede som tok initiativet til dette forsøksfiske, synes en det var leit at resultatet ikke ble bedre, men nå slipper i hvert fall fiskerne selv å kaste bort tid og midler på mislykkede forsøk. En får derfor slå seg til ro med at der i hvert fall foreløpig ikke kan være noe å finne i Hordaland. Heldigvis er det ikke større distanse til Skudenesfeltene enn at også hordalandsfiskerne med fordel kan delta her.

Arbeidet ved kontoret.

Fjerning av flyvrak på Skudenesfeltet. Av forskjellige grunner har det ennå ikke lyktes å få foretatt forsøket med å fjerne flyvrakene på Skudenesfeltet. På grunn av de gode fangster på det ytre Skudenesfelt ville de to rekefiskere — som hadde erklært seg villige til å være med — vente til en periode med mindre fangster. I mellomtiden var den ene uheldig og brakk ned maskinen og måtte på verksted. Når han så endelig ble klar, ble det kjent at en mindre reketråler i mellomtiden hadde vært borti det minste flyvraket og flyttet det til ukjent posisjon. Med de begrensede midler som står til disposisjon fant vi derfor å måtte vente til det ble mer tråling på vedkommende felt og det igjen kunne klarlegges så noenlunde hvor flyvraket nå

ligger. Fra marinen har en fått tegning over deres spesialdregg, og vedkommende bjergingsspesialist var interessert og vil visstnok få en bearbeidet.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. Av søknader om bygningsmaterialer er det dette kvartal videresendt fylkesforsyningnemnda 44 søknader, 16 i Rogaland, 20 i Hordaland og 8 i Sogn og Fjordane. Dessuten er det som vanlig videresendt noen såkalte større søknader som må behandles sentralt. Som vanlig er det dette kvartal i forbindelse med Nasjonalbudsjettet utarbeidet materialbudsjett for 1956 for dette distrikt.

Flytting fra Lønøy. De tidligere innsendte søknader er blitt avgjort av administrasjonen dette kvartal. Av de 7 søkere har 4 fått tilsammen kr. 25.000, mens de 3 øvrige ikke fikk noe. Etter Fiskeridirektoratets anmodning er det nødvendige i forbindelse med utbetaling av støtten gjennom Småbruk- og Boligbanken foretatt. 2 av dem som fikk avslag har anmodet om at saken deres må bli gjenopptatt, og meget taler for at også de bør få i hvert fall noe i statsstøtte.

Oreigningssaker. I løpet av kvartalet har en kun hatt en oreigningssak til behandling. Det gjaldt avståelse av en bygslet tomt under et sjøhus tilhørende 2 unge driftige fiskere i Kalvåg i Bremanger. Som vanlig på dette sted nyttet det ikke å forsøke å få i stand noe forlik. Dessverre begynner det nå å minke på brukelige sjøhustomter på dette sted.

Merkeregistret. Dette kvartal er mottatt og videreekspedert 294 innberetninger fra tilsynsmennene. Innberetningene fordeler seg med 154 registreringer av nye fartøyer eller overflyttinger fra annet distrikt, 91 utmeldelser og overflyttinger til annet distrikt, 27 eierskifte, 7 motorskifte, 11 ombygginger og 4 navneskifte. En av de slakkeste tilsynsmenn er foranlediget utskiftet i løpet av kvartalet, og for øvrig er 3 tilsynsmenn sluttet på grunn av aldersgrensen og nye foreslått ansatt.

Diverse saker. Av søknader om trålkonsesjon er det dette kvartal bare behandlet en fra Åkra.

Uttalelse er avgitt om innstillingen fra komiteen til revisjon av navigasjonsloven, likeledes om spørsmålet om fortsatt støtte til fiskarbureising. Videre er uttalelse avgitt i forbindelse med søknad fra Barekstad Fiskarlag, mottatt gjennom Sogn og Fjordane Fiskarlag, om fredning av Barekstad og Årevika, Hovden i Kinn, mot snurpe- og garnfiske. For øvrig tør en vise til korrespondanse med de enkelte avdelinger i direktoratet.

I løpet av kvartalet har en hatt 17 reisedager, bl. a. fikk en i år anledning til å være med på Noregs Fiskarlags landsmøte i Trondheim.

4. kvartal 1955.

Værforholdene har som vanlig vært høstpreget dette kvartal.

Brislingfisket. I første halvdel av oktober ble det tatt noen få brislingfangster i indre Sogn, og i midten av november et par mindre fangster ved Norheimsund, ellers ikke noe brislingfiske dette kvartal.

Småsildfisket. Selv om dette fiske ikke var så godt som foregående kvartal ble der likevel oppfisket ca. 20.000 hl småsild og mussa i dette distrikt, hvorav ca. halvparten i løpet av november. Etter oppgave fra Sild og Brislingsalslaget er det i 1955 oppfisket 230.907 hl småsild og mussa til en førstehåndsverdi av kr. 5,9 mill. De tilsvarende tall for 1954 var 49.571 hl til en verdi av kr. 855.000. Av årets kvantum er vel 117.000 hl gått til hermetikk, vel 96.000 hl til sildemel og ca. 8.000 hl til agn. Av kvantumet er 133.469 hl oppfisket i Hordaland, 83.353 hl i Sogn og Fjordane, 12.033 hl i Rogaland og 1.982 hl i Vest-Agder.

Ser en brisling- og småsildfisket under ett blir verdien av 1955-fangsten vel kr. 10,8 mill., mot kr. 8,6 mill. i fjor, men derimot kr. 18,9 mill. i 1953. Resultatet for våre brisling- og småsildfiskere ble derfor bedre enn ventet etter det mislige brislingfiske i år, og endog vel 2,2 mill. kroner bedre enn foregående år. Resultatet kunne vært enda bedre om ikke så forholdsvis meget småsild leveres til silde-melindustrien.

Pigghåfisket. Pigghåfisket var riktig godt i oktober og november. Transportstreiken i begynnelsen av desember førte imidlertid til hel stans i fisket den tid streiken sto på. I oktober måned ble det i Sogn og Fjordane levert 3.074,3 tonn, i november 1.211,7 tonn, men i desember bare 169,5 tonn. Tilsammen er det således til Sogn og Fjordane dette kvartal tilført 4.455,5 tonn, som må sies å være riktig bra. Til Hordaland er det i kvartalet ilandført 132 tonn og i Rogaland 47,7 tonn. Til Sogn og Fjordane er det i år ilandbrakt 15.216 tonn pigghå, og dette er nytt rekordkvantum. Til Hordaland er ilandbrakt 794,5 tonn og i Rogaland 122,8 tonn.

Håbrandfisket. Det har gjennom kvartalet vært ilandført en del fangster, for det meste småfangster, men også enkeltfangster på 8—11 tonn. I løpet av dette år er det ilandført 814,8 tonn håbrand, som i sin helhet er eksportert til Italia. Førstehåndsverdien er vel 3,2 mill. kroner.

Kystfisket. Det har som ventet ikke vært de fisketilførsler som foregående kvartal, værforholdene har vært urolige og dessuten førte transportstreiken til hel stans i fisket.

I Rogaland er det dette kvartal levert salgslaget 75,9 tonn torsk, 369,9 tonn sei og lyr og 435,6 tonn hyse til en verdi av 0,6 mill. kroner. I Hordaland er det bare levert 29,9 tonn torsk, 69,3 tonn sei og lyr

og 29,7 tonn hyse til en verdi av 94.300 kroner. Sogn og Fjordane hadde dette kvartal 119,6 tonn torsk, 132,7 tonn sei og lyr og 76,7 tonn hyse til en verdi av 241.000 kroner foruten før nevnte 4.455 tonn pigghå.

Kystfisket må vel sies å ha vært riktig godt i 1955, og omsetningen f. eks. gjennom Rogaland Fiskesalgslag har øket med 3,5 mill. kroner fra i fjor, idet det er omsatt 6.507 tonn fisk, 163,7 tonn hummer, 1,9 mill. kg reke og 218.000 stk. krabbe til en førstehåndsverdi av 11,5 mill. kroner. I Hordaland er årsomsetningen 7.395 tonn fisk, 91,1 tonn hummer og 603,600 stk. krabbe til en førstehåndsverdi av kr. 9,6 mill. Av fiskekvantumet er 1.619 tonn sei og lyr, 794,5 tonn pigghå og 316 tonn torsk. Sogn og Fjordane har et årskvantum på 24.753 tonn fisk, 60 tonn hummer og 1.659.000 stk. krabbe til en førstehåndsverdi av kr. 14,98 mill. Av fiskekvantumet er som før nevnt 15.216 tonn pigghå til en verdi av 5,38 mill. kroner, og 3.675 tonn sei og lyr, 580 tonn torsk og 444 tonn hyse.

Rekefisket. Det har dette kvartal ikke vært stor deltakelse og heller ikke slike fangster på rekefisket på de ytre felt som foregående kvartal. Likevel er det til Rogaland ilandført 117,1 tonn kokte og 23,4 tonn råreke til en verdi av 1.356 mill. kroner.

Rekefisket, spesielt på de ytre felt, har vært meget godt i 1955, idet det gjennom Rogaland Fiskesalgslag er omsatt 1.072,7 tonn kokte og 832,7 tonn råreke til en førstehåndsverdi av kr. 5,7 mill., og rekefisket utgjør nå verdimesig over halvparten av lagets omsetning.

Hummerfisket. I Egersund-distriktet hvor fisket begynte 15. oktober ble fangstene i år anslagsvis ca. 15 % mindre enn i fjor. I Rogaland for øvrig hvor fisket først tok til 1. desember, ble fisket imidlertid sammenlagt noe bedre enn forrige vintersesong. I Ryfylkefjordene var økningen størst, mens f. eks. fisket på Jæren og de ytre felt i Nord-Rogaland antagelig kunne ha blitt bedre med gunstigere værforhold. I Rogaland ble det dette kvartal levert 83,1 tonn hummer til en verdi av kr. 798.000, mot 78,2 tonn i fjor, som imidlertid var dårlig. I Hordaland ble fisket denne sesong noe mindre enn i fjor. Det ble levert salgslaget 81 tonn til en verdi av kr. 793.500, mot 90,3 tonn foregående år. Heller ikke i Sogn og Fjordane var fisket godt denne sesong. Det ble bare levert 45 tonn, som er noe mindre enn foregående år. Omsetningen har gått fint i hele distriktet, og prisen har vært bra.

Krabbefisket. Deltakelsen i krabbefisket har vært bra ut over høsten, og omsetningen har også gått bra. I Rogaland har sesongen i år vært atskillig bedre enn foregående år. Salgslaget melder om et kvantum på 218.173 stk. krabbe i år, mot 108.000 i fjor. I Hordaland er det derimot i år levert vel 237.000 stk. krabbe mindre enn fore-

gående år, idet det er levert 603.678 stk. mot 840.000 i fjor. Hverken for Rogaland eller Hordaland er medregnet krabbe som er solgt direkte fra fisker til forbruker, f. eks. på torvet, og det er nok ikke så ganske få. I Sogn og Fjordane har krabbefisket vært ganske bra med et kvantum på 1.365.300 stk. i dette og 293.800 i foregående kvartal, tilsammen 1.659.000 denne krabbeseson. Det er et betydelig bedre resultat enn de siste årene.

Fiskebilrutene. Formannen i Rogaland Fiskarlag uttalte på lagets årsmøte i høst at han ville gjøre administrasjonen oppmerksom på det uheldige i at omførselshandelen med sild på innlandsmarkedet er lagt under samferdselskonsulenten, mens det burde vært underlagt fiskerimyndighetene. Formannen uttalte at samferdselskonsulenten bare tar kjøremessige og ikke omsetningsmessige hensyn.

Fiskeomsetningen — frossenfisk Rogaland. Formannen i Rogaland Fiskesalgslag uttalte under årsmøtet i fylkesfiskerlaget sin misnøye med maksimalprisordningen og tilførslene av nord-norsk fisk, som medfører at fiskesalgslaget må eksportere lokalfanget fisk til lavere priser. Formannen uttalte at maksimalprisen på tilvirket fisk i Rogaland måtte oppheves, og uttalte også sin misnøye med at fryseriene i Rogaland opptrådte som grossister i frossen fiskefilet, og kjører rundt med den i distriktet. Fryseriene burde heller filetere og omsette rogalandsfisk, og ikke nord-norsk fisk til fortrenghet av rogalandsfisk. Formannen uttalte for øvrig at et av lagets største problem var å skaffe fryseplass for fisken. Der syntes å være fryserier nok for sild og makrell, men når det gjaldt fisk, måtte det fremdeles sies å være mangel på fryserier i Rogaland fylke, i hvert fall hadde fiskesalgslaget store vansker med å på plasert sin overskuddsfisk på fryseri.

Arbeidet ved kontoret. I løpet av kvartalet har en hatt 28 reisedager. Bl. a. har en vært med på representantskapsmøte i Noregs Sildesalslag, i Noregs Makrellag og i Hordaland Fiskesalslag, videre på årsmøter i Hordaland Fiskerlag, Rogaland Fiskarlag, og Rogaland Brislingfiskarlag.

Etter å ha fulgt med i fiskesalgslagenes arbeid siden de ble startet, er det gledelig å kunne konstatere den rivende utvikling de enkelte fylkesalgslag har gjennomgått, og like gledelig er det å se den utbredte vilje til samarbeid om felles sak som kommer til syne på lagenes årsmøter. Selvfølgelig forekommer ennå en del kritikk, men denne er nå mer positiv, samtidig som en har inntrykk av at den også minker etter hvert. På årsmøtet i Hordaland Fiskesalslag — hvor spesielt kritikken over lagets paleomsetning hvert år har vært nokså krass — var det på siste årsmøte en representant som på vegne av palefiskerne sågar rettet en takk til lagets ledelse for at den vanske-

lige paleomsetning siste år hadde gått så fint. Liknende forekommer nå også i de andre salgslagene, og vi må vel kunne si at fylkessalgslagene nå er ferdig med barnesykdommene.

Forholdet mellom Hordaland Fiskesalag og bergensgrossistene er for øvrig nå blitt betydelig bedre, den store erstatningssak som var anlagt mot salslaget er således blitt ordnet ved forlik, og en må vel nå også kunne vente et godt og fruktbringende samarbeid mellom partene.

Oreigningssaker. Dette kvartal har en foretatt befaring og avgitt uttalelse i anledning en omsøkt sjøhustomt i Stolmevågen på Stolmen i Austevoll, Hordaland. Videre har en dette kvartal arbeidet med å få brakt på det rene et landslottsspørsmål vedrørende oreigning av store Langøy i Kinn. Det har imidlertid ennå ikke lyktes å få den nødvendige oppgave hverken fra eieren eller jordstyret.

I begynnelsen av oktober var en videre til konferanse med landbrukssjefen i Sogn og Fjordane angående den i foregående rapport nevnte oreigningssak i Måløy. En hadde inntrykk av at landbrukssjefen var meget oppsatt på å få i stand et forlik, men dertil var saken nå kommet for langt. Landbrukssjefen lovet å se på saken på ny, og slippeieren er senere meddelt at det ikke vil bli noen gjenopptakelse av saken. Skjønn ble avholdt i desember, og taksten fastsatt til kr. 8.000. Saken er imidlertid brakt inn for ankenemnda, og slipp-eierens advokat har gjort alt klart for å bringe saken inn for domstolene om ankenemnda ikke skulle avvise ekspropriasjonen.

Som nevnt i foregående rappert fikk en i stand forlik i en oreigningssak i Florø. Det var forutsetningen at verdsettelsen av eiendommen skulle skje ved takst som om oreigningstillatelse var blitt gitt, og taksten skulle foretas av Prisenemnda for fast eiendom i Kinn. Imidlertid viste det seg ikke mulig å få avholdt takst som forutsatt, og det hører vel til sjeldenhetene at begge parter i en oreigningssak til slutt må gå til departementet med bønn om at saken, som tidligere var ordnet i minnelighet, likevel må tas opp igjen og tillatelse til ekspropriasjon bli gitt, for at partene kan få avholdt en offentlig takst som de kan være tjent med.

Det må absolutt være noe galt med våre takstbestemmelser når slikt må skje, og en tør be om at rette vedkommende undersøker dette forhold, og at en endring av takstbestemmelsene eventuelt blir foretatt, slik at det kan bli anledning til å få avholdt en oreignings-takst når begge parter er enig i det, uten at det skal måtte gis ekspropriasjonstillatelse. Ellers vil det jo ikke nytte å forsøke å få i stand forlik i en sak, uten samtidig å få fastsatt kjøpesummen, noe som er svært vanskelig.

Vannforsyning Sirevåg i Rogaland. Havnestyret i Sirevåg har

tidligere søkt om statsstøtte til anlegg av en brønn og rørledning for vannforsyning på kommunebryggen i Sirevåg. Havnevesenet foretok befaring og skulle utarbeide overslag, men fiskerne syntes det gikk alt for sent med løsningen. Det er imidlertid opplyst at de i høst satte arbeidet i gang på egen hånd i påvente av senere statsstøtte. En har gjentagende ganger tilskrevet havnestyret, og er lovet utskrift av byggeregnskap, uten at dette ennå er mottatt. Fiskere en har talt med sier vannforsyningen virker fint, og de er vel tilfreds. Det er vel ikke helt som det bør være at arbeidet ble igangsatt før søknaden om statsstøtte ble avgjort, men en håper likevel Sirevåg vil få den omsøkte støtte, ellers vil de antagelig komme i vanskeligheter.

Bakkasund Ishuslag. Ishuslaget har nå anmodet om at takst må bli avholdt, og så fremt den ikke blir for høy vil ishushuset overta ishushuset og nytte det til redskapshus. Hvorvidt takstnemnd er oppnevnt eller takst avholdt kjenner en imidlertid ikke til.

Søknader om støtte til flytting fra utvær. Av slike saker har en dette kvartal arbeidet med en tidligere søknad om flytting fra Børildsen til Mastrevik i Austrheim, videre med 2 av de søkere som ikke fikk noen støtte til flyttingen fra Lønøy. Dessuten er det gjennom fylkesmannen innkommet en ny sak, det gjelder flytting fra Flatøy til Fitjar i Fitjar kommune i Hordaland fylke.

Naturskadefondet. Det er heldigvis sjelden en har befattning med disse saker. Dette kvartal har en imidlertid behandlet en søknad vedrørende totalskade på et sjøhus, 2 dorryer og en livbåt i Skudeneshavn under storm den 12. november 1954, skadetakst kr. 16.550.

Søknader om trålkonsesjon. Dette kvartal har en mottatt til behandling og videresendelse 9 søknader om trålkonsesjon, hvorav 6 fra Rogaland, og 1 fra hver av de øvrige fylker.

Rasjoneringen av bygningsmaterialer. I løpet av kvartalet har det kun blitt foranlediget anvist 41 søknader om sement, samtlige som har søkt. Av dette var 17 i Rogaland, 14 i Hordaland og 10 i Sogn og Fjordane. Etter som sementrasjoneringen er opphevet fra nyttår, og bygging av naust m. v. nå er fritt, skulle en anta at en nå endelig er ferdig med arbeidet med bygningsmaterialrasjoneringen, noe en selvfølgelig ikke har noe i mot, etter å ha arbeidet med det nå i atskillige år. Samarbeidet med de forskjellige fylkesforsyningsnemnder har imidlertid i alle disse årene vært utmerket.

Merkeregistret. Det har vært litt mer arbeid enn vanlig med merkeregistret dette kvartal. Det er mottatt 335 innberetninger, og disse fordeler seg med 156 registreringer av nye eller overflyttinger av fartøyer fra annet merkedistrikt, 103 utmeldelser eller overflyttinger til annet merkedistrikt, 40 eierskifte, 10 motorskifte, 18 om-

bygginger, 4 navneskifte og 4 om diverse ekstrautstyr. En tilsynsmann er blitt utskiftet da han ikke passet arbeidet som han burde.

Diverse saker. Av andre saker en har arbeidet med i kvartalet kan nevnes forslag til oppnevnelser av statens representanter i styrene for de statsstøttede fryserier og kjøleanlegg for årene 1956 og 1957. Uttalelse er avgitt i forbindelse med stønad til forsøk med flytetral av nylon under vintersildfisket. Videre har en bistått Store Grødemsvannet vannverk, som arbeider med å løse vannforsyningsspørsmålet for Syre, i Skudenes herred. Videre er avgitt uttalelse om innstilling til revisjon av navigasjonsloven, og uttalelse om sosialdepartementets forespørsel om innføring av fiskerkort i forbindelse med revisjon av fiskermanntallet. Byggeregnskap er innhentet og innsendt for Kopervik Bad. Det var som kjent kalkulert til kr. 104.000, men kom på kr. 121.244, og det er ikke rart at badesaken i distriktet står i stampe med slike høye byggepriser.

Beretninger fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten,

L. E. Buvik.

I. kvartal 1955.

Fiskets gang. — *Vintersildfiskeriene på Vestlandet* ble som vanlig omfattet med stor interesse av fiskerne i dette distrikt, og en regner med at deltakelsen herfra var som i fjor.

Praktisk talt samtlige fiskere fra Sør- og Østlandet deltok så vel i storsildfisket som i vårsildfisket, og de oppnådde jevnt gode resultater av sildefisket. Stort sett syntes de fleste av fiskerne fra dette distrikt å være tilfreds med utbyttet av årets vintersildfiske.

Brislingfisket med flytetral i januar—februar foregikk i Hvalerområdet. Det ble tatt jevnt gode fangster inntil det ble gitt stoppordre for dette fiske den 15. februar i år. Det ble i år forsøksvis foretatt pakking av brislingen til sardiner i hermetikkolje — som sildesardiner — og det ble i alt pakket i Oslofjorden 41.000 skj. brisling på denne måte. For øvrig ble brislingen anvendt til ansjos.

Etter det en har fått opplyst ga prøvepakkingen av vinterbrisling som sildesardiner positive resultater, og det synes som om en har rett til å stille forventninger i fremtiden til denne vare.

Fjordsildfisket ga relativt gode fangstresultater i februar og mars og særlig i Oslofjorden må fangstene betegnes som meget bra. Mens det i 1954 i månedene januar—mars ble fanget 20 tonn fjordsild på Sørlandet og 140 tonn i Oslofjorden, tilsammen 160 tonn, — ble det i samme tidsrom i år fanget 45 tonn fjordsild på Sørlandet og ca. 200 tonn i Oslofjorden, altså tilsammen i år i I. kvartal 245 tonn fjordsild.

Reketrålfisket har også i det forløpne kvartal gitt jevnt gode fangstresultater, praktisk talt som i fjor. Rekekvantumet i januar—mars i fjor var 420 tonn, mens det i år i samme tidsrom kan anslås til 430 tonn.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, flyndre osv. kunne også stort sett drives kontinuerlig i disse vinter-

måneder, da en i år ikke var noe særlig plaget av isforholdene, mens disse fiskerier i fjor i månedene januar—mars ga et totalkvantum på 420 tonn, ble det i år i samme tidsrom fanget ca. 580 tonn fisk.

Fiskerilovene. Mens brislingfisket i Oslofjorden tidligere bare har foregått med nøter i de indre farvann, har flytetrålen bruk nå endret dette forhold. Med flytetrålen kan brislingfiskerne fare over store områder — så vel ute på sjøen som i de indre farvann, og flytetrålen synes å fiske like effektivt om brislingen står høyt i vannet eller ved bunnen.

Brislingfiskerne er av den oppfatning at virkningen av en masseanvendelse av flytetrål kan forårsake at brislingen etter hvert kan bli skremt bort fra fjordens indre farvann og søke andre felter, — og dette vil etter fiskernes mening kunne få katastrofale følger for distriktets sommerbrislingfiske.

Brislingfiskere av de forskjellige kategorier har derfor uttalt at de finner det meget viktig at det finnes frem til en begrensning for utøvelse av fiske med flytetrål i Oslofjordens indre farvann og at en slik begrensning må søkes oppnådd med bistand og godkjennelse av de offentlige myndigheter.

Dette lovreguleringsspørsmål vil bli fremmet til myndighetene gjennom de respektive organisasjoner i nær fremtid.

Fiskerorganisasjonene. I midten av februar holdt Oslofjordens Brislingfiskerlag sitt årsmøte i Fredrikstad. Den viktigste sak på dette møte var spørsmålet om en vernegrense — slik som foran anført i forbindelse med flytetrålfisket etter brisling i Oslofjordens indre farvann.

Den 25. mars holdt Fjordfisk sitt årsmøte i Fredrikstad. Utenom de vanlige rutinemessige saker, slik som beretning og regnskap og overskuddets anvendelse, behandlet møtet spørsmålet om en ytterligere investering i fiskebilruter m. v. for å få utbygget fiskeomsetningen i distriktet best mulig. Årsmøtet ga styret en fullmakt til i første omgang å anvende inntil kr. 50.000 for en fortsatt utbygging av fiskeomsetningen.

Den 31. mars holdt så Skagerakfisk S/L sitt årsmøte i Kristiansand S. Det var i det vesentlige rutinemessige saker, slik som årsmelding og regnskap m. v. som ble behandlet på dette møte foruten bevilgninger til fiskernes ulykkeskasse og lignende, — på samme måte som i Fjordfisk S/L.

Det løpende arbeid ved kontoret har pågått som vanlig og en har også i dette kvartal hatt anledning til å mekle forlik i kollisjonsaker. Enn videre tør nevnes at optelling av stemmer ble foretatt i begynnelsen av januar i forbindelse med avstemningen angående spørsmålet om hvordan den organiserte omsetning av makrellstørje

skal ordnes på kyststrekningen fra og med Østfold fylke til og med Romsdal. Arbeidet med å komme à jour med beretningsvirksomheten er påbegynt ved utløpet av dette kvartal.

2. kvartal 1955.

Fiskets gang. — *Makrellfisket* begynte i år den 25. april, noen dager senere enn i fjor, hvilket sannsynligvis skyldes den usedvanlig sene vår og relativt lave sjøtemperatur. Disse forhold tør kanskje også være årsaken til at fisket på Vestlandet ble temmelig minimalt. Helt frem til omkring midten av mai hemmet også været delvis makrellfisket.

Fra siste halvpart av mai slo imidlertid fisket bra til på Sørlandet og Østlandet, og pr. 30. juni i år var totalfangsten 6,4 mill. kg mot i fjor 6,1 mill. kg.

For så vidt anvendelsen av makrellen angår tør i år bemerkes at Norges Makrellag S/L allerede fra fiskets begynnelse av igangsatte filetskjæring av makrell for frysing i protangelé.

Her nevnte filetskjæring skjer i forbindelse med fryse- og kjøleanleggene i distriktet, i Kristiansand, i Arendal, i Egersund, i Stavanger og Haugesund. Det vil også senere i sesongen bli igangsatt filetproduksjon i Bergen.

I alt har Norges Makrellag S/L i samarbeid med fryse- og kjøleanleggene til dato skåret og frosset opp godt og vel en mill. kg makrell til filet, og salgsmulighetene gir i øyeblikket ennå større produksjonsmuligheter.

Brislingfisket i Oslofjorden begynte den 1. juni i år, og det ble straks stengt brisling på forskjellige steder mellom Hvaler og Langesundsfjorden. Fisket slo forholdsvis godt til, med bra fangstresultater helt frem til 25. juni. Etter denne dato har det vært mindre fiske hittil.

Fjordsildfisket fortsatte i forholdsvis smått tempo i april og mai, mens juni oppviser ganske gode fangstresultater av fjordsild i Oslofjorden.

Reketrålfisket har derimot pågått kontinuerlig gjennom hele kvartalet med jevne og til dels meget gode fangster på Sørlandet, — i en noe mindre skala også i Oslofjorden. Eksporten av reker har gått upåklagelig og prisene tør sies å ha ligget tilfredsstillende an.

De vanlige skjærgårdsfiskerier har vært drevet normalt med jevnt gode fangster på Sørlandet mens det i Oslofjorden delvis har vært smått og ujevnt. Fangstene har vesentlig bestått av lyr og sei, delvis også torsk og flyndre.

Torskfisket i Nordsjøen med pilk begynte i midten av juni fra Sørlandet. Det er i år forholdsvis få båter som deltar i dette fiske

og revtorsken går vesentlig — som vanlig — til klippfiskproduksjon ved klippfisktørkeriene på Lindesnes.

Trålfisket på Finnmarkskysten samlet også i år deltakelse herfra. Fra distriktene i ytre Oslofjord gikk i første halvpart av april 7 trålfarkoster til Finnmark og fra Sørlandet 3. Deltakerne herfra i dette fiske gjorde bra fangster i år, gjennomgående bedre enn i fjor, og et par av dem har gjort det ganske usedvanlig godt. Totalfangstene pr. tråler varierer mellom ca. et halvt hundre tonn til godt og vel to hundre tonn sløyet og hodekappet fisk. Resultatene i år vil formentlig anspore til fortsatt deltakelse herfra i trålfisket på Finnmarkskysten.

Fiskerilovene. Som nevnt i min foregående kvartalsrapport har flytetralens bruk under brislingfiskeriene i Oslofjorden foranlediget en del debatt blant fiskerne med sikte på å få innført en begrensning for utøvelse av fisket med flytetral i Oslofjordens indre farvann.

På årsmøtet i Oslofjordens Fiskerlag i midten av april enedes fiskerne om å innlede et samarbeid med fiskerimyndighetene for å drøfte spørsmålet om å få innført en vernegrense for bruk av flytetralen under høst- og vinterbrislingfisket i Oslofjorden.

En henvendelse til myndighetene i sakens anledning vites allerede innsendt, og jeg er av den oppfatning at fiskerne og myndighetene bør kunne finne frem til en tilfredsstillende ordning av dette spørsmål innen neste høst- og vinterbrislingfiske tar til.

Også det nye forslag om endring av loven om syketrygd har vært omfattet med stor interesse blant fiskerne i dette distrikt på møtene som har vært holdt i inneværende kvartal. Distriktets fiskeres syn for så vidt angår manntallstrygden for fiskere faller stort sett sammen med forslaget, og fiskerne er av den oppfatning at jo før forslagets bestemmelser kan bli opphøyet til lov, desto bedre.

Skagerakkystens Fiskerifond, i hvilket fond undertegnede — som fiskeriinspektør — sitter som styreformann, har i juni holdt styremøte hvorunder det ble besluttet å utdele følgende bidrag til fiskeriformål:

Oslofjordens Fiskerlag, Fredrikstad, ble tilstått som bidrag for å kunne delta i aksjonsutvalget mot Oslofjordens forurensning, kr. 1.000, fiskerne Eilert Sørrodd og Hans Knutsen, Korshavn, ble tilstått som bidrag til utbedring av en båthavn, kr. 500, Søndre Hvaler Fiskerforening, Hvaler, ble tilstått som bidrag til oppmudring ved Herføl dampskipsbrygge, kr. 1.000, fisker Oluf Paulsen, Sælør i Austad, ble tilstått som bidrag til reparasjon av brygge, kr. 500, Hitrøy Fiskerlag, Kirkehavn, ble tilstått som bidrag til opphalingsslip i Kirkehavn, kr. 1.000, og endelig ble Hitrøy Fiskerlag også tilstått som ytterligere bidrag til oppmudring av vestre innløp til Vestre Fidje, kr. 500. I alt ble det således i år utdelt av dette fond til fiskeriformål på Skagerakkysten kr. 4.500.

Det løpende arbeid ved kontoret og for øvrig har pågått som vanlig, og en har også i dette kvartal lagt an på å megle forlik i de tilfelle hvor tvistigheter har reist seg angående fiskeriforhold.

3. kvartal 1955.

Fiskets gang. — *Makrellfisket* fortsatte langs kysten med relativt små fangster i juli. I de siste dager av denne måned begynte snurpenotfisket etter makrell på Danskerevet, hvilket fiske i august og september ga gjennomgående gode fangstresultater mens fisket på kysten samtidig var meget smått. I juli måned var totalfangstkvantumet i hele Norges Makrellags distrikt ca. 1,5 mill. kg, i august ca. 1,5 mill. kg og i september ca. 1 mill. kg. Den alt overveiende del av disse kvanta er fanget med snurpenot på Danskerevet. Til hjemmeforbruk er i kvartalets løp solgt ca. 1,8 mill. kg makrell, til frysing er anvendt ca. 1/2 mill. kg, til filetskjæring ca. 800.000 kg og til formel ca. 600.000 kg.

Brislingsfisket i Oslofjorden har vært temmelig mislykket denne høstsesong. I løpet av juli måned ble det satt noen små steng ved Åsgårdstrand, mens det i august og september ikke foreligger noen melding om nevneverdige fangster i det hele i Oslofjorden. Ved kvartalets utløp meldes fanget noen hundre skjepper ansjosbrisling.

Torskfisket i Nordsjøen ga jevne men små fangster gjennom hele kvartalet, og fisken ble som vanlig produsert til klippfisk ved klippfisktørkeriene på Lindesnes.

Rekefisket har gitt jevnt god avkastning gjennom hele kvartalet, og eksporten av reker har forløpet meget tilfredsstillende.

Hummerfisket som på kyststrekningen fra Svenskegrensen til og med Aust-Agder fylke begynte i midten av september, har gitt et noe varierende utbytte, etter de hittil foreliggende meldinger sannsynligvis mindre totalkvantum enn i fjor.

Fjordsildfisket pågikk i Oslofjorden i juli måned som normalt. I august intet nevneverdig fangstkvantum av fjordsild. I september tok fisket seg bra opp i Oslofjorden og delvis også på Sørlandet.

Ålefisket var i år bra i august måned, og ålen ble som vanlig eksportert til Danmark. Åleprisen til fisker har vært kr. 3—3,30 pr. kg denne høstsesong.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, hvitting, flyndre osv. har forløpet normalt etter årstiden med jevnt gode fangster av fisk — særlig på Sørlandet. I Oslofjorden ble det i løpet av august og september fanget en del størje.

Fiskeomsetningen. På grunn av den tiltagende import av utenlandsk makrell som har foregått de siste årene, i år i ennå høyere

grad enn tidligere, har Norges Makrellag S/L hatt atskillige vanskeligheter med makrellomsetningen — spesielt i Oslo og på Østlandet.

Det har fra fiskerorganisasjonenes side i år vært arbeidet meget med å finne frem til en løsning av dette importproblem med sikte på å finne frem til en rasjonell ordning av makrellomsetningen i Oslo og på østlandsmarkedene.

Tiltaket med filetskjæring og frysing av makrellfileten har vist meget gode resultater. En tør nærmest si at Norges Makrellag S/L har måttet streve atskillig for å rekke så høyt opp i filetproduksjonen at markedsbehovet kunne dekkes. En meget vesentlig del av makrellfiletproduksjonen er blitt eksportert til Øst-Tyskland og Tsjekkoslovakia, og i september ble også makrellfiletene sendt ut på innenlandsmarkedet og filetene synes også å ha slått godt an på våre innenlandske markeder.

Så vel Norges Makrellag S/L for makrellfiletenes vedkommende som Skagerakfisk S/L for fiskefiletenes vedkommende har i sommer og høst anlagt et betydelig arbeid i å propagandere for denne vare. Bl. a. tør nevnes at Norges Makrellag S/L og Skagerakfisk S/L i sommer deltok med en stand på Riksmessen i Kristiansand, og den felles fiskestand som disse to organisasjoner hadde fått etablert, vakte anerkjennelse og rosende omtale av publikum i sin alminnelighet. Det ble på denne stand vist frem forskjellige ferdige retter i frysedisker, likeså pakkingen av frossen makrell og lyr m. v., og det ble levert hele ca. 60.000 smaksprøver til det besøkende publikum på messen etter de oppskrifter som bl. a. Norges Makrellag S/L i fjor utga i samarbeid med Opplysningsutvalget For Fisk. Det store publikum som besøkte Riksmessen i Kristiansand i sommer var meget interessert i denne stand hvorfra det også ble utlevert både makrell- og lyroppskrifter.

Fiskerorganisasjonene. De forskjellige fiskerorganisasjoner i dette distrikt har også i det forløpne kvartal i møter hatt oppe til drøftelse forskjellige spørsmål — vesentlig av lokal art, og de forskjellige problemer er herunder blitt løst på en tilfredsstillende måte. Undertegnede har i den utstrekning det var mulig deltatt i de forskjellige møter.

For så vidt de økonomiske organisasjoner i distriktet angår tør anføres at direktør Thoralf M. Nilsen, som hittil i en rekke år har vært direktør for så vel Norges Makrellag S/L som for Skagerakfisk S/L, på grunn av det store arbeidspress fant å måtte si opp sin stilling i Skagerakfisk S/L for helt å vie seg for arbeidet i Norges Makrellag S/L. Som Thoralf M. Nilsens etterfølger som direktør i Skagerakfisk S/L ble den 1. september i år ansatt lagets tidligere kontorsjef Karl Linnebo.

Foruten den vanlige virksomhet ved kontoret har en her også i det forløpne kvartal hatt til behandling forskjellige saker vedrørende overseiling av fiskeredskaper, vesentlig makrellgarn. Undertegnede har i likhet med tidligere fungert som mekler i slike saker og disse er i de fleste tilfelle blitt ordnet på minnelig måte.

4. kvartal 1955.

Fiskets gang. — Makrellfisket fortsatte ut over i oktober måned på vanlig måte og ble stort sett regnet som avsluttet ved månedens utgang, — dog ble her og der i distriktet fanget enkelte små kvanta også i november/desember.

Totalkvantumet for hele sesongen 1955 ble i Norges Makrellags distrikt 10,8 mill. kg makrell som ga et nettoutbetalingsbeløp til fiskerne på kr. 7.448.325,93. Prisene har således gjennomsnittlig ligget noe høyere enn i det foregående år.

På innenlandsmarkedet ble det i hele sesongen 1955 omsatt 4 mill. kg makrell til fersk konsum. Av frossen makrell eksportertes til Øst-Tyskland 1.420 tonn og til Tsjekkoslovakia 1.225 tonn, til sammen 2.645 tonn. Til norske hermetikkfabrikker er det levert ca. 920 tonn fersk makrell og ca. 180 tonn frossen makrell samt ca. 33.000 skjegger gyt. Til agn, røking og salting er anvendt ca. 340 tonn og til formelfabrikasjon ca. 655 tonn makrell. Til den nye produksjonen — frossen makrellfilet — medgikk i år 2.000 tonn fersk makrell som i alt ga ca. 785 tonn dypfrossen makrellfilet. Denne vare slo godt an og omkring 400 tonn makrellfilet ble eksportert til Tsjekkoslovakia og ca. 300 tonn til Øst-Tyskland. Videre ble et mindre parti eksportert til Sverige og på innenlandsmarkedet ble det igangsatt distribusjon av makrellfilet med egne kjølebiler på Sør- og Østlandet.

Brislingsfisket var i det forløpne kvartal skralt for notfiskerne i Oslofjorden, mens det derimot falt forholdsvis bra ut for flytetralfiskerne i november/desember i Oslofjordens ytre områder. Trålfisket etter brisling ved Skagen var stort sett værhindret i dette tidsrom.

Fjordsildfisket ga jevnt gode fangster i Oslofjorden helt frem til midten av desember. På Sørlandet var dette fiske forholdsvis ubetydelig i disse årets tre siste måneder.

Hummerfisket artet seg normalt etter årstiden, dog kanskje med et mindre kvantitativt utbytte enn i de nærmeste foregående år. Hummereksperten har gitt tilfredsstillende resultater for så vidt verdiutbyttet angår.

Reketralfisket var en del værhindret og viser gjennom hele kvar- talets løp ujevne, helst mindre fangster. Eksperten av reker har pågått kontinuerlig med stabile og gode priser.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, hvitting, flyndre osv. ga meget gode fangstresultater på Sørlandet, noe mindre i Oslofjorden. Fangstkvantumet av fisk ligger — hele distriktet sett under ett — en del over det normale i disse tre siste måneder av året.

*

Året 1955 tør stort sett betegnes som et godt år for dette distrikt — så vel fangstmessig som verdiutbyttmessig.

*

Fiskeomsetningen. Før makrellfiskets begynnelse i år og til dels også ut over i makrellsesongen, skapte den uhindrede import av dansk og svensk overskuddsmakrell vanskeligheter for omsetningen. De uheldige følger denne import har hatt for vår egen makrellomsetning, har vært inngående drøftet i distriktets fiskerorganisasjoner, og ved kvartalets slutt er distriktets fiskerorganisasjoner og Norges Fiskarlag kommet overens om at Norges Fiskarlag skal ta dette spørsmål opp til nærmere drøftelse med myndighetene.

I de senere år har det vist seg uheldig at der ikke har vært samarbeid mellom salgsorganisasjonene om eksporten av ål. I desember trådte derfor representanter for de distriktsvise salgslag på strekningen Stad—Svenskegrensen sammen for å drøfte disse forhold. Disse representanter ble enige om at de salgslag som på nevnte kyststrekning er interessert i eksport av ål for fremtiden skal danne et fellesråd bestående av en representant for hvert salgslag. Dette fellesråd skal treffe beslutninger om marginer til de private eksportører, fraktberegninger fra de forskjellige steder på kysten o. l. Det er å håpe at dette tiltak vil bringe mer ordnede forhold inn i åleksperten fra de sørlige landsdeler.

Frivillige lokale hummeroppsyn i distriktet. I den senere tid har det dessverre vist seg at ikke alle som er på sjøen har vist den tilbørlige respekt for fiskerilovene, særlig når det gjelder fredningstiden for hummer. Det har ved enkelte anledninger vist seg at det er blitt fanget hummer i andre redskaper i fredningstiden og likeledes at det foreligger forseelser mot bestemmelsen om minstemålet for hummer. I enkelte lokale fiskeridistrikter på Sørlandet har de lokale fiskerlag derfor etablert frivillige lokale hummeroppsyn som er meddelt politimyndighet av de respektive politimestere. Østlandske Fiskeriselskap arbeider nå med å få etablert en kjede av slike frivillige lokale hummeroppsyn, og en har håp om at dette tiltak vil skape både betryggende og tilfredsstillende forhold på fiskefeltene.

I forbindelse med dette spørsmål har det også i den senere tid vært drøftet fastsettelsen av en bestemt fisketid for krabbe, og det er meningen at fiskerorganisasjonene så snart råd er vil avgi en uttalelse om dette spørsmål.

Det løpende arbeid ved kontoret har pågått som vanlig, og fiskeriinspektøren har også i det forløpne kvartal deltatt i flere styremøter i de forskjellige fiskerlag og likeledes i Norges Makrellags representantskapsmøte som ble holdt i første halvpart av desember. Som vanlig har fiskeriinspektøren opptrådt som mekler i erstatningssaker — særlig når det gjelder erstatninger for overseilte og skadede fiskeredskaper og også når det gjelder mindre tvistigheter som har reist seg i forbindelse med utøvelsen av fisket. De saker som har foreligget, er blitt ordnet i minnelighet.

—————

